

Gorenjski Glas

PETEK, 16. DECEMBRA 2016

LETO LXIX, ŠT. 100, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Sprejem za plavalnega »carja Stivija«

Plavalec Peter John Stevens je imel na svetovnem prvenstvu, na katerem je na petdeset metrov prsno osvojil srebrno medaljo, najglasnejšo navijačico. To je bila njegova mama, znana balerina. Številni navijači pa so ga po vrnitvi domov pričakali že na letališču.

MAJA BERTONCELJ

Zgornji Brnik – V torek dopoldne se je s svetovnega prvenstva v kratkih bazenih iz Kanade s srebrno medaljo, ki jo je osvojil na petdeset metrov prsno, vrnil plavalec PK Triglav Kranj Peter John Stevens. Klub mu je sprejem pripravil že na letališču, nato pa popoldne še na bazenu. »Presenečen sem, da me je pričakalo toliko navijačev. Počasi dojemam, kako pomembna je ta medalja,« so bile prve besede plavalca po prihodu na

letališče. Ob zvokih harmonike je takole opisal svoj nastop: »Bil sem zelo motiviran, a hkrati zelo nervozen, vse do uvrstitve v finale, ki pa je bil nato velik užitek. Vedel sem, da lahko presemetim. Svetovna konkurenca me še ni poznala, morda malce samo zaradi skoka, starta na letošnjem evropskem prvenstvu, kjer sem za seboj pustil svetovnega rekorderja. Tokrat sem prvič plaval hitreje kot vsi ostali v drugih 25 metrih. Start se mi tudi v finalu ni izšel.« Na prvenstvu sta ga spodbujala

tudi starša, znana baletnika Nena in Andrew Stevens. Bila sta edina slovenska navijača, sploh mama pa je preglasila vse. »Plaval sem na osmi progi. Ona je bila na tisti strani v prvi vrsti in tako je bila glasna, da sem jo slišal vseh petdeset metrov,« je podpore najbližjih vesel 21-letni plavalec, ki trenira in študira v Združenih državah Amerike. Pred odhodom na tekmovanje v Kanado je poskrbel za šolske obveznosti in uspešno opravil šest izpitov.

▶ 2. stran



Peter John Stevens je bil presenečen nad torkovim sprejemom, ki so mu ga v klubu pripravili že na letališču. / Foto: Gorazd Kavčič

Občine z območja TNP so ogorčene

Na zahtevo Občine Bohinj je javni zavod Triglavski narodni park (TNP) razkril svoja stališča do zahtevanih pripomb parkovnih občin za spremembe zakona o Triglavskem narodnem parku.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Kot so se oktobra lani ob predstavitvi upravljalvskega načrta dogovorili župani z ministrico

za okolje in prostor Ireno Majcen, naj bi se po sprejetju načrta začeli pogovori o spremembi zakona o TNP, s katerimi naj bi rešili težave, s katerimi se ukvarjajo

vse parkovne občine. Občine so ministrstvu poslale vrsto predlogov za spremembe zakona – Občina Bovec 15 predlogov, Kranjska Gora 11 in Bohinj 18. Občina Bohinj

med drugim zahteva izvzem naselij Stara Fužina, Studor, Ribčev Laz, Podjelje, Koprivnik, Gorjuše iz območja TNP.

▶ 4. stran

Peter Prevc še četrtič najboljši

Športni novinarji smo za najboljše športnike leta izbrali olimpijsko prvakinjo v judu Tino Trstenjak, dobitnika kristalnega globusa, skakalca Petra Prevca in hokejsko reprezentanco.

▶ 11. stran

Priloga: **jurij**

JELOVICA

[zimska akcija]

-25% LESENA OKNA

-25%

-25%

www.jelovica-okna.si



AKTUALNO

Parlameter meri poslance

S spletnim orodjem Parlameter lahko spremljamo delo poslancev in poslanskih skupin. Preverili smo, kako aktivni so gorenjski poslanci. Najbolj redno se sej državnega zbora udeležuje Kamničanka Julijana Bizjak Mlakar.

2

AKTUALNO

Na teden tudi pet oživljanj

Urgentni center Jesenice deluje leto dni, v tem času so obravnavali skoraj petintrideset tisoč pacientov. Glavni problem ostaja premalo zaposlenih, največ pritožb pacientov se nanaša na predolgo čakanje.

3

CG+

Odeti v umetnine minulih stoletij

Koledar Gimnazije Kranj za prihodnje leto, ki je izšel včeraj, je verjetno eden najtežje pričakovanih gimnazijskih koledarjev doslej. Fotografije za koledar so namreč posneli po likovnih delih starih mojstrov.

13

CG+

Ne delajmo se, da se nas ne tiče

Prešernovo gledališče je s tremi nagradami za dramo Pred upokojitvijo na Borštnikovem srečanju doseglo enega največjih uspehov doslej. Z najboljšo režijo v slovenskih gledališčih se bo eno leto ponasala Mateja Kolečnik.

21

VREME

Nadaljevalo se bo suho vreme. Več sonca bo v visokogorju, po nižinah pa bo predvsem danes precej nizke oblačnosti.

-4/1 °C

21 jutri: delno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Božični koncert Uroša Perića v Cankarjevem domu



Gallusova dvorana Cankarjevega doma bo 18. decembra 2016 ob 18. uri zaživela v božično-džezovskih ritmih. Takrat bo namreč slovenski glasbenik, pianist, vokalist ter avtor glasbe Uroš Perić, v tujini znan tudi kot Perry, skupaj z združenima zasedbama Big Banda in Simfoničnega orkestra RTV Slovenija (dirigent Lojze Krajncan) nastopil na prazničnem božičnem koncertu, na katerem bo predstavil čisto nov program. Poleg znanih

božičnih pesmi, izvedenih na Urošev način, bomo slišali tudi manj znane, pa vseeno čarobne pesmi adventnega časa. Program bodo popestrili tudi člani Mladinskega pevskega zbora RTV Slovenija in Uroševa stalna ženska spremljevalna skupina The Pearlettes.

RTV Slovenija podarja trem naročnikom Gorenjskega glasa zgoščenko Big Banda RTV Slovenija. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Kakšen je vzdevek Uroša Perića v tujini? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 21. decembra 2016, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARIJA DEMŠAR** iz Mojstrane.

Sprejem za plavalnega »carja Stivija«

◀ 1. stran

»Prvo poglavje je bila šola, sledilo je plavanje, ki sem ga prav tako uspešno opravil, sedaj bo na vrsti tretje poglavje, čas za družino in prijatelje. Še prej pa že jutri potujem na Madžarsko na miting v 50-metrskem bazenu,« je v torko še dejal Stevens. V Sloveniji bo ostal do 28. decembra in v tem času treninga ne bo zanemarjal. Vadil bo pod vodstvom Luke Berdajsa, njegovega dolgoletnega trenerja v kranjskem Triglavu. »Nad njegovim napredkom nisem presenečen. Že dolgo vemo, da je izjemen

plavalec. Njegovi uspehi so izjemni tudi za naš klub. Je vzgled vsem mladim in tudi potrditev dobrega dela strokovnega vodstva,« je bil uspeha vesel Berdajs. Navdušeni so bili tudi mladi plavalci. »Njegov uspeh za nas pomeni spodbudo, motivacijo, vemo pa, da je za tem ogromno treningov,« je dejal Mark Gladek.

Peter John Stevens je ob prihodu domov najbolj sanjal o postelji in spancu, njegove sanje, cilji za prihodnost pa so visoki. »Želim postati najboljši na svetu,« je odločen Stivi, kot ga kličejo prijatelji.

Občina bi se vključila v stečajni postopek

Škofja Loka – V Škofji Loki so z zaskrbljenostjo in obžalovanjem sprejeli novico o začetku stečajnega postopka za škofjeloško tovarno klobukov Šešir, ki je del škofjeloške poslovne, tekstilne in klobučarske identitete ter tradicije, enako zaradi izgube okrog 30 delovnih mest pretežno njihovih občanov. Občina Škofja Loka je zato na stečajnega upravitelja Dušana Taljata naslovila predlog za vključitev občine v potek postopka in za sestane, na katerem želijo predstaviti svoje poglede na potek in razrešitev stečajnega postopka škofjeloške tovarne klobukov Šešir. Predlagajo mu, da čim prej zagotovi možnost ponovnega zagona vsaj jedrnega, zdravega dela proizvodnje.

Parlamer meri poslance

Z inovativnim spletnim orodjem Parlamer lahko spremljamo delo vsakega izmed devetdeset poslancev in poslanskih skupin. Preverili smo, kako aktivni so gorenjski poslanci.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Ste si vedno želeli izvedeti, kako glasujejo poslanci, za katere ste volili na zadnjih volitvah? Kako pogosto se udeležujejo sej, koliko govorov imajo ali celo koliko besed so spregovorili v tem mandatu in katere najpogosteje?

S spletnim orodjem Parlamer je od začetka tega meseca vse to tudi mogoče. Za orodje, ki je plod inštituta Danes je nov dan, avtorji upajo, da bo dogajanje v parlamentu približalo splošni javnosti. »Parlamer želi pripomoči k povečanju transparentnosti delovanja največje demokratične institucije in zanimanja splošne javnosti za demokratični proces,« pravijo na inštitutu, kjer so za orodje, ki so ga razvijali dve leti, dobili prestižno nagrado Googla, ki ga je kot izjemno obetavno tehnološko rešitev tudi finančno podprl.

Kaj pa gorenjski poslanci? Z uporabo Parlamera lahko vsakdo pogleda, kaj v poslanskih klopeh počnejo poslanci stranke, za katero je volil. Na zadnjih parlamentarnih volitvah je bilo na območju širše Gorenjske v volilnih enotah I in VI v parlament izvoljenih 12 poslancev, o katerih smo nekaj zanimivih podatkov izbrskali v obsežni statistiki Parlamera.

Med gorenjskimi poslanci se najbolj redno sej Državnega zbora udeležuje Kamničanka Julijana Bizjak Mlakar, ki je bila prisotna



S Parlamerom lahko vsak državljan enostavno spremlja delovanje poslancev v državnem zboru. / Foto: Gorazd Kavčič

na vseh, najmanj pa Alenka Bratušek, ki se je udeležila sedemdeset odstotkov sej in se s tem uvršča tik nad dno lestvice vseh poslancev. Približno tretje četrtin sej se udeleži Matej Tonin (NSi), Žan Mahnič in Branko Grims (SDS) pa sta prisotna na 84 odstotkih sej.

Najbolj gostobeseden gorenjski poslanec je v tem mandatu Branko Grims, ki mu tesno za petami sledi Miha Kordiš (ZL). Vsak je spregovoril že več kot 350 tisoč besed, približno dvakrat več od parlamentarnega povprečja. S 408 tisoč besedami oba sicer prekaša še en Gorenjec, Luka Mesec, ki je sicer kandidiral v Trboveljskem okraju. S 24 tisoč besedami je med bolj tihimi Irena Kotnik, poslanka SMC, izvoljena v drugem radovljiškem

okraju. Največ govorov, 11 na sejo, ima Domžalčan Kamal Izidor Shaker (SMC), sledi mu Žan Mahnič z desetimi.

Bolj kot koliko je pomembno, kaj poslanci govorijo. Govore Luka Meseca je denimo najbolj zaznamovala beseda transmaščobe, medtem ko Grims rad uporablja besedi šoping in multikulti. Tonin je večkrat uporabil besedo božičnica, Bratuškova pa nasilnež. Mahničev repertoar pa obsega celo besedno zvezo »bataljonska bojna skupina«, ki jo je v svojih govorih uporabil 19-krat. Za zanimivost še to: besedo Gorenjska je med vsemi poslanci najpogosteje uporabil Branko Grims.

Kot razkrivajo podatki, sta si med gorenjskimi poslanci po stališčih najbolj narazen Maruša Škopac

in Žan Mahnič, ki sta največkrat glasovala različno. Med drugim tudi glede zadnjega predloga, da naj 2. januar ponovno postane dela prost dan, o katerem je Mahnič kot edini poslanec z Gorenjske glasoval proti, Grims in Marko Pogačnik nista glasovala, Tonin pa se je vzdržal. Preostali so glasovali za.

Z lansiranjem Parlamera so na inštitutu Danes je nov dan prispevali k preglednosti in sledljivosti delovanja predstavnikov našega zakonodajnega telesa, pri čemer na inštitutu dodajajo, da je orodje v začetni fazi in ga bodo v prihodnje še precej nadgrajevali, že v kratkem pa se nadejajo, da bodo z njim svoje poslance nadzirali tudi državljani tujih držav.

Potne listine dodatno zaščitene

Slovenija ima od ponedeljka dodatno zaščitene geometrične potne listine. Stare listine veljajo še naprej.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Republika Slovenija od ponedeljka naprej izdaja nove biometrične potne listine z nadgrajenim varnostno-zaščitnimi elementi in jezikovno prilagoditvijo podatkov, ki se navajajo v vseh uradnih jezikih Evropske unije. Kljub dodatni zaščiti se je rok za njegovo izdelavo skrajšal s sedmih na pet delovnih dni, z menjavo potnih listin pa vseeno ni treba hiteti, saj stare lahko uporabljate vse do poteka datuma veljavnosti. Potni list sicer v Sloveniji ni obvezen dokument, saj je polnoletni

državljan dolžan imeti kate-rikoli veljaven identifikacijski dokument s fotografijo, ki ga izda državni organ (potni list, osebna izkaznica, vozniško dovoljenje ...).

Med dodatnimi zaščitnimi elementi na novih obrazcih potnih listin, ki so vidni s prostim očesom, izstopa dodana fotografija imetnika na tretji strani potnega lista, ki je zaščitena proti ponarejanju. Nove listine vsebujejo tudi izboljšani zaščitni element holograma, posebne zaščite, vidne pod ultravijolično in infrardečo svetlobo, ter posodobitev laserske perforacije serijske številke.

Zaradi nove fotografije imetnika na tretji strani bo v nove potne liste mogoče vpisati samo eno spremembo naslova prebivališča posameznika, in ne več dveh.

S skrajšanjem roka za izdelavo potne listine na pet delovnih dni se bo zmanjšalo tudi število vlog za prednostno obravnavo (izdajo v enem dnevu), za kar je treba plačati dvakrat višjo upravno takso, so prepričani na ministrstvu za notranje zadeve. Novi potni listi se izdelujejo samo še na obrazcih z 32 stranmi.

Nova cena potnega lista z veljavnostjo 10 let za

polnoletne osebe je 46,10 evra, cena potnega lista z veljavnostjo pet let (ki se izdaja otrokom od 3. do 18. leta starosti) znaša 39,30 evra, cena potnega lista z veljavnostjo tri leta (ki se izdaja otrokom do dopolnjenega tretjega leta starosti) pa 35,20 evra.

Slovenija je na podlagi evropske zakonodaje biometrične potne liste začela izdajati leta 2006. Do 8. decembra letos je bilo vloženih skupaj 984.010 vlog za izdajo različnih tipov potnih listih, od tega 887.580 za običajni potni list. Trenutno ima veljavni potni list 666.637 državljanov.

Na teden tudi pet oživljanj

Urgentni center Jesenice deluje leto dni, v tem času so obravnavali skoraj 35 tisoč pacientov. Glavni problem ostaja premalo zaposlenih, največ pritožb pacientov se nanaša na predolgo čakanje.

URŠA PETERNEL

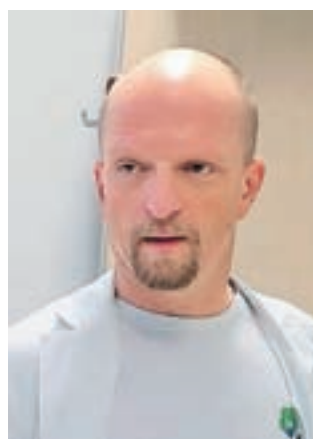
Jesenice – Pred natanko letom dni so na Jesenicah odprli novi urgentni center. Kot je po letu delovanja povedal vodja urgentne dejavnosti v Splošni bolnišnici

Jesenice Robert Carotta, so od januarja do konca novembra letos v njem pregledali 34.700 pacientov, največ jih je prišlo zaradi poškodb in različnih simptomov bolezni. V povprečju imajo na teden pet oživljanj.

Delo v novem centru je dobro steklo, sodelovanje z ekipami nujne medicinske pomoči iz jeseniškega zdravstvenega doma pa je odlično, je povedal Carotta. Glavni problem ostaja kadrovska podhranjenost ali – kot je dejal Carotta – imajo »preveč pacientov in premalo zaposlenih«. Po standardih bi namreč v centru morali imeti 111 zaposlenih, imajo pa jih 48. Tudi zato se je podaljšal čas obravnave in največ pritožb pacientov se nanaša prav na dolgo čakanje. To sicer ne traja pet, šest ur kot na drugih urgencah, kakšne tri ure pa se zna zgoditi, je dejal Carotta. Zlasti bi potrebovali več diplomiranih medicinskih sester, ki bi delale na triazi, to je na razvrščanju bolnikov v skupine glede na vrsto in resnost njihovih poškodb.

V letu 2017 želijo pridobiti aparaturo CT, dopolniti kadra, združitev z ekipami iz zdravstvenega doma in ureditev dodatnih prostorov za sestanke, garderobe, za umrle bolnike. Prav tako še ni zaživel urgentni operacijski blok, kar je znova pogojeno s kadrom.

Strokovna direktorica bolnišnice Karmen Janša je ob tem poudarila, da so z odprtjem urgentnega centra dobili več pacientov,



Vodja urgentne dejavnosti
Robert Carotta

zlasti s spodnjega dela Gorenjske. Temu pa ne sledi financiranje, urgentni center namreč posluje z minusom, zato bi si želeli, da bi denar sledil pacientom in bi bili v bolnišnici plačani po opravljenih primerih.

Da je Urgentni center Jesenice primer dobre prakse med vsemi slovenskimi urgentnimi centri, pa je ocenila predstavnica ministrstva za zdravje Dušanka Petrič, ki je tudi dejala, da se je v vseh urgentnih centrih prvotni naval pacientov, do katerega je prišlo takoj po odprtju, zdaj začel umirjati. Po njeni oceni pa bi kar okrog 60 odstotkov bolnikov, ki so v triazi ocenjeni kot »modri« in »zeleni«, lahko počakalo na pregled pri osebnem zdravniku.



Ob prvi obletnici delovanja urgentnega centra so pripravili tudi dan odprtih vrat. Med drugim je diplomirana medicinska sestra Janja Kovačič obiskovalcem predstavljala različne instrumente, skalpele, dleta, škarje, vijake, umetne kolke ...

k

KOMENTAR
JASNA PALADIN



Črna statistika

Minuli konec tedna je bil za obisk gora idealen. O tem smo se lahko prepričali vsi, ki smo mrzlo (in s trdimi delci onesnaženo) dolino zamenjali za tople sončne žarke v višinah, izjemne razglede in skorajda pomladne razmere. Kamniški vrh in planina Osredok. Idilično dopoldne je zmotila akcija, ki si je ne želi biti priča noben ljubitelj gora – reševalna akcija gorskih reševalcev. Sprva sem pomislila, da gre za vajo, saj s sosednjega hriba situacija ni bila dovolj razvidna. A ko je na pomoč priletel helikopter Slovenske vojske, je bilo jasno, da gre zares. Kasneje izvem, da je šlo za skupino mladih pohodnikov z vodnico, ki so se zaplezali, ob tem je nekdo omahnil, drugemu je padla skala na glavo. Želeli so do Koroških slapov. Kako zaboga so se znašli v teh strmih in krušljivih stenah, pomislilim, ko pa do slapu vodi urejena pot? Med enega od vzrokov za nesrečo bodo gorski reševalci tokrat lahko zapisali tudi preslabo pripravljenost na turo, njihova glavna napaka pa je bila, da se, ko so ugotovili zmoto, niso vrnili, ampak so po brezpotju silili naprej. Za prestrašene mlade pohodnike in njihovo vodnico se je kljub poškodbam ta dan še relativno dobro izšel. Dvainštirideset planincev letos te sreče ni imelo. Toliko so

gorski reševalci namreč zgolj v tem letu že našli smrtnih žrtev.

Minuli konec tedna, ko je helikopter na pomoč priletel tudi na območje Kamniškega vrha, so zgolj na Gorenjskem življenje izgubili trije planinci. In to je bilo le nekaj dni za tem, ko so predstavniki Planinske zveze Slovenije, Gorske reševalne zveze Slovenije in Policije sklicali novinarsko konferenco, nanizali vrsto opozoril, posebej poudarili že do takrat črna statistiko smrtnih žrtev v gorah in predstavili vrsto preventivnih akcij, s katerimi že vrsto let opozarjajo, da so gore okolje, na katerega se moramo pripraviti – z opremo, telesno in fizično pripravljenostjo ter poznavanjem razmer. Nesreče se dogajajo. A nerazumno je, da do njih prihaja zaradi brezglavosti, slabe pripravljenosti ali preprosto iskanja avantur. Žal gorski reševalci prevečkrat ugotavljajo, da mnogim avanture željnim hoja po markiranih poteh ne zadostuje več. Ker so razmere v gorah te dni lahko že povsem zimske, novična opozorila ne bodo odveč – med obvezno opremo pozimi sodijo dereze, cepin in lavinski trojček.

Obeta se še en lep konec tedna. Če se boste namenili v gore ali pa le na nižje ležeče hribe, obsijane s soncem, se dobro pripravite in pazite nase.

Novela ureja tudi čakalne vrste

Začela se je javna razprava o predlogu zakonske novele o pacientovih pravicah. Ta med drugim določa najdaljši čakalni čas pri zdravniku, uvaja novo stopnjo nujnosti na napotnici in podrobneje ureja področji čakalnih vrst in seznamov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Ministrstvo za zdravje je v ponedeljek v javno razpravo poslalo predlog zakonske novele o pacientovih pravicah, razprava bo trajala do 12. januarja. Medtem ko je čas čakanja v ambulanti na primarni zdravstveni ravni zdaj omejen na dvajset minut, na sekundarni in terciarni pa eno uro, predlog novele čakalni čas opredeljuje na pol ure ne glede na raven zdravstvene obravnave. Čakalni seznam naj bi se po novem vodili po zdravstveni storitvi v ustanovi, lahko pa tudi po zdravstvenem delavcu, če storitev opravlja več ljudi. Ob vpisovanju v čakalni seznam bodo zabeležili tudi kontrolni pregled, podatke o utemeljenosti napotitve in morebitno spreminjanje

vrstnega reda na seznamu, za kar pa bo moral biti naveden razlog.

Pacient bo za določeno storitev lahko vpisan le v en seznam, če pa bo želel pregled pri točno določenem zdravniku, časovne omejitve čakanja ne bodo veljale. Vse čakalne seznane bodo vodili elektronsko, voditi pa jih bodo morale vse javne zdravstvene ustanove oz. koncesionarji, razen ambulansne splošne medicine in pediatrov.

Predlog novele uvaja novo stopnjo nujnosti na napotnici, k sedanjim stopnjam nujno, hitro in redno, ki se ne spreminjajo, se dodaja stopnja nujnosti »zelo hitro«, v tem primeru bo moral biti pacient obravnavan v dveh tednih. Določeni so tudi roki, znotraj katerih bodo

pacienti morali uveljavljati napotnico, sicer ta ne bo veljavna.

Za maligna obolenja bodo izvajalci zdravstvenih storitev morali zagotoviti začetek zdravljenja v enem mesecu od uvrstitve na čakalni seznam, pri čemer pa prvi pregled in morebitna diagnostika ne predstavlja začetka zdravljenja. Za zobozdravstvene storitve se bo moral zagotoviti začetek zdravljenja v šestih mesecih, za ortopedijo se bodo nujne storitve izvedle najpozneje v šestih mesecih, redne pa najpozneje v enem letu.

Izvajalci zdravstvenih storitev bodo morali stopiti v stik z vsakim pacientom, ki je na čakalnem seznamu, vsaj pet dni pred terminom posega oz. pregleda. Če bo pacient želel odpovedati

storitev, na katero je naročen, se bo moral opravičiti deset dni pred terminom, če za to ne bo imel posebne razloga. Termin bo v tem primeru lahko prestavil le enkrat v okviru te napotitve in samo v primeru napotitve pod stopnjo nujnosti redno. V manj kot desetih dneh bo lahko upravičeno odpovedal termin le v izrednih primerih, kot so smrt ožjega družinskega člana, nenadna bolezen ali poškodba, hospitalizacija. Pacienta, ki ne bo imel opravičljivih razlogov pod omenjenimi pogoji, bodo črtali s čakalnega seznama in ga ponovno uvrstili nanj šele po treh mesecih. Izpraznjeni termin pa bo do bil pacient, ki je »prvi v vrsti« na čakalnem seznamu.

S predlogom novele se širi tudi področje nadzora.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir,

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Razveljavili sodbo o odškodnini

Sodbo ljubljanskega okrožnega sodišča, s katero so Nadškofiji Ljubljana prisodili 11,2 milijona evrov odškodnine zaradi nezmožnosti uporabe poključskih in mozirskih gozdov, je višje sodišče razveljavilo.

MATEJA RANT

Kranj – Pred časom je v medijih odmevala novica, da je s sodbo ljubljanskega okrožnega sodišča sklad kmetijskih zemljišč in gozdov dolžan plačati 11,2 milijona evrov odškodnine Nadškofiji Ljubljana zaradi nezmožnosti uporabe gozdov na območju Pokljuke in Mozirja v času denacionalizacijskega postopka. Po poročanju Dnevnika je višje sodišče zdaj odškodninski zahtevek Nadškofije Ljubljana vrnilo v ponovno odločanje ljubljanskemu okrožnemu sodišču.

Kot so se razkrili, naj bi bilo med razlogi za razveljavitev

sodbe tudi to, da naj bi sodnica v sodbi pri odmeri odškodnine sledila zgolj predlogu tožnika, torej Nadškofije Ljubljana, ne bi pa naj upoštevala argumentov sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Ta bi moral Nadškofiji Ljubljana zaradi dolgotrajnega vračanja dvajset tisoč hektarjev gozda na območju Mozirja in Radvljice skupaj z obrestmi plačati več kot 16 milijonov evrov odškodnine. Z razveljavitvijo sodbe okrožnega sodišča naj bi bili zadovoljni obe strani. Nadškofija se nadeja, da ji bo v ponovnem sojenju pripadla še višja odškodnina, sklad pa računa na znižanje prisojene odškodnine.

Razglasili ljudi odprtih rok

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – Triindvajsetič po vrsti je revija Ženska v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti podelila priznanja v akciji Ljudje odprtih rok. V njej nagrajuje tiste, ki skrbijo za pomoči potrebne in velik del svojega življenja posvečajo drugim, zaradi česar so nam vsem zgled in navdih. Letos je priznanja prejelo petnajst posameznikov ali skupin, med njimi pa so izbrali dobrotnico leta 2016, ki je postala Jelka Verbič iz Postojne, Nuša Rustja iz Novega mesta je razglašena za darovalko leta 2016, Marinka Vovk iz Spodnjih Prelog za izjemno osebnost leta 2016. Izbrali so tudi dobrega človeka 2016, pravzaprav dobre ljudi, saj so bralci revije največ

glasov za ta naziv prisodili članom družine Lipič Žižek iz Dokležovja.

Odprih rok pa smo tudi Gorenjci. Med darovalci je bil letos Klemen Grašič iz Križev pri Trziču, ki deluje na več dobrodelnih področjih. Ena od izjemnih osebnosti je zdravnica Marija Snežna Paulin Košir, ki ima korenine na Golniku in na Onkološkem inštitutu v Ljubljani skrbi za ženske, obbolele za rakom na dojki. Za dobrotnike pa so razglasili tudi sodelavce v projektu Zlate mreže Prostofer, namenjeno mobilnosti starejših ljudi. Vodja mreže je Eva Jelnikar Mrak, skupaj z njo pa je priznanje v imenu soferjev prostovoljcev, ki skrbijo za prevoze starejših ljudi, sprejel Ivo Berčič iz Škofje Loke, ki v mreži sodeluje od samega začetka.



Med ljudmi odprtih rok tudi Gorenjci: levo ob prostovoljcih iz Zlate mreže Prostofer (Rajku Primcu, Edvardu Kužnerju in Evi Jelnikar Mrak) Ivo Berčič iz Škofje Loke, desno Klemen Grašič iz Križev pri Trziču. / Foto: Tina Dokl

Knific direktor Komunale

Po pričakovanjih je občinski svet Občine Kranjska Gora v sredo potrdil imenovanje podžupana Blaža Knifica za direktorja Komunale Kranjska Gora. Knific bo štiriletni mandat začel s prvim januarjem, ko se bo, kot je zatrdi, tudi odpovedal vsem funkcijam v lokalni politiki.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Z dvanajstimi glasovi za in dvema proti je kranjskogorski občinski svet v sredo potrdil imenovanje podžupana Blaža Knifica za novega direktorja Komunale Kranjska Gora. Štiriletni mandat se mu začne s prvim januarjem prihodnjega leta.

»Komisija ni imela lahkega dela, izbirali so med tremi kandidati, ki so vsi sposobni in izkušeni, a kljub vsemu mislim, da bomo z Blažem Knificem, ki je bil kot podžupan že doslej posebej odgovoren za komunalno, zadovoljni, da se bo njegovo delo poznalo v naši dolini, na njeni urejenosti, čistosti in seveda na ceni storitev,« je imenovanje Knifica, ki bo po dvanajstih letih na čelu Komunale Kranjska Gora zamenjal dosedanjo direktorico Henrico Zupan, komentiral župan Kranjske Gore Janez Hrovat.

Knific je po seji dejal, da pravzaprav ni pričakoval, da bo dobil tako visoko podporo

svetnikov, saj je komisija izbirala med tremi dobrimi kandidati, med katerimi sta bila tudi dosedanja direktorica in nekdanji direktor občinske uprave. »Mislim, da je bil program, ki sem ga napisal, in odgovori na vprašanja, ki mi jih je zastavila komisija, tisto odločilno, kar je prevladalo v mojo korist.«

Kot pravi, bo njegova prva naloga ob prevzemu nove funkcije projekt posodobitve in pregleda procesov ter uvajanje novosti in izboljšav. »Področje sicer poznam, saj prihajam iz komunalne dejavnosti; že deset let sem zaposlen pri večjem komunalnem podjetju, enota, ki jo vodim, pa šteje štirideset ljudi. A vseeno se bom najprej natančno seznanil z vsemi procesi in dejavnostmi, ki jih naša Komunalna izvaja, nato pa se bom, kot že rečeno, lotil posodobitve sistemov ter uvedbe sprememb in izboljšav.«

Kolege svetnike je Knific na seji tudi seznanil, da se z nastopom nove funkcije umika iz občinskega sveta.



Blaž Knific, občinski svetnik z liste SD in dolgoletni podžupan, je v dosedanji službi v podjetju Jeko-in na Jesenicah vodil enoto vzdrževanja javnih površin.

»Mislim, da je tako prav, da je treba dvigniti prag kulture politike. Ob nastopu nove funkcije bom tako podal pisno izjavo o odstopu s funkcije podžupana in svetnika, odstopil bom iz vseh

občinskih odborov in komisij. Mislim, da je to edino pravilno. Posvetil se bom vodnji podjetja, ki ga bom prevzel, delo občinske uprave in svetnikov pa bom seveda zavzeto spremljal kot občan.«

Občine z območja TNP so ogorčene

◀ 1. stran

Poleg tega zahteva tudi izvzem smučišča Vogel, razvoj katerega še vedno ovira nesprejet državni lokacijski načrt, in izločitev živih planin v nižja varstvena območja. Kot kažejo stališča javnega zavoda TNP, je večina predlaganih sprememb za nje nesprejemljiva. »Predlogi sprememb pomenijo zniževanje standardov varstva narave na celotnem območju parka, kar ogroža dosežene zastavljenih ciljev v zvezi z ohranjanjem ugodnega stanja nekaterih ogroženih živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov,« ocenjujejo v parku.

Bohinjski župan Franc Kramar je nad stališči javnega zavoda razočaran. »V občini nas zanima, kdo jih

je pravzaprav pozval, da se opredelijo do naših predlogov. Do njih se mora opredeliti politika, saj je le ta pristojna za sprejemanje zakonov. Dejstvo je, da javni zavod TNP ščiti svoj obstoj, moje mnenje pa je, da je po 33 letih katastrofalnega upravljanja čas, da se upravljanje prenese na občine, saj bodo te bistveno bolj gospodarile s parkom, kot pa gospodari država.« Kot je še dodal Kramar, se z drugimi parkovnimi občinami še niso pogovarjali o nadaljnjih ukrepih, saj jih najprej zanima, kako bo ravnalo ministrstvo. »Skrbi nas, da bo ministrica na osnovi mnenj javnega zavoda odločila, da je zakon dober in ga ni treba spremeniti. To je nedopustno. Do naših pripomb bi se morala opredeliti ministrstvo, saj

javni zavod ne bo za spremembe. Država zakon krši že od leta 2010, saj ni bilo nobenih subvencij, državnega lokacijskega načrta za Vogel še vedno ni, prav tako ni bilo selitve sedeža parka v Bohinj.«

Na ministrstvu za okolje in prostor (MOP) odgovarjajo, da je ministrica Irena Majcen oktobra lani, ko je nakazala možnost sprememb zakona o TNP, občine pozvala k pripravi enotnih predlogov za spremembe in tudi povedala, da te ne bodo mogoče pred letom 2017, saj so v pripravi tudi spremembe prostorske in gradbene zakonodaje, s katerimi posegajo tudi v Zakon o ohranjanju narave. »Ko bodo predvidoma v drugi polovici leta 2017 zaključene, predvidevamo, da bi lahko začeli postopke

za pripravo sprememb zakona o TNP. Ministrstvo je zaprosilo JZ TNP za pregled in strokovno mnenje o predlogih, o njih pa se je izrekel tudi strokovni svet zavoda, tako bo to predstavljalo eno od izhodišč za morebitne spremembe zakona. Pri spremembi zakona o TNP bo MOP seveda izhajal iz pobud občin in iskal rešitve, ki ne bodo zmanjševale ohranjenosti narave in bodo temeljile predvsem na prednostnih izhodiščih, to so izvajanje nalog na področju ohranjanja narave, izkoriščanje potencialov za trajnostni gospodarski razvoj, ohranjanje poselitve in sonaravnega turizma ter povezovanje turističnega gospodarstva na ravni Julijskih Alp, varstvo kulturne dediščine in usmerjeno obiskovanje.«

Rekonstrukcija Ropretove ceste v Mengšu

Mengeš – Na stometrskem odseku Ropretove ceste do Bogarjevega mosta v Mengšu poteka rekonstrukcija ceste. Na odseku so zamenjali fekalni kanal ter položili nove vodovodne cevi. Kot pravijo na občinski upravi, pa trenutno poleg tega potekajo še dogovori s podjetjem Elektro Ljubljana glede pokabljitve elektro omrežja ter s podjetjem Telekom Slovenije glede pokabljitve optičnega omrežja. Zaključek del predvidevajo do konca leta.

Delavnica za boljšo prometno ureditev

Kranj – Pri Mestni občini Kranj izdelujejo Celostno prometno strategijo, v sklepni fazi priprave je prometna ureditev v mestnem jedru. Ker v vse te procese želijo vključiti zainteresirano javnost, vabijo na drugo delavnico, kjer bodo predstavili predloge, ki so jih skozi ankete, dopise in strokovne podlage sooblikovali na prvi delavnici. Delavnica je namenjena prebivalcem, trgovcem, obrtnikom in drugim deležnikom mestnega jedra. Delavnica bo v ponedeljek ob 18. uri v avli MO Kranj.



Postreženo v biserih

Center za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica je v sodelovanju z Vilo Podvin pred nedavnim pripravil dobrodelno večerjo, ki so jo postregli v unikatni keramiki, izdelani v delavnicah njihovega varstveno-delovnega centra.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica, Podvin – Strokovna ekipa Centra za usposabljanje, delo in varstvo (CUDV) Matevža Langusa Radovljica skupaj z varovanci že vrsto let pod strokovnim mentorstvom magistra slikarstva Matjaža Arnola izvaja poseben program zahtevnejših likovnih in grafičnih umetnin ter uporabnih izdelkov iz gline. Večina izdelkov je rezultat dela več varovancev, pri čemer je delo razdeljeno glede na njihov interes in sposobnosti. Pri nastanku enega izdelka sodeluje več parov rok.

Ti edinstveni izdelki imajo odslej svojo blagovno



Mojstri iz CUDV Radovljica so skupaj s kuharskim mojstrom Urošem Štefelinom oblikovali adventne jedi na jedilnem listu, pod mentorstvom Matjaža Arnola so izdelali tudi unikatno keramiko, v kateri so jedi postregli, ter slike, ki krasijo stene Vile Podvin. / Foto: Luka Renar



Unikatni keramični izdelki nastajajo v delavnici VDC Radovljici.

znamko – to so Biseri, ustvarjeni z ljubeznijo. Gre za prvo tako blagovno znamko umetnin varovancev v Sloveniji, ki želi že s svojo podobo v kupcu vzbuditi občutek, da je naredil nekaj več za skupnost. Prvič so jih predstavili na nedavni dobrodelni adventni večerji v Vili Podvin, skupaj z vrhunske ekipo kuharskega mojstra Uroša Štefelina. Poleg družin varovancev so na dogodek povabili ugledne podjetnike, gospodarstvenike in strokovnjake. Varovanci so v svojih umetninah pomagali

postreči jedi, pri pripravi katerih so prav tako sodelovali.

Tovrstno povezovanje je primer dobre prakse, ki ga je mogoče prenesti širše v slovenski prostor in tudi prek meja. »Naše umetnine so v lokalnem okolju že dobro znane, vse bolj iskane in cenjene – tako kot njihovi ustvarjalci. Zato smo samozavestni glede njihove vrednosti in lepote. Z blagovno znamko želimo, da bi bile naše umetnine enostavno poimenovane, hitro prepoznavne in cenjene,« poudarja direktorica CUDV Radovljica Sladana Anderle.

Sušnik postal predsednik slovenskih upokoјencev

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Ljubljana – Janez Sušnik iz Šenčurja, ki je od letošnjega junija po odstopu predsednika Antona Donka začasno vodil Zvezo društev upokoјencev Slovenije, je bil na včerajšnjem volilnem zboru zveze izvoljen za novega predsednika s štiriletnim mandatom. Pred začasnim opravljanjem predsedniških nalog je bil podpredsednik zveze.

Janez Sušnik je po izvolitvi za naš časopis dejal, da je svoj koncept vodenja upokoјenske zveze oblikoval že v času svojega začasnega predsednikovanja. »Moje glavne usmeritve, ki jih mora zasledovati krovna zveza upokoјencev, so skrb za gromotni položaj upokoјencev, dostopno zdravstveno varstvo, bivalni standard upokoјencev in humanitarna dejavnost. Povezujemo tudi dejavnosti društev upokoјencev, ki se zavzemajo za to, da starejši ljudje



Janez Sušnik / Foto: Tina Dokl

ostajajo aktivni in se ne združujejo v zapečku. V okviru te dejavnosti poteka tudi naš program Starejši za starejše,« je povedal novi predsednik. Zveza društev upokoјencev Slovenije lahko s svojim delovanjem vpliva tudi na zakonodajo, pravzaprav je poklicana k temu, da rešuje položaj upokoјencev, dodaja Sušnik. Nekatere poteze so že naredili: prihodnji teden namreč nameravajo v državni zbor vložiti pobudo po zakonodajni spremembi za dvig spodnje meje pokojnin.

Dobrodelni za porodnišnico

Kranj – Jutri, 17. decembra, se bo v dvorani na Zlatem polju v Kranju ob 19. uri začel dobrodelni koncert z nastopom skupine Perpetuum Jazzile. Od vsake prodane vstopnice bo en evro namenjen Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj za obnovo porodnega bloka.

Božično-novoletni koncert

Jesenice – V dvorani Gledališča Toneta Čufarja bo v četrtek, 22. decembra, ob 18.30 tradicionalni Božično-novoletni koncert Glasbene šole Jesenice. Vabljeni.

Tekmovali bodo v kuhanju vina in čaja

Medvode – Ta konec tedna se v Medvodah nadaljujejo prireditve v sklopu veselega decembra. Danes bodo na svoj račun prišli mladi, saj se bo na Mestnem trgu pred Knjižnico Medvode ob 17.30 začela prireditev Medvode za mlade. Predstavili se bodo breakdance skupina ŠKD GOR, plesna skupina Mkreativa, plesna skupina LatinoBit, šolska glasbena skupina Smleški trubadurji ter učenci Šole bobnov Klemna Marklja. Za razigrano vzdušje bo poskrbela tudi glasbena skupina Sam's Fever, ki je pred kratkim prejela mednarodno nagrado za najboljši in najizvirnejši Elvis Presley Tribute Band. Jutri pa se bo na isti lokaciji ob 18. uri začelo tretje tekmovanje v kuhanju vina in čaja. Ocenjevalci bodo obiskovalci. Za zabavo bo skrbel ansambel Špica.

Žive jaslice v Žiganji vasi

Žiganja vas – Žive jaslice bodo danes in jutri v Žiganji vasi pri cerkvi, božično zgodbo bodo pripravili člani Kulturnega društva Kruh Križe, danes bodo v programu zapele tudi pevke KD Folklorna skupina Karavanke, jutri pa mladinski cerkveni pevski zbor iz Križev. Danes ob 17. uri bo vaški sejem, ob 18. uri bo uprizoritev božične zgodbe, ob 18.30 bo prišel Božiček, ob 19. uri bo sledila zabava z DJ-em Igorjem. Jutri ob 15.30 vabljeni najprej na pohod Po poti treh zvonov, ob 17. uri na vaški sejem, ob 18. uri na ogled božične zgodbe, ob 18.30 v družbo Božička, ki bo še enkrat obdaroval otroke, ob 19. uri pa na zabavo z DJ-em Igorjem. Vstop je prost.

Spominska slovesnost na Kostavski planini

Kostavska planina – Člani Združenja borcev za vrednote NOB Kamnik vabijo na že 61. spominsko slovesnost pri spomeniku šestnajstim padlim borcem leta 1942 na Kostavski planini, ki bo v nedeljo, 18. decembra, ob 10. uri. Slavnostna govornica bo dr. Zdenka Čebašek Travnik.

Po vinjeto na pošto!

Nakup na 3 obroke s kartico Diners Club od 1. 12. 2016 do 28. 2. 2017.

Na vseh poštah, razen pogodbenih, lahko od 1. decembra 2016 kupite vinjete za leto 2017 za vse cestninske razrede. Imetniki kartice Diners Club lahko na večjih poštah kupite letno vinjeto za osebni avtomobil in višji osebni avtomobil oz. kombi na tri obroke.*

Vsem voznikom želimo prijetno in varno vožnjo.

Info: na poštne okencu in 080 14 00.

Zanesljivo vsepovsod
POŠTA SLOVENIJE
POŠTA IN FINANCE

* Ugodnost nakupa na obroke velja za imetnike osebnih in poslovnih kartic Diners Club od 1. decembra 2016 do 28. februarja 2017. Najmanjša vrednost obroka je 50 EUR. Pri nakupu večjega števila vinjet je možen nakup na največ 12 obrokov. Seznam pošt, kjer lahko kupite vinjete s kartico Diners Club, je objavljen na www.posta.si.



Proračun sprejet

Občinski svet Občine Cerklje je po zapletih in večkratnih prekinitvah seje sprejel proračun za prihodnje leto, v katerem je zagotovil tudi milijon evrov sredstev za nakup RTC Krvavec.

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – Po precej pereči in večkrat prekinjeni razpravi je cerkljanski občinski svet vendarle sprejel občinski proračun za prihodnje leto. Ta predvideva, da se bo v naslednjem letu v občinski blagajno nateklo 8,3 milijona evrov, vseh odhodkov pa naj bi bilo 9,9 milijona evrov. Proračunski primanjkljaj tako znaša 1,6 milijona evrov.

Opozicijske svetnike je zmotilo zvišanje nekaterih proračunskih postavk med osnutkom in predlogom proračuna. Glavna sprememba predstavlja povečana postavka iz računa finančnih terjatev in naložb, ki jo je občinska uprava povečala s petsto tisoč evrov na 1,25 milijona in jih nato z amandmajem župana zmanjšala na milijone evrov.

Opozicijski svetniki so z amandmajem predlagali spremembe na več kot tridesetih kontih. Med drugim tudi znižanje sredstev za nakup RTC Krvavec z milijona na 450 tisočakov, s čimer pa se župan Franc Čebulj ni strinjal. »Znesek za Krvavec naj ostane, o dejanski višini vrednosti pa bomo odločali januarja, ko bomo imeli zaprto sejo. Takrat se bomo odločili o končni višini oddaje zavezujoče ponudbe,« je občinskemu svetu predlagal župan Franc Čebulj.

»Na podlagi predlaganega amandmaja bi se

zadolževanje občine znižalo z 1,4 milijona evrov na zgolj petdeset tisoč evrov. Namreč, tudi potem ko smo znižali sredstva, rezervirana za vstop v lastniško družbo, z 1,25 milijona evrov na milijon, je kredit še kar ostal enak. Nikjer ni podatka o obrestnih merah. V proračunu manjka tudi prihodek, in sicer participacija obrtnikov in podjetnikov pri poplačilu stroškov za izvedbo podrobnega pregleda poslovanja,« je poglede opozicije pojasnil svetnik Liste za Vas Marko Bolka, na kar je Čebulj sejo za nekaj minut prekinil.

Po prekinitvi je stališče koalicije povzel podžupan Miha Zevnik: »Predlagani amandmaji raztreščijo proračun. Postavko Krvavca zvišujemo zato, da se izkaže kot resni partnerji. Glede na to, kašna bo cena nakupa, se bomo verjetno drugo leto pogajali tudi o tej točki. Sprejmimo proračun v taki obliki in potem po potrebi še vedno lahko rešujemo z rebalansom.«

Nazadnje je bil proračun za leto 2017 vendarle sprejet z desetimi glasovi za. »Gre za prelomen proračun, ki bo usmerjal razvoj občine Cerklje naslednjih deset let,« je ob sprejemu dejal Čebulj, ki dodaja, da bo več o poteku prodaje podjetja RTC Krvavec znanega v drugi polovici januarja, ko se bo za zaprtimi vrati ponovno sestel občinski svet.

Mladim približati dediščino

V Železnikih bodo v sklopu evropskega projekta krepili pomen svoje dediščine, obogatili pa bodo tudi program prihodnjih, že 55. Čipkarskih dnevov.

ANA ŠUBIC

Železniki – Občina Železniki je skupaj s partnerji uspešno pridobila 24 tisoč evrov evropskih sredstev za projekt Europe2gether: Starejši z mladimi – pomen zgodovinske dediščine za razvoj evropskega podeželja, ki ga bodo izvajali prihodnje leto. Z njim bodo po besedah podpredsednice občinske komisije za mednarodno sodelovanje Andreje Megušar iskali dobre prakse prenosa znanja in veščin s starejših na mlajšo generacijo ter umeščanja zgodovinske in kulturne dediščine za razvoj podeželja. V Železnikih sta bogati klekljarska in kovaška tradicija. »Pomembno je, kako ohranjati naša mesta živa, kreativna, da bi mladi ostajali in se zavedali pomena dediščine tudi za današnji čas,« je poudarila Megušarjeva.

Nepovratna sredstva so pridobili v programu Evropa za državljane, Pobratenje mest. Konkurenca je bila huda, saj so med 1600 prijavljenimi odobrili 260 projektov, od tega štiri



Vsebinsko evropskega projekta so predstavili podžupan Železnikov Matej Šubic, župan Anton Luznar in Andreja Megušar.

slovenske. Poleg Železnikov kot vodilnega partnerja v projektu sodelujejo tudi pobratena hrvaška občina Lepoglava, italijanski Innichen, od koder so se v prebivalci v 13. stoletju naseljevali v podratitovške vasi, Center za idrijsko čipko, Občina Šentrupert, Slovensko katoliško, pevsko in kulturno društvo Slomšek v Belgiji ter Javni zavod Ratitovec.

Kot je dejala Megušarjeva, je povezovalna nit projekta čipka, ki je značilna tako za Železnike kot tudi Lepoglavo

in slovensko društvo iz belgijskega Maasmechela. »Lepoglavka čipka je lahko primer dobre prakse, kako na Unescov seznam kulturne dediščine umestiti tudi slovensko čipko,« je prepričana. Zahvaljujoč projektu bodo prihodnje leto v Železnikih pripravili vsebinsko konferenco s strokovnjaki iz ljubljanskih raziskovalnih ustanov in partnerskih mest. Kot primer

dobre prakse si bodo ogledali še idrijsko čipko in njihov center ter muzej na prostem v Šentrupertu, ki je znan po kozolcih. »Druga os v projektu pa se navezuje na Innichen, mestece iz 8. stoletja z bogato zgodovinsko in kulturno dediščino. Turistično je zelo razvito in je prav tako lahko primer dobre prakse,« je dejala Megušarjeva. Ob zaključku bodo naredili tudi akcijski plan, kako posamezne rešitve udejanjiti z novimi spodbudami.

Župan Železnikov Anton Luznar upa, da bodo s projektom okrepili partnerske vezi in da bodo v prihodnje za nepovratna sredstva kandidirali tudi s kakšnim finančno močnejšim projektom. Prav možnost pridobivanja sredstev je bil eden glavnih razlogov, da so se letos pobratili z Lepoglavo. Sodelovanje turističnih delavcev in klekljaric obeh mest traja že 19 let, v zadnjih letih pa zgledno sodelujeta tudi železnikarski in lepoglavski pihalni orkester. V prihodnje si tesnejšega sodelovanja želijo tudi z Innichenom.

Čas za prijetno druženje

Prostovoljke Rdečega križa v Goričah so letos znova pripravile božično-novoletno srečanje, ki so ga popestrili številni nastopajoči iz domače Krajevne skupnosti Goriče.

VILMA STANOVNIK

Goriče – Skoraj premajhna je bila dvorana Krajevne skupnosti v Goričah, kjer so se na tradicionalnem srečanju zbrali domačini iz Gorič in sosednih vasi ter najprej prisluhnili prijetnemu kulturnemu programu.

»Vsako leto znova si prostovoljke Rdečega križa Goriče želimo, da skupaj preživimo nekaj prijetnih trenutkov, da se poveselimo in poklepemo ter se fletno imamo. Adventni čas nas vabi, da si vzamemo čas drug za drugega, da smo svetloba na poti drug drugemu. Bodimo odprti in sočutni. Bodimo skupaj tako v veselju kot v žalosti. Resnično življenje je včasih trdo in neizprosno, zato si v teh dneh pričakovanja pustimo odprti vrata svojega srca za vse dobro. To je čas, ko se zahvaljujemo za vse dobre, ki smo jih prejeli v letošnjem letu in čas, ko živimo v pričakovanju, da nam tudi prihodnje leto podari zdravje, veselje in dobro voljo,« je ob srečanju povedala predsednica



Udeležence božično-novoletnega srečanja v Goričah so z razigranim nastopom navdušili tudi šolarji, ki so ob letošnji 140-letnici šole pripravili še posebno zanimiv program. / Foto: Tina Doki

Krajevne odbora Rdečega križa Goriče Alenka Štern ter pojasnila, da vsako leto vabilo na srečanje dobili okoli sto dvajset krajanek in krajanov, okoli polovica pa se jih srečanja tudi udeležili.

»Zahvaljujem se Osnovni šoli Goriče, ki nas vsako leto obdaruje s svojim programom. Iskreno se zahvaljujem Tadeji Roblek, ki je v program povezala tako najmlajše krajanke kot druge

talente v naši krajevni skupnosti. Prav tako hvala krajevni skupnosti in Mladeni Dubravici, ki nam vsako leto priskoči na pomoč,« je še dodala predsednica Alenka Štern.

kulturno društvo

Godba Medvode

NOVOLETNI KONCERT

GODBE MEDVODE

 V nedeljo, 18. decembra ob 19^h

 v Športni dvorani Medvode.

Gosti:

 Jana Šušteršič, Sorške kresnice,

 Združeni pevski zbori

 OŠ Simona Jenka Smednik,

 OŠ Pirniče in OŠ Medvode

 Dirigent: Damir Fajfar

VLJUDNO

VABLJENI

Celovške ulice vabijo na uživanje

Prestolnica avstrijske Koroške ima toliko znamenitosti, da je obiskovalec v zadregi, kaj izbrati. V novembru in decembru vlada v starem mestnem jedru Celovca še posebno prijetno vzdušje. Sprehodi po ulicah in nakupovanje so tako še večji užitek. V primeru, da se boste v prazničnih tednih namenili v glavno mesto avstrijske Koroške, si vzemite čas. Celovec pa je tudi kraj srečevanja preteklosti in sedanjosti. Skozi zgodovino so se znesle nad njim

najrazličnejše nadloge od požarov, poplav in kuge do silovitega bombardiranja v drugi svetovni vojni. Po njej je postal Celovec mesto napredka s hitro razvijajočo se trgovino in z okolju prijazno industrijo, s turizmom zaradi bližine Vrbskega jezera, urejenim prometom ter skrbnim varovanjem naravnega okolja. V mestu z okrog devetdeset tisoč prebivalci, kar ga uvršča na šesto mesto med avstrijskimi mesti, in njegovi okolici je kar 23 gradov in veliko parkov.

Na dan odprtja smučarske sezone 17. decembra bodo dnevne vozovnice še posebej ugodne. Cena za otroke, mlado in upokojence znaša zgolj 5 evrov, za odrasle pa 10 evrov. Vozovnice po znižani ceni lahko kupite na spodnji postaji Goldecka.

Informacije: Goldeck Bergbahnen Schwaig 38 • A-9805 Baldramsdorf
www.sportberg-goldeck.com
office@sportberg-goldeck.com
telefon 0043/4762/2864

Tek na smučeh v dolini Poden/Bodental

Po toplim poletju in čudovito lepi jeseni komaj čakamo, da bodo proge za tek na smučeh v Podnu pokrite s snežno odejo. Ta narodni park ima vsako zimo dovolj snega, poleg tega pa lahko obiskovalci uživajo tudi ob čudovitem pogledu na okoliške gore. Tukajšnje proge so zelo priljubljene tako pri izkušenih tekačih kot pri začetnikih.

Tudi letos bo Občina Borovlje/Ferlach vložila veliko truda v pripravo čim boljših prog za tek na smučeh v Podnu/Bodental. Vse tekaške steze so dobro označene in redno oskrbovane. Gostom so na voljo tudi tečaji teka na smučeh. Opremo za tek si je mogoče tudi izposoditi. Po športnih užitkih so gostje prisrčno vabljeni na kulinarične dobrote v bližnje gostilne.

Župan Ingo Appé in tudi vsi sodelavci Občine Borovlje/Ferlach se veselijo vašega obiska in vam želijo veliko užitkov in veselja.

Smučišče Poden/Bodental

To priljubljeno smučišče leži samo 12 km od Ljubelja v smeri proti Celovcu. Zaradi te neposredne bližine je Bodental/Poden priljubljen predvsem pri smučarjih iz Gorenjske.

Poleg številnih znanih gorenjskih smučarskih klubov, ki trenirajo po odlično pripravljenih progah, so med gosti vse pogosteje tudi družine z mlajšimi otroci. Eden od razlogov, da je to smučišče tudi pri družinah vse bolj priljubljeno, je „čarobna preproga“, ki je namenjena otrokom, ki pričenjajo smučati. Uporaba „čarobne preproge“ je brezplačna.

Na svoj račun pa pridejo brezdvomno tudi ljubitelji teka na smučeh. Njim je v čudoviti okolici na smučišču Bodental/Poden na voljo vrhunsko pripravljena tekaška steza. Neposredno ob smučišču je tudi velik parkirni prostor in restavracija, ki je odprta cel dan.

Tel.: 0043/4227/6300
www.familienhof.at

Umetniški koledar založbe Fran

Kranj – V založbi Fran, ki deluje v Celovcu na avstrijskem Koroškem, so pripravili zanimiv umetniški stenski koledar za leto 2017, na katerem predstavljajo 12 umetniških pogledov v slikarstvu, fotografiji, keramiki in lesu. K sodelovanju pri trijezičnem koledarju (v slovenščini, nemščini in angleščini) z naslovom Pogledi Ansichten Views so pogumno povabili 12 avtorjev, med katerimi so: Andreja Blažič Klemenc, Marta Frei, Katarina Nadrag, Nežika A. Novak, Kaja Urh, Simona Krajger, Barbara Demšar, Jano Milkovič, Andreja Peklaj, Marija Prelog, Biserka Komac in Franc Merkač. Kot so mnenja v založbi, čezmejno sodelovanje ustvarjalcev odlikava mnogotere kulturne stike in dejavnosti sodelujočih na obeh straneh 'meje'. Na vsaki strani je posamezni umetnik predstavljen z izbranim delom, na 14. strani pa so s kratkimi zapisi predstavljeni tudi vsi umetniki.



Foto: Igor Kavčič

Tradicionalni Koledniški koncert

Kropa – Kot veleva prednovoletna tradicija, bo v Kulturnem domu v Kropi, letos bo to v nedeljo, 18. decembra, ob 16. uri, Koledniški koncert kroparskega zbora. Ob domačih – moškem, ženskem in mešanem pevskem zboru – bodo letos koledovali že uveljavljeni kroparski glasbeniki Nejc Mikolič, Tomaž Štular, Liza in Blaž Šparovec, že tako mladim pa se bo pridružila še mlajša generacija, ki jo sedaj zastopajo Ana in Borut Zupan ter Andi Pogačnik. Da bo koledniški koncert še bolj zanimiv, so v goste povabili glasbenike iz Železne Kaple. Tamkajšnja Tamburaška skupina Tamika nadaljuje tradicijo, ki ima korenine v predvojnem delovanju predhodnice v društvu Zarja. Z repertoarjem ljudske glasbe različnih narodov in s premišljenim izborom klasične glasbe so prepričali poslušalce na številnih nastopih v Avstriji, Italiji in Sloveniji. Tokrat nas bodo navduševali tudi v Kropi.

Podelitev Severjevih nagrad

Škofja Loka – Tudi vsakoletno podeljevanje Severjevih nagrad je v tem času, ko se poslavlja staro leto, že tradicija. Letos bodo Severjeve nagrade za igralske dosežke v poklicnih in ljubiteljskih gledališčih ter študentom dramske igre podelili že šestinštiridesetič. Slovesna podelitev bo v nedeljo, 18. decembra, ob 18. uri, slavnostni govornik pa bo minister za kulturo Tone Peršak. V nadaljevanju bo Nik Škrlec predstavil svoj avtorski projekt Naj gre vse v PI ali kako sem si zapomnil 3141 decimalk števila Pi.



Pihalni orkester Mestne občine Kranj

vas v soboto, 17. decembra, ob 19. uri vabi v Kulturni dom Predoslje na novoletni koncert

»OD PIKOLA DO TUBE«.

V pestrem programu bo v popotovanju skozi orkester v rokah godbenikov zasijal prav vsak inštrument!

Vstopnice po 4, 5 in 10 € so na voljo:

v trgovini Krajček v starem mestnem jedru; pri članih orkestra na Savski cesti 34 (vsak ponedeljek in četrtek med 19. in 21. uro), na dan koncerta v dvorani Predoslje.

KOPHALNI ORKESTER MESTNE OBČINE KRANJ, SVIŠČA C. 34, KRANJ

Tisto, kar je v svetu lepega

V avli Zavarovalnice Triglav akvarele razstavlja ena najpomembnejših slovenskih slikark današnjega časa Metka Krašovec. Sožitje glasbe in podobe.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Akademska slikarka Metka Krašovec je ena naših najbolj prepoznavnih umetnic, ki je v svoji skoraj pet desetletij trajajoči ustvarjalni karieri pripravila več kot sto samostojnih razstav in sodelovala na trikrat toliko skupinskih razstavah, že leta 1973 je prejela nagrado Prešernovega sklada, deset let kasneje pa še Jakopičevo nagrado. Več kot trideset let je, sprva kot docentka, kasneje kot redna profesorica za slikarstvo in risanje je na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani poučevala bodoče generacije slikarjev. Od lani je tudi članica SAZU.

Tokrat se predstavlja z Akvareli na štuku, kot nam pove tudi naslov razstave, ki jih je ustvarila med letoma 2005 in 2010. Že v obdobju njihovega nastanka bi akvarele lahko postavili kot ravnotežje takratnemu in prihodnjemu času. Lahko bi si jih izbrali za vzor tudi danes, kako so se brez hektike, zbrano in zmerno odzivati na čas in njegove notranje zakonitosti, je med drugim k razstavi povedala umetnostna zgodovinarica Nuša Podgornik, in četudi cikel akvarelov nima naslova, bi ga v tem kontekstu lahko poimenovali tudi



Direktorica območne enote Zavarovalnice Triglav Janka Planinc v družbi priznane slovenske akademske slikarke Metke Krašovec. / Foto: Igor Kavčič

Človek, ustavi se! K zaustavljanju časa nas Metka Krašovec s svojimi likovnimi deli 'spodbuja' že dolgo, ko je bil crescendo časovne in tehnološke nestrpnosti še na svojih začetkih.

Motivi na njenih slikah so človeške figure, bodisi skoraj drobne pike v prostrani naravi bodisi monumentalni v medsebojnem odnosu in naravi enakovredni, mogoče celo večji od nje. Motivi delujejo tako zelo krhko, a hkrati suvereno. V tem, da nas popeljejo nekam drugam, v drugi svet, zagotovo. Kako

se slike počutijo v tem času v tem svetu, ki do človeka ni vedno prijazen. »Živim v svojem svetu. Odvisno je, kako gledaš na svet okrog sebe, kaj vidiš. Ne rečem, da se me vse to ne dotakne. Še kako se me dotakne, ampak nekako nikoli nisem šla v slikanje vojn in česarkoli, kar se mi je zdelo, da je tako grozno. Ven hočem potegniti tisto, kar je še lepega na svetu,« pove Metka Krašovec, ki akvarele slika na tako imenovan štuk. Gre za zahtevno likovno tehniko, ki ne dopušča dela na pol, saj skice ne pridejo v poštev.

Akvarel na peščeni podlagi in od blizu deluje kot freska. V zadnjem času Krašovec v svoje slike vkomponira verze. Ko naredi sliko, išče pravi verz zanjo. Bolj kot barve ji je pomemben zvok slike. »Ko kdaj gledam kakšne slike drugih avtorjev, slišim glasbo, in moja ambicija je vedno bila, da bi se tudi moje slike dalo slišati,« še dodaja Metka Krašovec. Ob odprtju razstave je glasbenik Lado Jakša z igranjem na različne instrumente in multivizijo pospremil prikaz bogatega opusa del Krašovecve.

Bend za vse čase

Radovljiški Bid Bang je na dveh tradicionalnih novoletnih koncertih preteklo nedeljo v Linhartovi dvorani dokazal, da je »big« in »bang«.

IGOR KAVČIČ

Radovljica – Da je ekipa Bid Banga res velika zadeva, torej »big«, ne toliko po številu glasbenikov, ampak po

pristopu in temu primernemu odzivu poslušalstva, so radovljiški orkestraši dokazali že s tem, da so pripravili dva koncerta. Večernega so razprodali tudi po zaslugi

kupca kar nekaj vrst v dvorani, na drugem, tri ure prej, pa smo jim prisluhnili mnogi drugi, ki smo pri prvem kakorkoli zamudili svoj sedež.

Letošnji program že tradicionalnega novoletnega koncerta so v Bid Bangu naslovili z Rock swings, kar bi lahko prevedli v swinganje roka, povzeli pa so ga po legendarnem Paulu Anki, ki je leta 2005 posnel album z rokovskimi skladbami v novih swingovskih aranžmajih.

Soundgarden, Nirvana, pa Van Halen, R.E.M., še Lionel Richie in drugi so tokrat tudi Bid Bangu »posodili« svoje pesmi. In tu je nastal »bang«, bend se je odličnimi izvedbami tako rekoč razletel po dvorani. Orkestraši so pod vodstvom Blaža Trčka iz skladbe v skladbo podžigali avditorij, še enkrat znova pa se je pokazalo, da je njihov gostujoči vokalist Mitja Šinkovec pravi človek za tovrsten bend. Pravi odrski terminator.

Razveseljuje dejstvo, da iz ljubiteljskih glasbenikov, oplemenitenih z nekaj profesionalci, Blaž zmore potegniti tisto najboljšo. Gre za ljudi, ki delujejo na pogon, ki se mu reče ljubezen do glasbe, in to je pri Bid Bangu moč slišati na vsakem koraku. Igrajo z entuziazmom in igrajo dobro. Koncert je z iskrivimi domisljicami dodatno oplemenitil maestrov prijatelj, radijski mag besede Miha Šalehar. To, da je Bid Bang napovedal tudi svojo devetnajst- in dvajsetletnico, je samo dodatna vzpodbuda, da jih drugo in naslednje leto počakamo v zasedi. Za vstopnice.



Prvi »bidbangovec« dirigent Blaž Trček s svojimi glasbenimi varovanci ne popušča. Tudi pri izboru prvega vokalista Mitje Šinkovca (v ozadju) ne. / Foto: Igor Kavčič

Ostali skoraj brez smreke

Na kmetiji Pr' Gregorin, kjer gospodari Urška Odar, dobitnica letošnjega priznanja za najbolj skrbno lastnico gozda, so doslej zaradi lubadarja že posekali tristo kubičnih metrov dreves, še približno toliko jih bodo morali.

CVETO ZAPLOTNIK

Lepence – Zavod za gozdo-ve Slovenije vsako leto podeli priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozda, po enemu iz vsake območne enote. V blejski območni enoti zavoda so letos izbrali Urško Odar, lastnico kmetije Pr' Gregorin na Lepencah v Bohinju. Na kmetiji, ki jo je Urška prevzela po očetovi smrti pred štiridesetimi leti, obdelujejo štiri hektarje lastnih in še približno toliko hektarjev najetih kmetijskih zemljišč, gospodarijo z devetimi hektarji gozda, redijo pet goved, dva prašiča, kozo, kokoši ... »Večino, kar potrebujemo za preživljanje, pridelamo doma na kmetiji, tako da bi zaradi takšnih, kot smo mi, trgovine lahko zaprli,« se smeje Urška, ki je dvajset let delala v trgovinah z živili, tekstilom in železnino, zdaj pa je tako kot mož Janko, ki

je bil samostojni podjetnik – avtomehaničar, že devet let upokojena.

Spet bo več bukke

Njihova gozdna posest je razdeljena na dva dela, en del je na poključki strani, drugi na jeloviški – v Ročevnici. Gozd je mešan, glavni drevesni vrsti sta bukev in smreka, del ga je na ravnini in del na skalnatem terenu v varovalnem pasu. Ko Urški omenimo lubadarja, postane zgovorna. »Doslej smo lubadarja komaj poznali, vsako leto smo posekali le kakšno lubadarko. Letos je lubadar napadel celotni hrib od Nomenja do Bitenj. Od avgusta do danes smo pri nas zaradi lubadarja že posekali okrog tristo kubičnih metrov dreves, še približno toliko jih bomo verjetno morali. Čim več dela bomo poskušali opraviti še do zime, preostalo bomo, odvisno od

Urška Odar: »Ko opazujem vagone in tovornjake, ki najboljše hlode iz naših gozdov vozijo v Avstrijo in Italijo, si mislim: lahko bi jih uporabili doma in naredili iz njih vsaj polizdelke.«

vremenskih in snežnih razmer, naredili v zgodnji spomladi. Tudi vsi drugi na tem območju so posekali veliko lubadark, tako da so na pobojju ostale le še bukke in kakšen jesen. A ker se lubadar še ni umiril in bo napadel še redke zdrave smreke, je velika verjetnost, da bomo kmetje na tem območju ostali skorajda brez smreke. V prihodnje bo na tem območju najbrž spet več bukke, tako kot jo je bilo že nekdaj, ko so Spodnji bohinjski dolini rekli Bukova dolina. V Zoisovih časih so bukev izsekali, potlej pa so bolj pospeševali rast smreke,« pove Urška in doda: »Gozd odslej ne bo več rezerva za hude čase.

Vsaj dve generaciji bosta morali čakati, da bosta v zdaj poškodovanih sestojih spet lahko sekali. Takšni sestoji so tudi manj odporni zoper naravne ujme, večjo moč bo dobila voda. Nekaj zdravega gozda je zdaj le še v Ročevnici, a tam je dostop zelo težaven.«

Še bolj ji bodo gledali »pod prste«

Urška je v Agrarni skupnosti Nomenj - Log - Lepence - Bitnje gospodarica na Ribčevi in Bitenjski planini, kjer skupaj z drugimi člani skrbi za urejenost in dostopnost planin, oskrbo z vodo, pašo in tudi za gospodarjenje z osmimi hektarji



Urška Odar pravi, da se je lubadar razširil v smrekovih sestojih po tem, ko sta jih že poškodovala in oslabilo veter in žled.

gozdov. Čeprav so gozdovi precej visoko, na nadmorski višini okrog tisoč metrov, so tudi odkrili posamezne lubadarke, bojijo pa se tega, da bi se lubadar tja razširil iz bližnjih gozdov. »Na obeh planinah se pase skupno petnajst goved od kmetov iz štirih vasi. Za zdaj je živine za pašo še dovolj, a prihodnost je negotova, saj je vse manj kmetij, ki še redijo živino – na Lepencah na treh kmetijah, na Bitnjah na dveh ...« pove Urška, ki je bila enajst let tudi predsednica Društva kmečkih žena v Bohinju. Na tiste čase ima lepe spomine, tudi na mentorico,

kmetijsko svetovalko Majdo Lončnar, ki se je pri svojem delu zelo trudila. Priznanja zavoda za gozdove za skrbno delo v gozdu je vesela, a ob tem se zaveda, kar je na podelitvi v Mojstrani poudaril tudi direktor zavoda za gozdove Damjan Oražem, da ji bodo odslej drugi še bolj gledali »pod roke«. »Vsi v družini se trudimo, da vzdržujemo gozdni red, negujemo posekamo in pospravimo poškodovano drevje ...« pove Urška in doda, da so se tudi spravila lubadark lotili prej, preden jim je revirni gozdar odkazal drevje za posek.



Lubdarke še lahko prodajo, a cena je nižja kot za zdrav les.



Smreko v Odarjevih gozdovih je napadel lubadar, ostala je večinoma samo še bukev.

Ukrepi v čebelarstvu

Kranj – Po tem, ko je Evropska komisija julija odobrila Sloveniji program ukrepov na področju čebelarstva v obdobju 2017–2019, je vlada pred kratkim sprejela še uredbo o izvajanju teh ukrepov. V okviru te uredbe bo država v naslednjih treh letih finančno podpirala tehnično pomoč čebelarjem, zatiranje škodljivcev in bolezni čebel, zlasti varoze, racionalizacijo sezonske selitve panjev, laboratorijske analize čebeljih pridelkov, obnovo čebeljega fonda, izvajanje programa aplikativnih raziskav na področju čebelarstva in čebeljih pridelkov in spremljanje trga. V okviru tehnične pomoči čebelarjem bo sofinancirala nakup čebelarstva opreme, pomagala čebelarjem začetnikom in podpirala usposabljanje in izobraževanje o čebelarstvu.

Prikaz apnenja tal travnikov in njiv

Radovljica – Javna kmetijska svetovalna služba in podjetje IGM Zagorje bosta v ponedeljek, 19. decembra, ob 9.30 na travnikih Pernušove kmetije iz Gorice, ob cesti Radovljica–Nova vas, predstavila pomen apnenja kmetijskih zemljišč in materiale za apnenje, podjetje IGM pa bo še praktično prikazalo apnenje.

O novostih zakona o trošarinah

Kranj – Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko-gozdarskem zavodu Kranj bo v torek, 20. decembra, ob desetih dopoldne pripravil v sejni sobi Kmetijsko-gozdarske zadruga Sloga Kranj na Primskovem predavanje o novostih zakona o trošarinah, ki veljajo za male proizvajalce žganja in piva. Predavanje je namenjeno vsem, ki proizvajajo žgane pijače za lastne potrebe in za prodajo. Predavala bo Melita Grilc iz generalnega finančnega urada Finančne uprave Republike Slovenije, ki bo po predavanju odgovarjala tudi na vprašanja udeležencev.

OMARE ZA PREKAJEVANJE, SUŠENJE IN SHRANJEVANJE MESA



Omara OPS je namenjena za prekajevanje mesa, rib in sirov po hladnem postopku. Po prekajevanju nam služi tudi za sušenje in shranjevanje mesa.

Novoletni popust: 5 %

| TIPI OMAR | VELIKOST v mm | | | CENA Z DDV |
|-----------|---------------|---------|--------|--------------|
| | širina | globina | višina | |
| OPS - 125 | 900 | 500 | 1600 | 942,00 EUR |
| OPS - 250 | 900 | 600 | 1800 | 1.008,00 EUR |

MALI-E-TIKO d.o.o.
Loka 121, 4290 TRŽIČ, SLOVENIJA

Tel. ++386 4 5971 400, 041 426 146
Faks ++386 4 5971 430
e-pošta: info@me-t.si

Še več družini prijaznih podjetij



V Socialno varstvenem zavodu Taber iz Šmartnega so se zelo razveselili certifikata. / Foto: Janez Kuhar

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – V Sloveniji od leta 2007 podeljujejo certifikat Družini prijazno podjetje, katerega nosilec je Ekvilib Inštitut, ki postopek izvaja v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter zunanji partnerji. Vanj se je doslej vključilo že več kot 250 slovenskih podjetij in organizacij.

Letos je certifikat pridobilo 24 novih: šest jih je prejelo osnovni, 18 pa polni certifikat. Med podjetji generacije 2016, ki so prejela osnovne certifikate, je tudi Socialno varstveni zavod Taber iz Šmartnega pri Cerkljah, med prejemniki polnega certifikata pa gorenjsko podjetje

Lotrič Meroslovje iz Selc. Podelili so tudi posebne zahvale za širjenje kulture družini prijaznega podjetja, ki so ga prejela tista podjetja, ki so v sistemu certificiranja vključena od samega začetka. Eno teh je tudi Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik. Certifikat Družini prijazno podjetje je princip organizacijskega upravljanja, ki zagotavlja kratkoročne in dolgoročne pozitivne učinke usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja zaposlenih. Ti se kažejo v zmanjšanju fluktuacije, kvote bolniških odsotnosti, kvote nege, števila nezgod ipd. ter večanju zadovoljstva, motivacije in pripadnosti zaposlenih, kar prinaša jasne pozitivne ekonomske učinke.

Pošta Slovenije odprla prvo samopostrežno pošto

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana – Pošta Slovenije je v torko na Slovenski cesti v Ljubljani odprla prvo samopostrežno pošto 24/7, v kateri so plačilomat, dva bankomata, prodajni avtomat za nakup ovojnic, dopisnic in poštne znamke, prodajni avtomat mobilnega operaterja Telemach in infozaslon. Stranke lahko v njej vse dni v tednu, 24 ur na dan, opravljajo nekatere poštne, bančne in druge storitve. Tako lahko kupijo različno blago, vplačajo obrazce UPN, dvignejo gotovino in opravijo druge bančne storitve na bankomatih NKBM ... Kot je ob tem dejal Andrej Rihter, namestnik generalnega direktorja Pošte Slovenije, samopostrežna pošta predstavlja nov mejnik v razvoju in delovanju Pošte Slovenije kot pošte prihodnosti, ki bo v prihodnje obstoječo klasično mrežo vse

pogosteje kombinirala z različnimi novostmi. Že prihodnje leto bo znotraj ene njihove večje pošte nadgradila ponudbo s t. i. samopostrežno cono ter uredila prvo zunanjo samopostrežno PS Točko 24/7, kjer bo možno opravljati poštne in bančne storitve ter kupiti blago. V prvi polovici letošnjega leta je postavila mrežo 24 paketomatov v večjih mestih po Sloveniji ter uporabnikom njenih storitev omogočila oddajo pošiljk preko spletne aplikacije PS Pošlji paket.

Pošta Slovenije želi na poštah ponuditi svojim strankam tudi knjige slovenskih avtorjev po dostopnih cenah. Že ob odprtju samopostrežne pošte v Ljubljani je v prenovljenem prodajnem delu pošte podpisovala svoje knjige pisateljica Desa Muck, s čimer je Pošta najavila promocijo slovenskih literatov tudi na drugih poštah po Sloveniji.

Obeta se dvig turistične takse

V novem zakonu o spodbujanju razvoja turizma, ki je od začetka decembra v štiridesetdnevni javni obravnavi, so med drugim predvideli tudi zvišanje turistične takse na dva oziroma dva evra in pol, pri čemer bi del takse namenili za promocijo pod okriljem Slovenske turistične organizacije.

MATEJA RANT

Bled, Bohinj, Kranjska Gora – Poleg dviga turistične takse osnutek zakona o spodbujanju razvoja turizma prinaša še nekaj ključnih novosti, med njimi deregulacijo poklicev turistični vodnik in turistični spremljevalec. Predvideli so tudi izjeme od splošne ureditve pri organiziranju turističnih paketov, s čimer naj bi se v prihodnje izognili zapletom, do katerih je prihajalo v zvezi z organiziranjem šolskih, društvenih in podrobnih izletov. Turistični paketi, ki trajajo manj kot 24 ur in ne vključujejo prenočevanja, ter turistični paketi, ki so izvedeni občasno na nepridobitni osnovi samo za zaključene skupine potnikov, so izvzeti iz določb zakona, ki urejajo pogoje za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih paketov. Ohranjajo pa obveznost pridobivanja licenc za organizatorje potovanja in turistične agente, a so pogoje zanje poenostavili, s čimer naj bi odpravili administrativna bremena in poenostavili pogoje za opravljanje dejavnosti.

Denar za spodbujanje razvoja turizma

Dvig turistične takse je nujen, poudarjajo pri ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo, saj naj bi le tako lahko zagotovili dodatna sredstva za spodbujanje razvoja turizma tako na državni kot občinski ravni, kar je po njihovem nujno za doseganje začrtanih razvojnih ciljev. Najvišji možni znesek turistične takse se bo tako z 1,265 evra zvišal



Del turistične takse bi po novem namenili za skupno promocijo turističnih krajev pod okriljem Slovenske turistične organizacije. / Foto:

na dva oziroma 2,5 evra. »Znesek je lahko tudi nižji ali enak sedanjemu, odvisno od odločitve občine,« so ob tem poudarili na ministru. Del turistične takse v višini petdeset centov bi bil po novem prihodek Slovenske turistične organizacije (STO), da bi ji tako zagotovili dodaten namenski in sistemski vir sredstev za promocijo slovenske turistične ponudbe v tujini.

V občinah imajo tudi pomisleke

V gorenjskih turističnih občinah imajo glede dviga turistične takse tudi nekatere pomisleke. Kot je poudaril kranjskogorski župan Janez Hrovat, bi zlasti za manjše sobodajalce to lahko pomenilo veliko obremenitev. »To pomeni, da bomo morale občine svoj del turistične takse znižati, da ne bomo ogrozili njihovega obstoja,« meni Hrovat. Obenem upa,

da bo STO denar od turistične takse res porabila transparentno, obenem pa računajo tudi na možnost soodločanja pri porabi teh sredstev. Bolj oster je do tega, da se del turistične takse v višini petdeset centov nameni STO, bohinjski župan Franc Kramar. »Zakon o financiranju občin turistično takso opredeljuje kot izvirni prihodek občin,« je poudaril in dodal, da gre za namenska sredstva, ki jih občina vrača v urejanje in promocijo kraja ter organizacijo prireditev in podobno. Prepričan je, da se bo s tem denarjem zdaj predvsem širila birokracija, večina turističnih občin pa od tega ne bo imela nič. »Promovirajo samo Bled, Ljubljano, Lipico in Portorož. Pri nas pa se omenja samo Triglavski narodni park, Bohinj zanje sploh ne obstaja,« je ogročen Kramar, ki ga moti, da je država takoj »pristavila svoj lonček«, ko so z odloki

uredili področje turistične takse in se je zdaj posledično precej več steče v občinske proračune.

Nad načinom, kako država tudi prek občin polni svoj proračun, ni najbolj navdušen niti blejski župan Janez Fajfar. Kljub temu pa ne nasprotuje temu, da bi se del turistične takse po novem namenil za STO. »Zavedati se moramo, da nismo ravno velika turistična destinacija, zato je potrebna skupna promocija, da postanemo prepoznavni v vsej svoji raznolikosti,« je poudaril Fajfar in dodal, da STO zaupajo, saj že zdaj veliko sodelujejo. Obenem se strinja, da se za vse uvede enotna turistična taksa, saj je po njegovem tako manj možnosti za zlorabe. »Če se poviša na dva evra, za nas to pomeni 23 centov več,« je še pojasnil župan in dodal, da bo kraju še vedno ostal evro in pol iz naslova turistične takse.

V dveh mesecih kreditni register

V soboto je začel veljati zakon o centralnem kreditnem registru, na podlagi katerega bo Banka Slovenije v dveh mesecih vzpostavila centralni kreditni register s podatki o zadolženosti posameznikov in poslovnih subjektov.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Banka Slovenije je že doslej upravljala sistem za izmenjavo informacij prebivalstva (fizičnih oseb), z uveljavitvijo novega zakona o centralnem kreditnem registru pa bo morala v dveh mesecih vzpostaviti register, ki bo vseboval tudi podatke o zadolženosti podjetij. Podatke bo uporabljala za vodenje denarne politike,

zagotavljanje finančne stabilnosti, upravljanja tveganj in nadzora, pod določenimi pogoji pa jih bodo lahko uporabljali tudi kreditodajalci, vendar le za ocenjevanje kreditne sposobnosti strank in s tem za učinkovitejše obvladovanje kreditnih tveganj.

Banki Slovenije bodo podatke o zadolženosti posameznikov in poslovnih subjektov posredovale banke

in hranilnice, kreditodajalci, katerih prevladujoča dejavnost je opravljanje storitev kreditiranja, finančnega zakupa ali faktoringa, kreditodajalci, ki so pridobili dovoljenje za opravljanje storitev finančnega zakupa nepremičnin, ponudniki plačilnih storitev, Družba za upravljanje terjatev bank (DUTB), Stanovanjski sklad Republike Slovenije, Eko sklad – Slovenski okoljski javni sklad ...

Zakon tako za posameznike kot za poslovne subjekte določa, katere podatke morajo posredovati Banki Slovenije. Za posameznike morajo med drugim sporočiti podatke o znesku odobrenega posojila, znesku neodplačanega dela posojila, znesku obroka, odplačilni dobi in zavarovanju pa tudi to, če z odplačevanjem dolga v znesku nad 25 evrov zamujajo več kot devetdeset dni.

Peter Prevc četrtič najboljši

Slovenski športni novinarji smo za najboljša športnika iztekajočega se leta izbrali olimpijsko prvakinjo v judu Tino Trstenjak ter dobitnika velikega in malega kristalnega globusa, smučarskega skakalca Petra Prevca. Najboljša ekipa je slovenska moška hokejska reprezentanca.

VILMA STANOVNIK

Ljubljana – Te dni priznanja najboljšim podeljujejo različne športne zveze in društva, osrednja prireditelj s podelitvijo priznanj najboljšim športnicam, športnikom in ekipi leta pa je minuli torek potekala v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Društvo športnih novinarjev je namreč tudi letos pripravilo glasovanje za najboljšo športnico, športnika in ekipo leta. Ker so leto zaznamovale poletne olimpijske igre v Riu de Janeiru, je bilo veliko pozornosti namenjene našim dobitnikom olimpijskih in paraolimpijskih odličij (olimpijske statue jim je izročil predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez Bogdan Gabrovec), seveda pa je iztekajoče se leto prineslo veliko uspehov tudi drugim športnicam in športnikom.

Tako si je največ glasov slovenskih športnih novinarjev, skupaj kar 266, v moški konkurenci že četrto leto zapored zaslužil smučarski skakalec iz Dolenje vasi, sicer pa član kranjskega Triglav, Peter Prevc, ki je navduševal vso sezono. Naslov najboljšega si je prislužil na prestižni novoletni turneji, zlato odličje je osvojil na



Priznanje za najboljšo slovensko ekipo so si prislužili člani slovenske moške hokejske reprezentance (kipec v rokah selektorja Nika Zupančiča, ob njem mladi reprezentant Nik Pem), najboljša športnica Slovenije je judoistka Tina Trstenjak, najboljši športnik pa že četrto leto zapored smučarski skakalec Peter Prevc. / Foto: Gorazd Kavčič

svetovnem prvenstvu v poletih v Kulmu ter ob koncu sezone še veliki in mali kristalni globus za skupni zmagi v svetovnem pokalu in v razvrstitvi poletov. »Z veseljem vsako leto znova sprejemam to čast, da postanem najboljši športnik v državi. Še posebno v taki konkurenci odličnih športnikov,« je povedal 24-letni šampion, ki je tudi v tej sezoni že stal na odru za zmagovalce, novi izzivi pa ga čakajo ta konec tedna v Engelbergu.

Drugo mesto v razvrstitvi športnikov je s 124 glasovi osvojil jadralca Vasilijski Zbogor, ki je v Riu de Janeiru osvojil srebrno olimpijsko odličje, tretje mesto pa si je s 120 glasovi zaslužil svetovni prvak med motokrosisti v elitnem razredu MXGP Tim Gajser. Med deseterico najboljših so na seznamu poleg Petra Prevca še trije gorenjski športniki, saj se je na peto mesto uvrstil nogometni vratar Jan Oblak, na deveto padalec Uroš Ban in na deseto gimnastičar Sašo Bertoncelj.

V konkurenci deklet si je naslov športnice leta z zlato olimpijsko medaljo v Riu de Janeiru zaslužila odlična judoistka Tina Trstenjak, ki je zbrala 346 glasov. Drugo mesto je s 181 glasovi osvojila še ena judoistka, Anamari Velenšek, ki je v Riu de Janeiru osvojila bronasto

medaljo. Tretje mesto in hkrati naslov najbolj obetavne mlade športne osebnosti leta je osvojila odlična športna plezalka Janja Garnbret, ki je dobila 106 glasov. V ženski konkurenci si je mesto med najboljšo deseterico priborila tudi gorenjska padalka Maja Sajovic, ki se je uvrstila na osmo mesto.

Naslov ekipe leta je osvojila hokejska reprezentanca Slovenije. Z odličnimi nastopi in uvrstitvijo na zimске olimpijske igre so v hudi konkurenci premagali rokometno reprezentanco Slovenije, ki je med ekipami osvojila drugo mesto. Jekleno skulpturo je prevzel selektor naše hokejske reprezentance Nik Zupančič.

Posebno priznanje za športnika invalida si je z zlato paraolimpijsko medaljo prislužila strelka Veselka Pevec.

Še pred prireditvijo v Cankarjevem domu sta sprejem za najboljšo slovensko športnico in športnike priredila predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič. Med povabljenimi so bili tudi športniki invalidi in svetovni prvaki v disciplinah, ki sicer niso med najbolj popularnimi ali olimpijskimi športi, ter slovenske športne legende.

Slovesno na prenovljenem igrišču

Danes ob 17. uri bo v Športnem centru Kranj svečano odprtje prenovljenega igrišča, na njem pa se bosta najprej pomerili ekipi Triglava in zlate generacije slovenskega nogometa.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V kranjskem športnem parku je zaključena temeljita prenova igrišča z umetno podlago zadnje, naj sodobnejše generacije.

Svečano odprtje igrišča, ki ga bosta s skupnimi močmi organizirala Nogometni klub Triglav in Mestna občina Kranj, bo potekalo danes med 17. in 19. uro, ko bosta o novi pridobitvi spregovorila kranjski župan Boštjan

Trilar in predsednik Nogometnega kluba Triglav Beno Fekonja.

Osrednji dogodek bo tekma med člansko ekipo Nogometnega kluba Triglav Kranj in zlato generacijo slovenskega reprezentančnega nogometa. Barve nekdanjih reprezentantov bodo branili Miran Pavlin, Aleš Čeh, Sašo Udovič, Milenko Ačimovič, Nihad Pejčovič, Džoni Novak, Gregor Židan, Nastja Čeh, Ermin Šiljak, Mladen

Rudonja, Milan Osterc, Spasoje Bulajič, Saša Gajser, Muamer Vugdalič in Sebastian Cimerotič, s strani pa jo bosta vodila Srečko Katanec in Zlatko Zahovič.

Ob osrednjem dogodku pripravljajo še vrsto drugih zanimivih aktivnosti, saj se bodo mlajše selekcije Nogometnega kluba Triglav občinstvu predstavile s kratkimi demonstracijami, ob tem pa bo potekala tudi licitacija kosov športne opreme, ki so

jih podarili znani slovenski nogometaši.

»Računamo na številno udeležbo, vstopnine za prihod ne bo, brezplačen vstop na mesto dogodka pa bo omogočal prispevek v obliki hrane z daljšim rokom uporabe. Vso zbrano hrano bo klub predal Rdečemu križu in Karitasu, omenjeni organizaciji pa bosta poskrbeli, da bo prišla v roke socialno ogroženim družinam,« pravi organizatorji.

Ločani z Mariborčani

Rokometaši ekipe Urbanscape Loka so za nasprotnike v četrtfinalu dobili Maribor Branik, obračun z Mariborčani pa jih čaka tudi jutri.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Minulo sredo je na sedežu Rokometne zveze Slovenije potekal žreb četrtfinalnih parov moškega pokala Slovenije, ki bo na sporedu 23. decembra. Usodo je tokrat delil selektor Slovenije Veselin Vujović, ki je za edino gorenjsko ekipo Urbanscape Loka, ki se ji je uspelo uvrstiti v četrtfinale, izžrebal Maribor Branik. Mariborčani bodo nasprotniki Ločanov tudi v jutrišnjem 16. krogu v 1. A ligi za moške. Tako kot pokalna tekma bo tudi jutrišnja zadnja tekma jesenskega dela državnega prvenstva potekala v Mariboru.

Selektor Veselin Vujović je na novinarski konferenci predstavil seznam rokometišev, ki bodo začeli priprave

na svetovno prvenstvo 2017 v Franciji. Te bodo od 22. decembra potekale v Zrečah. Na selektorjevem seznamu so tudi trije Ločani, ki sicer vsi igrajo v tujini: desni zunanji igralec Jure Dolenc (Montpellier AHB, Francija), levo krilo Darko Cingesar (PPD Zagreb, Hrvaška) in krožni napadalec Matej Gaber (MOL Pick Szeged, Madžarska).

Slovenija bo v pripravljalem obdobju odigrala tri tekme. Prva bo 30. decembra v Brežicah, kjer se bo pomerila s Saudovo Arabijo. Sledili bosta dve tekmi v Franciji z domačo izbrano vrsto. Svetovno prvenstvo se bo za naše začelo s tekmo proti Angoli 12. januarja 2017, v prvem delu pa se bodo naši pomerili še z Islandijo, Makedonijo, Tunizijo in Španijo.

Lokostrelci bodo tekmovali v Šenčurju

Šenčur – Jutri, 17. decembra, Lokostrelski klub Šenčur organizira tekmovanje, ki med drugim šteje za slovenski dvoranski pokal. Nanj se je do sedaj prijavilo že 180 tekmovalk in tekmovalcev v vseh slogih in kategorijah. Tekmovalci prihajajo iz Slovenije, Srbije, Hrvaške in Amerike. Kot pravijo v klubu, so še posebno ponosni na prijavo Bradyja Leeja Ellisona iz Arizone, olimpijca in svetovnega prvaka. Prijavljen je tudi Hrvat Domagoj Buden, ki je trenutno na svetovni lestvici na šestem mestu. Z njim se že uspešno kosa član šenčurskega kluba Staš Modic, ki pa po svojih letih spada šele v kategorijo mladincev, a se zaradi večjega izziva že prijavlja v člansko konkurenco. Nastopila bo tudi najboljša slovenska tekmovalka Toja Ellison, ki na svetovni lestvici dosega 10. mesto. Tekmo v Šenčurju so organizatorji prijavi tudi pri World Archery, kar pomeni, da vsi morebitni doseženi rekordi na tekmovanju štejejo in so veljavni v svetovnem merilu.

Ženski košarkarski derbi jutri v Kranju

Kranj – S srečanjem med Mariborom in Grosupljim, na katerem so domačinke slavile s 76 : 72, se je začel 10. krog v 1. SKL za ženske. Derbi kroga pa bo jutri v Kranju, ko bo ekipa Triglava ob 18. uri gostila Athlete Celje. Tekma vodilnih ekip na lestvici se bo v dvorani na Planini začela ob 18. uri. Košarkarice Domžal se bodo ob 16.30 pomerile z Ježico. V moški konkurenci so v 11. krogu košarkarji Šenčurja Gorenjske gradbene družbe v sredo že gostovali pri Krki. Domačini so jih premagali s 87 : 77. Ekipa Helios Suns jutri gostuje pri Portorožu, košarkarji LTH Castingsa pa bodo tekmo s Tajfunom doma odigrali v četrtek, 29. decembra, ob 18.30.

Odbojkarji Triglava ugnali Kamničane

Kranj – Minulo sredo so se v 13. krogu 1. DOL v Kranju pomerili odbojkarji Triglava Kranj in Calcita Volleyballa, s 3 : 2 (20, -15, 24, -13, 13) pa so slavili domači. Tako so Kamničani prvo mesto na prvenstveni lestvici spet prepustili ACH Volleyju, ki bo jutri, 17. decembra, ob 20. uri gostoval v Kamniku. Kranjčani gostujejo pri Fužinarju na Ravnah.

Dolničar še naprej veslaški predsednik

Bled – Na volilni skupščini na Bledu so nov mandat predsednika krovne veslaške organizacije podelili Joštu Dolničarju, ki je zvezo vodil že pretekla štiri leta. Jošt Dolničar je ob izvolitvi napovedal nekaj sprememb v delovanju reprezentance in nove programe za delo z mladimi, obenem pa je kot kandidata za novega selektorja oziroma glavnega trenerja predstavil Iztoka Čopa. Veslaška zveza Slovenije je podelila tudi priznanja za leto 2016, ki je bilo ponovno najuspešnejše za lahkega veslača Rajka Hrvata, priznanje za najodmevnejši preboj sezone pa je prejel Blejec Aleš Jalen, zelo perspektivni lahki veslač v kategoriji do 23 let. Stekleno veslo za uradni zaključek športne poti je prejel Jan Špik.

Nesreča izkušenega gorskega reševalca

SIMON ŠUBIC

Rateče – V gorah se je v torek dopoldne huje poškodoval zelo izkušen alpinist, gorski reševalec s postaje GRS Rateče, vodnik reševalnega psa in poklicni gasilec na Jesenicah Jure Jeršin. Gorska nesreča se je zgodila na območju Jalovške škrbine na višini okoli 2250 višinskih metrov, ko je pravilno opremljen Jeršin, ki je ob vzponu uporabljal dereze za visokogorje in ledna cepina, ob pregledovanju razmer na terenu padel in omahnil po pobočju okoli dvesto metrov nižje, je pojasnil predsednik Gorske reševalne zveze Slovenije Igor Potočnik.

Jeršin, ki je imel precejšnjo srečo v nesreči, da ga je med drsenjem in kotaljenjem po podedenem pobočju, med katerim je izgubil tudi nekaj opreme in čelado, ustavil snežni zamet, je sam poklical pomoč. Aktivirali so helikopter, v katerem sta bila zdravnik letalca-reševalca dr. Eva Pogačar in dr. Peter Najdenov ter reševalec-letalec in

predsednik postaje GRS Rateče Marko Kopavnik. Hkrati se je proti Jalovški škrbini podala tudi posadka za morebitno klasično posredovanje, sestavljena iz članov Jeršino-ve matične postaje, helikopter je na kraj kasneje prepeljal še tri reševalce. »Poškodovanega gorskega reševalca so oskrbeli na kraju nesreče ter prepeljali v Splošno bolnišnico na Jesenice, kjer so bili popoldne že opravljene operativni posegi,« je sporočil Potočnik.

Na mestu, kjer je Jeršin padel, je sneg, teren je spolzek, kar se je v zadnjih dveh tednih izkazalo za enega najbolj kritičnih dejavnikov v gorah, posledice v štirih primerih pa so bile grozljive, je opozoril Bojan Kos s Policijske uprave Kranj, ki obiskovalcem gora svetuje veliko previdnost, zbranost, izogibanje potencialno nevarnim situacijam, hojo vsaj v dvoje, da se gornika medsebojno opozarjata na napake in nevarnosti, treba je imeti tudi kompletno opremo, turo pa tudi ustrezno načrtovati.

Oropal bencinski servis

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – V ponedeljek okoli 21.30 je neznan storilec oropal bencinski servis Petrol v Škofji Loki. Prodajalcu je zagrozil z nožem, nato pa odtujil manjši znesek denarja, po končanem

dejanju pa je ob Kidričevi in Stari cesti pobegnil proti centru mesta. Storilec je bil zamaskiran, oblečen v temna oblačila, visok pa okoli 170 centimetrov, so sporočili s Policijske uprave Kranj. V ropu ni bil nihče poškodovan.

V požaru opeklo dve osebi

Zabreznica – V torek dopoldne je zagorelo v kuhinji stanovanjskega objekta v Zabreznici. Požar so pogasili jeseniški poklicni gasilci in prostovoljni gasilci iz domačega gasilskega društva, ki so tudi prezračili prostore, jih preventivno pregledali, pomagali pa so tudi reševalcem Nujne medicinske pomoči Jesenice, ki so na kraju oskrbeli opečeni osebi in ju prepeljali na urgenco jeseniške bolnišnice. Ogenj ni bil podtaknjen, okoliščine kažejo na nesrečo, so ugotovili kriminalisti.

Kronske priče niso zaslišali

Na sojenju Branku Žiberni, Janezu Gradišarju in Janezu Pircu iz Gorenjske gradbene družbe zaradi domnevne ponareditve listin in zlorabe položaja so zaradi odsotnosti prvoobtoženega zaslišanje kronske priče tožilstva Draga Grila preložili na naslednjo obravnavo.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Z zaslišanjem prič so na kranjskem okrožnem sodišču včeraj nadaljevali kazenski postopek zoper direktorja in največjega posrednega lastnika Gorenjske gradbene družbe (GGD) Branka Žiberno, člana nadzornega sveta GGD Janeza Gradišarja in vodjo logistike v GGD Janeza Pirca, ki jih kranjsko tožilstvo zaradi domnevne izdaje fiktivnih računov za plačilo potovanj v letih 2006 in 2007 obtožuje ponarejanja listin, zlorabe položaja in pomoči pri kaznivem dejanju. S tem naj bi tedanjemu Cestnemu podjetju Kranj, sedaj Gorenjski gradbeni družbi, povzročili za 79.422 evrov premoženjske škode. Med vabljenimi pričami je bil tudi nekdanji direktor Integrala Tržič Drago Gril, sprva soobtoženi v tej zadevi, ki pa je krivdo za očitana kazniva dejanja že pred časom priznal in bil pravno-močno obsojen. Njegovo zaslišanje je predlagal tožilec Tilen Demšar, zato se predvideva, da bo njegovo pričanje obremenilo za prvoobtoženega Žiberno, ki pa je bil včeraj zaradi zdravniškega pregleda odsoten. Čeprav je obravnavava v soglasju strank potekala v njegovi nenavzočnosti, se je sodnica Marjeta Dvornik odločila, da Grila zasliši na naslednji obravnavi 3. januarja, ko pričakuje, da bo v sodni dvorani navzoč tudi Žiberna.

Zagovornik prvoobtoženega Dušan Csipö je pred začetkom glavne obravnave sodnico seznanil, da je bil Žiberna včeraj naročen na zdravniški pregled, kar je podkrepil z vabilom na



Dušan Csipö, zagovornik prvoobtoženega Branka Žiberno

pregled. Sodnica je odvetnika poučila, da za dokazovanje zdravstvenih razlogov za izostanek obstaja predpisan obrazec, z odgovorom, da bo obramba naknadno posredovala zdravniško potrdilo, pa ni bila zadovoljna. »Ne bom postopala kot preiskovalna sodnica, ki je pet let čakala zaradi izgovorov obtoženega Žiberna, zato bom postavila zdravniškega izvedenca glede njegovega zdravstvenega stanja,« je napovedala. Zaradi dolgotrajne sodne preiskave je že precej kaznivih dejanj, ki so jih obtoženim očitani v prvotni obtožbi, do danes zastarala, zastaralni rok pa se nezadržno izteka tudi za preostala očitana dejanja, zato se Dvornikovi mudi.

Medtem ko se je Nada Žiberna pričanju na sojenju zoper svojega moža odpovedala, pa je bil njen sin Matevž Žiberna pripravljen govoriti. Spomni se, da se je v letih 2006 in 2007 udeležil potovanj na Islandijo in v Kanado. Kot je dejal, so si na Islandiji ogledovali razne mostove in infrastrukturo, v Kanadi pa so si ogledovali visoke gradnje, zlasti lesene. Ob vprašanju odvetnika Csipöja, kakšne mostove so si ogledovali na Islandiji, je nejevoljno reagirala sodnica, da je bila na Islandiji že dvakrat in da tam zagotovo ni veliko mostov, zato vprašanja ni dovolila. »Vas mogoče to ne zanima, ampak možakarji sosis jih ogledovali,« je odvrnil mladi Žiberna, ki predvideva, da ga

je oče na obe potovanja vzel s sabo z željo, da bi postal to, kar danes tudi je – gradbeni inženir. Na vprašanja tožilca, katere mostove in stavbe si je na obeh potovanjih najbolj zapomnil, ni dal konkretnega odgovora, ker da se po desetih letih vsega že medlo spominja, te stvari pa ga tedaj kot petnajstletnika tudi niso zanimale.

Sodnica je želela na večrajšnji obravnavi zaslišati tudi predstavnika oškodovane družbe GGD, zato je nadzornemu svetu poslala dopis, naj poskrbijo, da nekdo pride na sodišče in morebiti vložiti tudi premoženjsko-pravni zahtevek. Odgovora ni prejela, zahtevka pa tudi ni nihče vložil v pisni obliki, je pojasnila Dvornikova.

Spomnimo: gorenjski kriminalisti so po opravljeni kriminalistični preiskavi okoliščin dveh spornih izletov gorenjskih županov v Barcelono in Pariz v letih 2003 in 2007 v organizaciji Integrala Tržič, ki je bil v 31-odstotni lasti Cestnega podjetja Kranj, zaradi suma storitve kaznivih dejanj ponarejanja listin in zlorabe položaja kazensko ovadili pet odgovornih oseb v CP Kranj in Integralu Tržič, medtem ko v ravnanjih županov niso ugotovili ničesar nezakonitega. »Ugotovili smo, da so bili v obdobju med 2002 in 2007 med podjetjema izdani fiktivni računi za storitve, ki nikoli niso bile opravljene, in po drugi strani za protipravno pridobitev premoženjske koristi v višini 136 tisoč evrov,« je ob vložitvi ovadbe v aprilu 2009 pojasnjeval Boštjan Lindav, takratni vodja Sektorja kriminalistične službe Kranj.

Pred predavanjem pomagala otroku

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – Policisti na terenu doživijo marsikaj in pogosto se zgodi, da pomoč žrtvi dobi prednost pred opravljanjem policijskih nalog. Nekaj podobnega se je v ponedeljek zjutraj zgodilo škofjeloški policistki Jasmini Gorenčič, vodji policijskega okoliša Škofja Loka-mesto, ko je bila v službenem vozilu na poti v Osnovno šolo Škofja Loka-mesto, kjer naj bi petošolcem v okviru projekta Leon predavala o nevarnostih

pirotehniko ter medvrstniškem in družinskem nasilju.

S Policijske uprave Kranj so sporočili, da je v ponedeljek zgodaj zjutraj v Škofji Loki voznica osebnega avtomobila na prehodu za pešce in kolesarje trčila v otroka kolesarja, ki je brez zaščitne čelade padel po tleh in se huje poškodoval. Zaradi poškodb ni bil življenjsko ogrožen, so mu pa do prihoda reševalcev pomagali udeleženci nesreče, sopotnik v njenem vozilu, mimoidoči voznik in policistka. »Ko sem

se pripeljala v bližino prehoda pri gostinskem lokalu Walter, sem opazila, da na pločniku leži otrok. Prižgala sem modre luči in stekla pogledat, kaj se je z otrokom, ob katerem sta bila že udeleženci nesreče, zgodilo. Ker je bilo hladno jutro, smo ga pokrili z odejo, zaradi suma poškodbe hrbtenice ga premikali nismo. Kmalu je pristopil še en občan, ki je pomagal otrokovo glavo držati v nevtralnem položaju, ves čas smo se z otrokom tudi pogovarjali, da je ostal buden,«

je pojasnila. Ker je vmes na cesti nastala gneča, se je policistka nato do prihoda patrulje posvetila urejanju prometa, mimoidoči občan (kasneje se je izkazalo, da je šlo za domačina, novinarja TV Slovenija Jana Novaka) pa je ostal pri otroku, mu držal glavo in skrbel, da je ostal buden, dokler ga niso prevzeli reševalci Nujne medicinske pomoči Škofja Loka. V petnajstletni policijski karieri se je Gorenčičeva že večkrat znašla v podobni situaciji, ko je bilo treba najprej



Škofjeloška policistka Jasmina Gorenčič / Foto: Simon Šubic

pomagati ponesrečencem in zavarovati življenje in premoženje drugih. Kot pravi, je ob prometni nesreči zelo pomembno, da se mimoidoči ali mimovozeči vsaj

pozanimajo, ali je potrebna njihova pomoč. Nezaželeni pa so tisti, ki se ustavijo ali upočasnijo voznjo le zato, da »pasejo zijala«, saj s tem tvegajo nastanek nove nesreče.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Odeti v umetnine minulih stoletij

Koledar Gimnazije Kranj za prihodnje leto, ki je izšel včeraj, je verjetno eden najtežje pričakovanih gimnazijskih koledarjev doslej. Fotografije za koledar, ki so jih posneli po likovnih delih starih mojstrov, so že na razstavi v šolski knjižnici pritegnile ogromno pozornosti.

MATEJA RANT

Dijaki kranjske gimnazije ob koncu leta vedno v roke dobijo koledar, ki ga izdelajo v šoli, a doslej ni bil preveč priljubljen, je pojasnila Anita Omejec, profesorica umetnostne zgodovine, ki sicer na gimnaziji poučuje nemščino. Pred tremi leti je prevzela tudi projekt šolskega koledarja. »Res pa dosedanji koledarji niso bili nič posebnega,« je priznala. Letos se je odločila to spremeniti in tako je nastal koledar s fotografijami, na katerih so poustvarili likovna dela starih mojstrov. Pri tem je izbrala ikonična dela

manj znanih slikarjev, ki jih pri pouku umetnostne zgodovine v srednjih šolah pogosto spregledajo, je pojasnila. Tako ji je na prefinjen način uspelo njihovo umetnost tudi približati dijakom. »Najstarejše delo, mumijski portret neznanega moškega iz Fajuma, in surrealistično podobo moža z zelenim jabolkom loči grobih 1900 let. Nastali portreti, ki bodo z nami šteli dni prihodnjega leta, tako kažejo, kako vseobsegajoča in večna je umetnost,« poudarja Anita Omejec.

Za koledar je izbirala predvsem portrete in slike s čim manj ozadja, da ne bi še

dotatno otežila njihovega upodabljanja na fotografijah. V pripravo koledarja je želela vključiti čim več dijakov. Pri iskanju modelov, ki so se nato prelevili v portretirance, so ji bile v veliko pomoč dijakinja drugega letnika Nina Lenaršič, Lara Porenta, Lana Uhan in Nika Teran, ki so pred fotografiranjem poskrbele tudi za ličenje in pričeske. Prepričane so bile, da bodo med devetsto dijakov na šoli že našle dvanajst modelov, ki bi bili v čim večji meri podobni portretirancem. A pri vseh vendarle ni šlo zgolj s sedanji dijakinjo. Zataknilo se je recimo pri modelu, ki bi na

sliki Avtoportret v krznem plašču iz leta 1500 upodobil dolgolasega nemškega slikarja Albrechta Dürerja. »Zato sem se spomnila na našega nekdanjega dijakarja Krištofa Brezarja,« je pojasnila Anita Omejec. Za Kofetarico Ivane Kobilce pa jim je uspelo nagovoriti profesorico slovenščine Ano Jesenovec, ki je bila sicer sprva malce zadržana do ideje, da bi jo upodobila na fotografiji. »Potem pa je prišla k meni in mi rekla, da je treba podpreti tak projekt, če smo se ga že lotili,« se posmeje Anita Omejec.

Nekega deževnega popoldneva v začetku novembra

so se vsi skupaj zbrali v fotografskem studiu, ki jim ga je velikodušno odstopil fotograf Alex Štokelj. Priskrbeli so si tudi kostume, ki so jim jih posodili v Filmskem studiu Viba filma in Prešernovem gledališču Kranj. Nalogo fotografa je prevzel dijak četrtega letnika Andraž Žnidar, ki po besedah Anite Omejec s fotoaparatom prizadevno spremlja tudi vse dogodke v šoli. »Prvič sem fotografiral v studiu in zame je bila to fenomenalna izkušnja,« je navdušen Andraž Žnidar, ki je pohvalil modele, ker so se vedli zelo profesionalno in so bili pripravljeni sodelovati. Vse delo je opravil povsem samostojno, Alex Štokelj mu je na začetku dal le nekaj nasvetov v zvezi z osvetlitvijo. »Največji izziv mi je namreč predstavljalo na fotografijah doseči enako osvetlitev kot na originalih, saj se slikarji niso ozirali na fizikalne omejitve,« se nasmehne. Pred njegov objektiv se je med drugim postavila dijakinja drugega letnika Naja Metelko, ki je upodobila Dekle z bisernim uhanom Johannesesa Vermeerja iz leta 1665. »Zanimivo je bilo biti nekaj trenutkov v

središču pozornosti vseh, ki so bili takrat v studiu,« je priznala in dodala, da si je temeljito ogledala sliko, da bi jo čim bolj prepričljivo upodobila, kljub temu pa je bila ob pogledu na fotografijo še sama presenečena, saj ni pričakovala, da bo tako zelo podobna originalu.

Vse nastale fotografije so že konec novembra razstavili v knjižnici Gimnazije Kranj in tako napovedali izid koledarja. »Ne vem, če je bila katera razstava doslej že deležna takega zanimanja,« veseli Anita Omejec. Od včeraj so na voljo tudi koledarji, ki jih je mogoče dobiti v zameno za prostovoljni prispevek v višini desetih evrov. Zbrane prostovoljne prispevke bodo po besedah Anite Omejec v celoti namenili za šolski sklad. In kako se bodo po tako odmevnem koledarju prihodnje leto lotili priprave novega? Anita Omejec se zaveda, da bo letošnjega težko preseči. »Tudi kolegi se šaljivo, da bi si to idejo morala pustiti za tik pred upokojitvijo,« se zasmeje. »A prek leta se nam bo zagotovo spet utrnila kakšna zanimiva ideja,« prepričano pristavi.



Fotograf Andraž Žnidar s profesorico Anito Omejec / Foto: Žan Žnidar



Naja Metelko pred upodobitvijo Dekleta z bisernim uhanom / Foto: Žan Žnidar

Pogovor

Uroš Lampič: »Da ne bi dobili namenskega helikopterja, nočem niti pomisliti.« **Stran 20**

Pogovor

Mateja Koležnik: »Nimam tolerance do ljudi, ki jim je delo v gledališču le služba.« **Stran 21**

MultiKulti

Nemško govoreče Korošice in Korošci so se naučili slovenščine. **Stran 22**



Od petka do petka



Anja Kopač Mrak tudi po drugi neuspešni interpelaciji v državnem zboru ostaja ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. / Foto: arhiv GG



Radari ter preostala nadgradnja in avtomatizacija cestnega prometa bo Maribor stala sedem milijonov evrov, izhaja iz poravnave z Iskro. / Foto: arhiv GG



Tina Maze je v prvem odzivu na očitke, da za nastop na Zlati lisici zahteva 90 tisoč evrov, dejala, da gre za zavajanje in da se njej dela krivica. / Foto: Gorazd Kavčič

V službo šele tretjega

Državni zbor je ta teden pričakovano vrnil drugi januar na seznam prostih dni. Prav tako pričakovano so poslanci zavrnilo interpelacijo zoper ministrico za delo Anjo Kopač Mrak.

SIMON ŠUBIC

Neuspešna tudi osma interpelacija

Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anja Kopač Mrak je v sredo uspešno prestala tudi drugo interpelacijo, ki jo je zaradi nedavne sodbe vrhovnega sodišča, da je bil odvzem velenjskih dečkov iz vrtca nezakonit, ob tem pa so bile kršene tudi ustavne pravice njune babice, zoper njo vložil opozicijski SDS. Predlagano nezaupnico je namreč podprlo le 20 poslancev, proti pa jih je glasovalo 53. »V normalni državi bi ministrica odstopila ali bi jo k temu pozval predsednik vlade,« je dejala poslanka SDS Suzana Lep Šimenko v imenu predlagateljev interpelacije, ki menijo, da ministrica tudi po sodnih odločitvah ni ustrezno ukrepala, da bi odpravila nepravilnosti. Ministrica se je branila, da so v SDS pomešali naloge in pristojnosti posameznih organov. V tem mandatu so poslanci glasovali že o skupno osmih interpelacijah.

Vlada potrdila novelo družinskega zakonika

Vlada je sicer v sredo sprejela predlog družinskega zakonika, katerega cilj je učinkovitejšo varovanje koristi otroka, ki je temeljno načelo

našega družinskega prava. Ključna novost je prenos pristojnosti na sodišča glede odločanja v primerih začasnih odredb in ukrepov trajnejšega značaja, tudi o rejništvu in skrbništvu. O nujnih ukrepih, ko je otrok tako ogrožen, da ne more niti trenutka več ostati v matični družini, bodo še vedno odločali centri za socialno delo, a bo tak ukrep lahko veljal največ šest dni, je razložila ministrica Kopač Mrakova. Razširiti želijo tudi pojem družine, poenostavili bi razvezo v nekaterih primerih, staršem pa bi tudi omogočili, da vnaprej izrazijo voljo, kdo naj v primeru njihove smrti ali trajne nezmožnosti skrbi za njihovega otroka. Predvideli so tudi možnost posvojitve vnukov.

Poravnava po več kot dvajsetih letih

Pravosodni minister Goran Klemenčič se je ta teden v imenu države po več kot dveh desetletjih sodnih postopkov sodno poravnal s Franjo in Ivanom Šilihom iz Slovenj Gradca. Sodna poravnava poleg denarne odškodnine vsebuje tudi opravičilo države zakonca Šilih zaradi kršitve pravice do učinkovitega sodnega varstva in zaradi trajanja postopka, obžalovanje in sožalje Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, da je do

smrti njunega sina Gregorja prišlo ob prejemu medicinske pomoči, država pa se je še zavezala, da bo s posebnim projektom vzpostavila Projekt Šilih, tj. sistem za učinkovito, neodvisno in nepristransko ugotavljanje vzrokov in odgovornosti za smrt posameznika, ki je prejemnik medicinske pomoči v Sloveniji. Zakonca Šilih sta leta 1993 takrat 20-letnega sina Gregorja pripeljala v slovenjegraško bolnišnico zaradi izpuščajev po telesu. Dežurna zdravnica mu je vbrizgala dve različni učinkovini, po katerih je doživel anafilaktični šok in kasneje umrl v ljubljanskem kliničnem centru. Starša sta za njegovo smrt krivila bolnišnico, ker da je bila storjena zdravniška napaka.

Maribor bo plačal sedem milijonov

Zloglasni radariji, ki so leta 2012 odnesli mariborskega župana Franca Kanglerja, bodo Mestno občino Maribor v naslednjih petih letih stali sedem milijonov evrov. Za toliko se je namreč občina poravnala z Iskro, ki je leta 2014 vložila tožbo zaradi prekinitve pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu za nadgradnjo in avtomatizacijo cestnega prometa. Po besedah zdajšnjega župana Andreja Fištravca je poravnava ugodna, saj se je občina

z njo izognila zamudnim obrestim in dobila možnost obročnega odplačevanja. Z dogovorjenim plačilom bo občina tudi poravnala vsa doslej izvedena dela in storitve na semaforškem sistemu ter rekonstrukcije posameznih križišč v sklopu projekta, pridobila je tudi opremo, ki čaka na vgradnjo. Iskra je sicer zahtevala 12,8 milijona evrov.

Podaljšano novoletno praznovanje

Če ste si že priskrbeli koledar za prihodnje leto, ga vrzite proč, saj ni pravilen. Državni zbor je namreč v torek na predlog SMC pričakovano potrdil predlog novele zakona o praznikih in dela prostih dnevih, ki 2. januar vrača na seznam dela prostih dni. Ukinili so ga leta 2012 v okviru varčevalnih ukrepov.

Mazetova bi odškodnino

Na relaciji Tina Maze-Smučarska zveza Slovenije se je spet zapletlo. V zvezi trdijo, da je Mazetova nastop v reprezentančnem dresu na Zlati lisici 7. januarja pogojevala z 90.000 evri odškodnine, kar pa so v njeni ekipi označili za zavajanje. Nesoglasja pa bo treba hitro pogladiti, saj je zadnji rok za prijavo na tekmo 31. december.

Zdravje je bogastvo ... za ...?

BRANKO GRIMS, SDS

moj pogled



Napis na stavbi: 1. nadstropje – psihiatrija lažji primeri; 2. nadstropje – psihiatrija težji primeri; 3. nadstropje – psihiatrija neozdravljivi primeri; 4. nadstropje – ministrstvo za zdravje.

Zdravje je bogastvo, pravi stara slovenska modrost. Ministrstvo za zdravje je z (dez)organiziranostjo javnega zdravstva in sistema javnih naročil v njem to modrost konkretiziralo: zdravje državljanov je bogastvo ... za »posebne« dobavitelje v zdravstvu.

Mnogo razlogov je za utemeljenost trditve, da je – poleg bančnega sistema – prav sistem javnega zdravstva največja pralnica denarja v Sloveniji. Sistem je na veliko področjih povsem zastarel. Lahko bi rekli srednjeveški.

Najboljši dokaz za to je dejstvo, da so prav tisti, ki v politiki najbolj zagovarjajo in že prav fetišizirajo slovensko javno zdravstvo, ko je šlo za njih same, odšli na zdravljenje na zasebne klinike v tujino. V javnosti najbolj znan primer te vrste je operacija nekdanjega predsednika Kučana na zasebni kliniki v Švici. S tem so ubili dve muhi na en mah: izognili so se čakalnim vrstam, tej nacionalni sramoti slovenskega javnega zdravstva; in si privoščili bistveno boljše zdravljenje od tistega, ki je v okviru javnega zdravstva dosegljivo navadnemu državljanu.

Sistem javnega zdravstva v Sloveniji je zelo drag. Ne zaradi plač zdravnikov ali medicinskih sester, kar je

najnovejši levičarski medijski spin, ki mu marsikdo naseda; ampak zaradi vseh na sistem javnega zdravstva prisanih levih pijavk, ki denar iz največje slovenske pralnice denarja usmerjajo v žepe »posebnih« dobaviteljev doma in v tujini. Velik del denarja iz zdravstva namreč mesto v storitvah za zdravljenje ljudi konča v medijskih trobilih levičarjev. SDS je že pred letom dni zahtevala preiskovalno komisijo za ugotavljanje politične odgovornosti za korupcijo v zdravstvu. Ena prvih ugotovitev te preiskave je bila, da je isti lastnik, ki ima v rokah Mladino, posloval v sistemu slovenskega javnega zdravstva ...

Zneski so vrtoglavi, saj gre za stotine milijonov evrov. In

v čem je trik teh »posebnih« dobaviteljev? Na primer žilna opornica, ki jo kupi bolnišnica od takega dobavitelja, je petkrat (!) dražja kot primerljiv izdelek v tujini. Profit gre v zasebne žepe dobaviteljev in njihovih (levičarskih!) političnih botrov. Ljudje, za zdravljenje katerih zato zmanjka denarja in časa, trpijo v neskončnih čakalnih vrstah in umirajo. Zgodbe se vlečejo še iz prejšnjega režima (sistem vzporedne ekonomije ... arhivi SFRJ). Seveda se v zadnjih letih te hobotnice spreminjajo, a izvor in osnovni akterji so še vedno isti. Toda, ko je bila na TV Tarča o korupciji v zdravstvu, niso hoteli povabiti nikogar iz SDS, niti Jelke Godec, ki že mesec vodi preiskovalko o tem

vprašanju. Zato, da so za pesek v očeh javnosti »odkrivali« stvari, ki jih je SDS razgalila že pred meseci! Za navneže so s tem ti mediji sebe prikazali kot »preganjalce« korupcije, pred javnostjo pa prikrili prave botre in poti denarja iz zdravstva v levičarske medije.

Ministrica se še oklepa stolčka, čeprav jo bodo za dodatni pesek v oči žrtvovali. Zato, da se ne bo nič spremenilo. Da bi se zdravstvo res spremenilo na bolje, bi ljudje morali nehati voliti levičarje. Winston Churchill je nekoč dejal: »Zdravi državljanji so najdragocenejša naložba, ki jo lahko ima država.« To misel bi morali zapisati nad vhodna vrata ministrstva za zdravje. In nad vrata vladne palače tudi.



Gorenjska Grema gor.

GORENJSKA – TU ŽELIM ŽIVETI, DELATI IN SE IGRATI

Uspešno do sredstev

Prek razvojnih agencij in občin v sedmih letih na Gorenjsko 164 milijonov evrov razvojnih sredstev iz projektov različnih programov sodelovanja Evropske unije.

Lidija Zeme

Ureditev kanalizacije in vodovodov na Gorenjskem, regijska projekta Gorki ter Ureditev porečja Sore, prenova mestnih jeder in komunalne infrastrukture, dom starejših občanov, turistični center na Bledu, kolesarske poti, muzeji in gradovi. Vse te in številne druge pridobitve, ki so nas razveselile v zadnjih letih, ne bi bile izvedljive brez evropskih sredstev.

Ta se črpajo v sedemletnih obdobjih in omogočajo, da za velike investicije porabimo le od 15 do 25 odstotkov lastnih proračunskih sredstev. Pri črpanju smo bili na Gorenjskem zelo uspešni. Regionalna ra-

zvojna agencija Gorenjske BSC Kranj je skupaj z razvojnimma agencijama RA Sora in Rador ter gorenjskimi občinami, v 63 projektih pridobila kar 164 milijonov evrov nepovratnih sredstev. To je velik uspeh za našo regijo in dobra popotnica za začetek črpanja sredstev v novem sedemletnem obdobju.

V duhu povezovanja in regijskega sodelovanja je nastalo 63 uspešnih investicijskih projektov, ki so se načrtovali, uskladjali in uresničili v zadnjem obdobju. Pri tem izstopa projekt energetske obnove javnih objektov v desetih gorenjskih občinah, sam po sebi vreden več kot pet milijonov evrov. Vloga

Regionalne razvojne agencije Gorenjske je predvsem prepoznati pravih možnosti sofinanciranja, nanje navezati lokalne pobude in ideje, pripraviti zmagovalne vloge in podpreti občine pri skrbnem črpanju sredstev in projektnem poročanju.

Bistveno za uspeh je bilo povezovanje občin v skupne projekte. Eden izmed teh je bil Sonaravni razvoj turizma, v katerem je sodelovalo vseh 18 gorenjskih občin in skozi katerega smo postavili temelje za turistično Destinacijsko organizacijo Gorenjske.

Večkrat nam je uspelo združiti sodelovanje petih ali šestih občin, med katerimi so bili najboljše sprejeti turistični

projekti, kot sta Slow turizem in Motor, skozi katera smo postavljali Gorenjsko kot prepoznavno turistično destinacijo, projekt Nature experience, ki se je ukvarjal z doživetji v naravi, projekt CULTH: EX CAR-GOR, skozi katerega smo želeli izboljšati zavedanje o pomenu in vrednosti kulturne dediščine, Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture na Gorenjskem ter nekateri projekti, v katerih smo se ukvarjali s povečanjem energetske učinkovitosti in spodbujanjem podjetništva. Zelo uspešno izveden je bil tudi projekt airLED, pri katerem smo se usmerili v lokalni gospodarski razvoj v okolici brniškega letališča.

Grema gor!

Konec lanskega leta je marsikje po Sloveniji vladala panika, saj je bilo do 31. decembra treba zaključiti milijonske evropske projekte. Vsak cent, ki bi se obračunal po tem usodnem datumu, ne bi bil več povrnjen iz evropske blagajne.

Rok Šimenc

Evropski projekti zahtevajo sodelovanje mnogih akterjev v procesu. Pri črpanju evropskih sredstev je vsako dejanje del dolge verige dejanj. Zato radi rečemo, da je evropski denar »drag« denar. Zanj se je treba potruditi in predvsem ostati daleč proč od usodnih mejnikov, kot je bil 31. december 2015. Na Gorenjskem z njim nismo imeli težav. Začeli smo pravočasno, se povezali znotraj regije in počrpali 164 milijonov evrov. Zadnje leto, ko še ni bilo novih razpisov, smo pripravili drznejšo, večjo in izjemno usklajeno razvojno vizijo. Kakšna je? V obliki kolesa. Slovenci radi kolesarimo. Če nas ljubezen do te oblike rekreacije lahko popelje do povečanja števila delovnih mest, razvoja novih podjetij, boljšega zdravja, večje prepoznavnosti in več turistov, ki z navdušenjem porabljajo denar v našem okolju, potem toliko bolje. Ideje, ki smo jih izluščili iz 441 projektnih predlogov in združili v 41 regijskih projektov ter izostrili v 14 ključnih projektov, stavijo na naše izjemne naravne danosti, talente in inovativnost. Povezujejo jih k skupnemu cilju – postati ena izmed najbolj prepoznavnih, razvitih in raznovrstnih kolesarskih regij na svetu, ki povezuje šport, zdravje in zdravo prehrano. Postati okolje, kjer si znamo vzeti čas za užitek in smo sposobni odpirati možnosti nadarjenim mladim ljudem, da posežejo po najbolj zahtevnih izzivih.

Zakaj ne moremo še naslednjih sedem let graditi cest, vodovodne napeljave in kanalizacije? Lahko, vendar vedno bolj iz lastnih sredstev. Če želimo evropski denar, potem moramo uspehe iz preteklosti vzeti kot dobro popotnico, ki jo moramo nadgraditi z bolj ambicioznimi načrti, in pripraviti projekte na podlagi sodelovanja ter skupnih razvojnih vsebin. Za ta korak imamo veliko priložnosti, ki jih moramo udejanjiti še posebno na področju podjetništva, razvoja podeželja, okolja in prostora kot tudi v turizmu



Rok Šimenc, direktor RRA Gorenjske, BSC Kranj

in razvoju človeških virov. Ta idejna izhodišča se bodo močno konkretizirala skozi številne projekte v naslednjih šestih letih. Z njimi začnemo na novo krog kohezivskih milijonov, ki so se že začeli podeljevati. V letu 2015 smo bili s trinajstimi projekti in enim večjim programom že uspešni. Ostajamo pa na preži za novimi priložnostmi.

Letos smo kot Regionalna razvojna agencija Gorenjske dopolnili 21 let in vstopili v zrelo dobo. V mladosti nam mnogi stojijo ob strani, kasneje pa življenjske izkušnje pokažejo, kaj smo naredili prav in kaj narobe. Verjetno za razvojne agencije velja enako kot za ljudi. V najstniških letih si domišljamo, da nam je vse jasno in da vse znamo najbolje. Zato kdaj naredimo tudi kakšno napako. Če napake spoznamo in sprejmemo, nas lahko marsikaj naučijo, nas utrdijo in utirijo na prave poti. Smo na pravi poti, smer naprej nam bo kazala razvojna zgodba S kolesom na vrh. V prihodnje se bomo borili za Gorenjsko, ki spodbuja ustvarjalnost in človeške potencialne. Ustvarjali bomo Gorenjsko, v kateri je lepo živeti, ki omogoča uspeh vsem, ki so zanj pripravljeni delati.

Pridružite se nam na tej poti in skupaj izkoristimo priložnosti, ki nam jih ponujajo razvojna sredstva. Če jih ne bomo mi, jih bodo zagotovo drugi. Mi pa bomo v tem primeru užaljeni tarnali, da se ni izplačalo in da je tako ali tako že vse vnaprej dogovorjeno! Naj to raje govorijo drugi, medtem ko mi pridno delamo.

Polna Gorenjska košarica

Lokalna akcijska skupina (LAS) Gorenjska košarica je za razvojne projekte na Gorenjskem pridobila 5,6 milijona evrov.

Barbara Špehar

Regionalna razvojna agencija Gorenjske je sredstva Programa razvoja podeželja pridobila že v minulem programskem obdobju 2007–2013. Kot upravljalavec LAS Gorenjska košarica, ki jo je sestavljalo 42 članov, je bila odgovorna za pripravo strategije lokalnega razvoja in izvajanje njenih prioritet ter doseganje ciljev. Posledično se je na območju štirinajstih občin osrednje in zgornje Gorenjske (Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Tržič in Žirovnica) izvedlo 57 projektov. V njih je sodelovalo več kot 280 partnerjev, ki so namensko počrpali več kot 1,8 milijona evrov evropskih sredstev za projekte razvoja turističnih produktov in rokodelskih znanj, lokalne samooskrbe, ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter medgeneracijskega druženja. Med drugim je bilo vzpostavljenih 33 otroških igrišč,

urejenih 19 tematskih poti, 12 podeželskih tržnic, osem turističnih info točk in regijski center za kulinariko.

V LAS Gorenjska košarica v obdobju 2014–2020 sodeluje kar 78 članov in 14 občin osrednje in zgornje Gorenjske. Tokrat niso vključena le podeželska območja, ampak tudi urbana naselja in območja z ribiško dejavnostjo.

Regionalna razvojna agencija Gorenjske je Strategijo lokalnega razvoja za novo finančno obdobje posvetila štirim tematskim področjem ukrepanja: ustvarjanju delovnih mest, razvoju osnovnih storitev, varstvu okolja in ohranjanju narave ter večji vključenosti mladih, žensk in drugih ranljivih skupin. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter za ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo sta dokument potrdila konec oktobra. S tem je LAS Gorenjska košarica postal upravičen do 5,6 milijona evrov in nacionalnih sredstev do leta 2023. To predstavlja največ zagotovljenih evropskih sredstev izmed vseh 37



Na tematski poti Prisluhni reki Savi, ki poteka od Šobca do Fuksove brvi, lahko spoznamo živali in ribe, porečje, prodišče, pretok, lehnjakov izvir in mokrišče. / Foto: arhiv BSC Kranj

slovenskih lokalnih akcijskih skupin, med katerimi LAS Gorenjska košarica pokriva največje območje v Sloveniji. Sredstva se to pot črpajo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Evropskega sklada za pomor-

stvo in ribištvo (ESPR). Prispevala bodo k razvoju urbanega in podeželskega prostora, vplivala na razvoj podjetništva, turizma, ohranjanje naravnih in kulturne dediščine, spodbujanje razvoja trajnostne mobilnosti ter izboljševanje socialnega statusa ranljivejših družbenih skupin.

LAS Gorenjska košarica:
- območje 14 gorenjskih občin
- 78 članov
- 57 izvedenih projektov
- 5,6 milijona evrov za nove projekte



Po izkušnje v tujino

Potencialnim in mladim podjetnikom nudimo sofinanciranje podjetniških izmenjav v Evropi.

Janja Erjavec

Mladi podjetniki so znani, polni energije in idej, po drugi strani pa jim primanjkuje praktičnih izkušenj, in če se morajo učiti zgolj na svojih napakah, izgubljajo veliko časa in zamujajo številne priložnosti. Zato Regionalna razvojna agencija Gorenjske izvaja projekt PRACTYCE III, ki poteka v sklopu evropskega programa Erasmus za mlade podjetnike. Ideja PRACTYCE III je ponuditi priložnost potencialnim podjetnikom in podjetnikom, ki poslujejo manj kot tri leta, da pridobijo nova, praktična znanja pri izkušenih podjetnikih, predvsem lastnikih majhnih ali srednje velikih podjetij v drugih državah Evropske unije. Zato skozi ta program pošiljamo mlade podjetnike v tujino, hkrati pa tuje gostimo pri nas.

Mladi podjetniki zaradi PRACTYCE III lažje uspešno začnejo poslovati oziroma krepijo svoje novo podjetje ter si zagotovijo dostop do novih

Na izmenjavo v tujino je odšlo že 24 potencialnih in mladih podjetnikov, gostili smo jih sedem.



Antonio Saccone, mladi podjetnik: »Novo delovno okolje je zame in moje kompetence predstavljalo pozitiven izziv. Vesel sem, da sem vzpostavil novo partnerstvo in prispeval k podjetniku gostitelju. Domov sem se vrnil z več navdiha in optimističnim pogledom v prihodnost.«

trgov in mednarodno sodelovanje s tujimi poslovnimi partnerji. Podjetniki gostitelji pa s tem, ko gostijo mladega podjetnika, razvijajo nove tržne povezave in spoznavajo priložnosti, ki jih ponujajo druge države Evropske unije. Za potencialne in mlade podjetnike v sklopu projekta zagotavljamo mesečna pavšalna nepovratna sredstva, s katerimi si v času izmenjave lahko sofinancirajo stroške v tujini, kjer lahko bivajo od enega do šest mesecev.

Sofinanciranje štipendij

V šolskem letu 2016/2017 bo ponovno na voljo sofinanciranje kadrovske štipendije delodajalcem v regiji.

Barbara Rutar

Gorenjskim delodajalcem omogočamo sofinanciranje štipendiranje dijakov in študentov in hkrati zmanjšujemo neskladje med ponudbo in povpraševanjem pri poklicih v regiji. Dijake in študente namreč spodbujamo k študiju tistih izobraževalnih programov, ki jim omogočajo takojšnjo zaposlitev v regiji. Pravila štipendiranja, zakonski predpisi in viri sofinanciranja

so se v času izvajanja sheme večkrat spreminjali. Lansko šolsko leto je štipendije lahko sofinanciral izključno Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije. Z letošnjim šolskim letom se to spreminja. Pridobili naj bi status nosilca regijske sheme kadrovske štipendije, kar pomeni, da bi gorenjska podjetja za sofinanciranje svojih kadrovske štipendij z evropskimi sredstvi po novem lahko zaposlila le prek naše sheme.

Gorenjska štipendijska shema v številkah

Število vključenih podjetij: 50

Število podeljenih štipendij: 240

Skupna višina podeljenih štipendij: 780.000 evrov

Število zaposlitev: 90

Nova razvojna vizija

Na Regionalni razvojni agenciji Gorenjske smo v drugem letu sedemletnega obdobja načrtovanja in izvajanja razvojnih projektov naše regije. Temeljni dokument je Regionalni razvojni program Gorenjske 2014–2020.

Franja Gabrovšek Schmidt

Z letom 2014 se je začelo novo sedemletno proračunsko obdobje Evropske unije, s tem pa tudi nov programski ciklus za financiranje projektov iz evropskih strukturnih skladov. Tudi na Gorenjskem na področju regionalnega razvoja z decembrom zaključujemo drugo leto tekočega programskega obdobja 2014–2020. V primerjavi z minulim obdobjem sta Slovenija in Gorenjska zaradi napredka v razvoju deležni manj intenzivne pomoči in s tem manj razvojnih sredstev. Manj sredstev je tudi posledica uvrstitve Gorenjske v zahodno kohezijsko regijo, kjer je v družbi razvitejših Osrednjeslovenske, Goriške in Obalno-kraške regije deležna manj pomoči kot regije manj razvite vzhodne kohezijske regije.

Temeljni dokument vsake statistične oziroma razvojne regije, v Sloveniji jih je 12, je regionalni razvojni program. Ta nastane v partnerskem sodelovanju regijskih institucij, lokalnih skupnosti, gospodarskih subjektov, nevladnih organizacij in drugih



Trajnostna mobilnost in mreža kolesarskih poti je eden ključnih regijskih projektov. / Foto: arhiv BSC Kranj

ustanov javnega pomena in je pripravljen za sedemletno programsko obdobje. V proces priprave Regionalnega razvojnega programa Gorenjske 2014–2020 (RRP Gorenjske) je bilo vključenih več kot dvesto posameznikov iz različnih strokovnih področij ter 146 institucij oziroma podjetij, ki vsak na svojem področju delajo za razvoj naše regije. Na osnovi analize stanja v regiji in ugotovitev smo si začrtali razvojne smernice ter postavili vizijo razvoja regije. Za njeno uresničevanje

je postavljenih pet razvojnih področij: tehnološki razvoj, podjetništvo in inovativnost, razvoj človeških virov, razvoj turizma, okolje, prostor in infrastruktura ter razvoj podeželja. Izvedbeni del dokumenta tvorijo projekti, ki izhajajo iz potreb regije. Pri njihovi pripravi je bilo ključno medsebojno povezovanje in sodelovanje z namenom osredotočanja na večje regijske projekte. Na podlagi 441 projektov predlogov različnih predlagateljev smo pripravili 41 regijskih projektov,

14 izmed njih pa določili za ključne gorenjske projekte. Med temi je največjo regijsko podporo dobil projekt na temo razvoja trajnostne mobilnosti in mreže kolesarskih poti. Vseh 14 ključnih projektov smo vključili v osnutek Dogovora za razvoj gorenjske regije. Dogovor, ki je izvedbeni dokument RRP Gorenjske in preko katerega regija želi v dogovoru z državo priti do potrebnih razvojnih sredstev, je v fazi razvojnega dialoga s pristojnimi ministrstvi.

Z vključevanjem širokega kroga strokovnjakov v proces načrtovanja razvoja regije smo pripravili kakovosten in verodostojen razvojni dokument, ki že omogoča učinkovito črpanje finančnih sredstev in s tem uresničitev razvojnih ciljev regije. Sedaj smo v fazi uresničevanja načrtovanega, in sicer prek razpisov, finančnih shem in mehanizmov, ki so na voljo v tem programskem obdobju. Za nas so v tem trenutku ključni razpisi ministrstev, dogovor za razvoj regije, celostne teritorialne naložbe, lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD) ter razpisi čezmejnega in transnacionalnega sodelovanja.

Kjer se kujejo ideje

Kranjska Kovačnica spodbuja sodelovanje inovativnih, zagnanih in drznih.

Nives Justin

Pred dobrim letom dni smo skupaj z Mestno občino Kranj storili nekaj zelo preprostega, razumljivega in vsakdanjega – praznemu prostoru smo dali novo namembnost, povabili vanj mlade ljudi in spodbudili njihovo sodelovanje. Nastala je Kovačnica, projekt, ki omogoča posameznikom, ki imajo idejo in jo želijo uresničiti, ter podjetnikom začetnikom prostor za razvoj ideje, podporo na njihovi poti in sodelovanje s preostalimi uporabniki. Na ta način zasledujemo zelo pomembno poslanstvo: mladim pomagati, da čim prej in čim uspešneje prestopijo v svet podjetništva.

V Kovačnici je na voljo dvajset fleksibilnih delovnih mest, brezžični internet, uporabnikom omogočamo tiskanje, jim ponujamo prostor za sestanke, souporabo čajne kuhinje in najem prostora s projektorjem za organizacijo različnih dogodkov. Prava do-



Kovačnica podjetniških idej za mlade / Foto: arhiv BSC Kranj

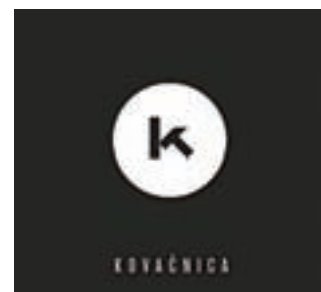
dana vrednost Kovačnice pa sta skupnost, ki jo sestavljajo podobno misleči posamezniki, in pa dodatna pomoč ter svetovanje, ki ju zagotavljamo s pomočjo mentorskega sistema. Prav tako ponujamo priložnost, da se v okviru skupnosti tkejo nova poznanstva, mreže in poslovne ideje. V prvem letu delovanja se je v Kovačnici zvrstilo petdeset različnih dogodkov, brezplačnih seminarjev, izobraževanj in delavnic. Poleg tega smo ohranjali Kovačnico zelo prisotno in aktivno tudi

na Facebooku. Z zanimivimi informacijami iz širšega podjetniškega sveta ter aktualnimi dogodki v Kovačnici smo se trudili biti zanimivi, informativni in pritegniti nove obiskovalce ter uporabnike. Enkrat tedensko pripravljamo tudi elektronske novice, ki so med našimi bralci zelo priljubljene. Za prihodnje leto imamo še veliko energije, idej in obljubljam zanimiv program ter veliko dogajanja.

Še naprej se bomo povezovali z različnimi organizacijami, načrtujemo pa tudi dogod-

ke, ki jih na Gorenjskem še ni bilo. Med njimi so t. i. pitch boot camp skupaj s študentsko organizacijo AIESEC, organizacijo Start-up vikenda in hackathona, med glavnimi nalogami pa je tudi povezovanje s podjetji. V Kovačnico bomo privabili podjetja, s katerimi bomo skupaj reševali različne izzive, iskali inovativne rešitve in olajševali sklepanje poslov našim 'kovačem'.

Za več informacij vas vabimo, da obiščete našo spletno stran ali profil na Facebooku, se prijavite na prejemanje elektronskih novic, da boste vedno na tekočem z dogajanjem, ali se obrnete na nas in z nami soustvarjate program in vsebine v Kovačnici.





Industrijska kultura

Industrijska kultura ni le obnova starih, zapuščenih objektov kulturne dediščine, ampak pomeni potencialne možnosti za razvoj tradicionalnih industrijskih središč z novimi vsebinami.

Mateja Korošec

Tovarne z visokimi dimniki in velikimi proizvodnimi halami so spremenile videz krajine in način življenja njenih prebivalcev. Na prehodu v dobo novih tehnologij in tržnih zakonitosti so se v marsikateri gorenjski tovarni stroji ustavili. Vendar podjetja, ki so bogato tradicijo znala nadgraditi z novimi znanji in inovativnostjo, tudi danes ostajajo nosilci gorenjskega gospodarstva. Tudi življenje današnje Gorenjske v veliki meri opredeljuje njena industrijska preteklost, saj je bila industrija usmerjevalka ne le gospodarskega, ampak vseplošnega razvoja gorenjske pokrajine v preteklem stoletju.

Zato je glavni namen projekta InduCult2.0, ki je financiran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, program Srednja Evropa, oživitev kulturnega duha starih industrijskih območij z novim poslanstvom. Industrijska kultura je dinamični proces razvoja in promocije, ki vsebuje medsebojno prepletenost transformacije industrijskega go-



Pogled na tovarno Šešir, kjer bo razstavní prostor s prikazom izdelave klobukov nekoč in danes. / Foto: Sašo Kočevár

spodarstva in družbe in na ta način oblikuje unikatne značilnosti regionalne identitete. Pri tem ne gre le za obnovo starih, zapuščenih objektov kulturne dediščine, ampak tudi za inovativni pristop do

sodobne industrijske proizvodnje in potencialne možnosti v prihodnosti. Pri izvedbi projekta bomo sodelovali z različnimi deležniki in skupaj pripravili regijsko strategijo nove industrijske kulture in akcijske načrte na

treh področjih: identiteta in turizem, ozaveščanje mladih in vključevanje ranljivih skupin, kreativnost v povezavi z

inovativnostjo. Poleg omenjenega bo v Tržiču izdelan razpoznavni znak, povezan z industrijsko tradicijo tega kraja, v Škofji Loki pa bo v prostorih tovarne Šešir urejen razstavní prostor in coworking center. Z gotovostjo lahko trdimo, da je industrijska kultura razvojna priložnost, ki je na Gorenjskem še nismo izkoristili v zadostni meri.

Škofja Loka in Tržič imata priložnost razvoja industrijskega turizma.

Priložnosti socialnega podjetništva

Projekt Social seeds bo prispeval k razvoju socialnega podjetništva, ki ga na Gorenjskem prepoznavamo kot pomemben razvojni izziv za svoje okolje.

Helena Cvenkel

Socialno podjetništvo je opravljanje dejavnosti, pri kateri ustvarjanje dobička ni izključni niti glavni cilj. V Sloveniji socialna podjetja delujejo na različnih področjih od ekološke proizvodnje hrane, ohranjanja narave, varovanja okolja, zelene ekonomije, socialnega turizma, ohranjanja kulturne, naravne in tehnične dediščine, športa in telesne kulture do podpornih storitev za socialna podjetja in še bi lahko naštevali. Vendar v Sloveniji sektor socialnega podjetništva zaposluje le 0,7 odstotka vseh zaposlenih, povprečje v EU je kar 6,5 odstotka, kar kaže na to,

da na tem področju stojimo pred velikim razvojnim izzivom. Po zadnjih podatkih je v Sloveniji registriranih 167 socialnih podjetij, na Gorenjskem le sedem.

Na Gorenjskem prepoznavamo socialno podjetništvo kot pomemben razvojni izziv za svoje okolje, dolgoročno pa lahko predstavlja razvojno priložnost za oblikovanje novih, v družbi potrebnih storitev in produktov ter s sodelovanjem vseh deležnikov v regiji dolgoročno lahko prispeva k razvoju novih delovnih mest.

Socialna podjetja so sposobna prispevati inovativne odgovore na trenutne gospodarske, socialne in okoljske izzive z ustvarjanjem

trajnostnih, večinoma na lokalno okolje vezanih delovnih mest, socialne integracije, boljših socialnih storitev in teritorialne kohezije.

Zato bomo s projektom Social seeds na Gorenjskem postavili osnove za oblikovanje inovativnih podpornih mehanizmov, ki bodo kvalitetna podpora razvoju socialnega podjetništva v regiji. Regionalna razvojna agencija Gorenjske je začela izvajati Social seeds v letu 2016 skupaj s partnerji iz Madžarske, Češke, Poljske, Belgije, Estonije in Italije. V sklopu projekta bomo pregledali in izmenjali dobre prakse iz vključenih regij in pripravili akcijski načrt za uresničitev zastavljenih analog za izboljšanje podpor-

nih ukrepov za socialno podjetništvo ter pripravili priporočila za občine in druge oblikovalce lokalnih politik. Spodbudili bomo tudi razvoj sodelovanja med javnim in zasebnim ter nevladnim sektorjem na to temo. Prispevali bomo k identifikaciji lokalnih regionalnih poslovnih potreb ter prvim korakom k nastanku novih socialnih podjetij. Projekt se financira iz Evropskega regionalnega sklada – program Interreg Europe.



Energetske preнове

Spodbujamo posameznike, lastnike stanovanj in hiš, da začnejo z energetske prenovo svoje nepremičnine za bolj ekonomično in zdravo bivanje.

Jelena Vidović

Energetske učinkovite stavbe so udobnejše, bolj zdrave, spodbujajo produktivnost in so v trendu. Lastniki nepremičnin imajo pogosto zadržke do energetske prenove stavb. Zato je nastal REFURB, konzorcij

ta REFURB poudarja pomen informiranja lastnikov objektov o možnostih energetske prenove, uporabe obnovljivih virov energije, sofinanciranja naložbe in izbire primernega izvajalca.

Informacije nudimo na delavnicah projekta po gorenjskih občinah v sodelovanju

Ste vedeli, da bo devet od desetih stavb v Evropi še vedno v uporabi leta 2050?

trinajstih partnerjev in številnih sodelujočih v projektu, ki presega meje Evropske unije. Namen projekta je navdušiti lastnike nepremičnin za energetske obnove, s katero lahko dosežejo prenovo v ničenergijsko nepremičnino, ekonomično in učinkovito. Projekt REFURB gradi na znanju na temo energetske obnove iz cele Evrope.

Projekt traja do marca leta 2018, več informacij vam je na voljo na spletnem naslovu <http://go-refurb.eu/>.

Regionalna razvojna agencija Gorenjske kot partner projekta

z izkušenimi strokovnjaki s področja energetske prenove nepremičnin. Na delavnicah izveste vse o prenovi, kako z njo začeti in nadaljevati ter za katere aktivnosti lahko prejmete subvencijo Eko sklada, slovenskega okoljskega javnega sklada. O datumu in programu vsake posamične delavnice vas bomo obveščali sproti na naši spletni strani.



Zmanjševanje emisij

Roko Padovac

Gorenjske občine so januarja na Svetu gorenjske regije sklenile zmanjšati emisije CO₂ za 40 odstotkov do leta 2030, primerjalno gledano z vrednostmi emisij v letu 2002. Sprejele so predlog Regionalne razvojne agencije Gorenjske, da se izdela Trajnostni energetske načrt Gorenjske (TEN). RRA Gorenjske je za pripravo dokumenta pridobila 85-odstotno sofinanciranje iz evropskih sredstev.

Strateški dokument bo zasledoval šest krovnih ciljev, povzetih po Strategiji Evropa 2020, na področjih gospodarstva, raziskav in razvoja, energetike in podnebja, izobraževanja, socialnega vključevanja in zmanjšanja revščine. Prav tako bo načrt dodatno spodbujal sodelovanje med podjetji, raziskovalnimi ustanovami in lokalnimi skupnostmi. V okviru projekta se bo pripravila analiza stanja in skupne osnove evidence emisij ter akcijski načrt s konkretnimi kazalniki. Celoten projekt bo podprt tudi s komunikacijsko strategijo oz. obveščanjem in vključevanjem javnosti. Tako je v

okviru priprave TEN Gorenjske predviden niz tematsko različnih delavnic in drugih oblik sodelovanja z vključevanjem različnih deležnikov (strokovnjaki, interesne skupine, prebivalci itd.), saj bomo le na ta način lahko razvili skupno vizijo razvoja in zagotovili njegovo uspešno izvajanje.

Regionalna razvojna agencija Gorenjske je za izvedbo TEN pridobila evropska sredstva s projektom PEACE_Alps. Vanj je vključenih 11 partnerjev iz šestih evropskih držav (Avstrija, Nemčija, Italija, Francija, Švica in Slovenija) z dolgotrajnimi izkušnjami na področju trajnostnega energetskega načrtovanja. Sredstva, pridobljena v okviru projekta PEACE_Alps, bodo v 85 odstotkih sofinancirala izdelavo TEN Gorenjske. Obenem bo sinergijski pristop k vprašanju trajnostnega razvoja omogočal doseganje boljših rezultatov, saj temelji na povezovanju, izmenjavi izkušenj z najboljšimi domačimi in evropskimi strokovnjaki.





Izjemna najdba

Jelena Vidović

V Kranju sta bila izkopana oklepa iz druge polovice šestega stoletja, veljata pa za izjemni najdbi v evropskem merilu. Konec leta 2015 sta bila predstavljena javnosti. Gre za poznoantično vojaško opremo vojščakov najvišjega ranga, v celotni Evropi pa je v taki stopnji ohranjenosti znanih le sedem oklepov.

Kot partner v projektu Across Lombards Lands sodelujemo pri ustvarjanju in spodbujanju čezmejno dostopnega turističnega produkta, ki temelji na skupni evropski dediščini Langobardov, ki so

v svoji migraciji iz severne do južne Evrope, igrali pomembno vlogo v duhovnem in kulturnem razvoju Evrope in tudi Kranja.

Projekt Across Lombards Lands je rezultat sodelovanja slovenskih in italijanskih partnerjev na temo poti poznoantičnega ljudstva Langobardov, njihovih strateških naselbin in identifikacije kulturne dediščine Langobardov. Cilj projekta je razvoj turističnih produktov v izbranih vzorčnih destinacijah v Italiji in Sloveniji (kjer so Langobardi zapustili več dokazov o svoji kulturi), v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi ter malmi in srednjimi podjetji.

Naše storitve

V BSC Kranj že od leta 1995 delujemo kot povezovalni člen med regionalno in nacionalno ravno. Sodelujemo z občinami, podjetji, območnimi obrtno-podjetniškimi zbornicami, nevladnimi organizacijami, ministrstvi in drugimi državnimi organi. Povezujemo potrebe lokanih skupnosti in podjetij z nacionalnimi in evropskimi razvojnimi politikami in finančnimi viri.

Kontaktna točka VEM

V naših prostorih deluje kontaktna točka VEM. Vsak delavnik med 9. in 13. uro lahko potencialni podjetniki in podjetnice prejmejo brezplačno svetovanje o ustanavljanju in vodenju podjetja. Opravljamo postopke registracije in sprememb podjetij ter organiziramo različne informativne delavnice.

Točka Europe Direct Gorenjska

Za vse državljane, ki imajo vprašanja, težave ali pa potrebujejo informacije glede Evropske unije in njenih institucij, na

Regionalni razvojni agenciji Gorenjske deluje informacijska točka Europe Direct Gorenjska. V sklopu njenih aktivnosti izvajamo informiranje občanov, organiziramo različne dogodke, želene informacije pa lahko najdete tudi na spletni strani www.europedirect.si/ ali na Facebookovem profilu Europe Direct Gorenjska.

Bančne garancije

Gorenjski podjetniki imajo možnost pridobiti petdeset odstotkov garancije za ugodne kredite, zahvaljujoč novi Regijski garancijski shemi, ki smo jo v letu

2015 vzpostavili na Regionalni razvojni agenciji Gorenjske. Sklenili smo pogodbo s Slovenskim regionalnim skladom, od katerega smo prejeli v upravljanje šeststo tisoč evrov za zavarovanje kreditov, ki so namenjeni začetnim investicijam v osnovna sredstva ter obratnim sredstvom. Garancijo je možno pridobiti v primeru, ko podjetja najemajo kredite v vrednosti od osem do petnajst tisoč evrov z maksimalno ročnostjo odplačevanja kredita osem let in obrestno mero od 1,92 odstotka + šestmesečni EURIBOR dalje.

VOŠČILO

Razvoj je v partnerstvu, zadovoljstvo v uspehu, sreča v srečevanju. Veliko tega v osebnem in poslovnem življenju vam v letu 2017 želi ekipa Regionalne razvojne agencije Gorenjske.

BSC, poslovno podporni center, d. o. o., Kranj
Cesta Staneta Žagarja 37, 4000 Kranj
04 28 17 230, info@bsc-kranj.si
www.bsc-kranj.si

Poslovno podporni center Kranj
Regionalna razvojna agencija Gorenjske



Ekipa razvojniki na Regionalni razvojni agenciji Gorenjske, BSC Kranj

Drugi o nas:



Boštjan Trilar, župan Mestne občine Kranj, predsednik Sveta gorenjske regije:
»Delo Regionalne razvojne agencije Gorenjske je izjemno pomembno, še zlasti pri povezovanju gorenjskih občin in uspešni kandidaturi za evropska sredstva pa tudi razvoju programov za mlade, ki stopajo v svet podjetništva.«



Marija Ahačič Premrl, podjetnica, nasvoje.si:
»Regionalno razvojno agencijo Gorenjske lahko pohvalim zaradi njihovih zaposlenih, ki so mi vedno pripravljeni svetovati. Ravno zaradi sodelovanja z njimi sem se pred leti odločila za samostojno podjetniško pot.«



Martin Jezeršek, generalni direktor Jezeršek gostinstvo, d. o. o.:
»Z agencijo smo se srečali ob prijavi projekta na LAS Gorenjska košarica in bili s sodelovanjem izjemno zadovoljni. Agencija nam je bila vedno na voljo in v pomoč, tako v času priprave projekta kot v času izvedbe.«



Uroš Zupan, RTC Krvavec:
»Za vzpostavitev Poletnega parka in s tem zagon poletne sezone na Krvavcu smo pridobili evropska sredstva. Pri tem nam je bila v veliko pomoč Regionalna razvojna agencija Gorenjske, ki je projekt prijavila na razpis in s strokovno koordinacijo aktivnosti prispevala velik delež k njegovi učinkoviti in pravilni izvedbi.«



Tanja Rebolj, podjetnica, Nastanitve, gostinstvo, trgovina:
»Točka eVEM v sklopu Regionalne razvojne agencije Gorenjske je odlična, ker je v veliko pomoč in motivacijo nekemu, ki se še lovi na svoji začetni podjetniški poti.«



Stane Bobnar, Aerodrom Ljubljana, predsednik Razvojnega sveta gorenjske regije:
»Sodelovanje z Regionalno razvojno agencijo Gorenjske ocenjujem kot zelo dobro, njihovo pomoč kot strokovno. Skupaj smo veliko naporov vložili tudi v usklajevanje regijskih projektov z državo.«

Po svetu

Kaj pa človekove pravice?

Leta 2018 bo že 70 let, odkar so Združeni narodi sprejeli Splošno deklaracijo človekovih pravic (1948). Ko jo beremo, vidimo, da ni ta deklaracija prav nič zastarela, saj jo kršijo povsod, tudi v t. i. razvitem svetu ...

MIHA NAGLIČ

Splošna deklaracija in trideset členov

Svetovni dan človekovih pravic je eden od tistih številnih dni v letu, ki so razglašeni za »svetovni dan« tega in onega, to pa zato, ker želijo na nekaj spomniti in opomniti. Tako je 10. december svetovni dan človekovih pravic. V spomin na svetovnozgodovinsko dejanje, ki se je zgodilo, ko je Generalna skupščina Združenih narodov 10. decembra 1948 sprejela in razglasila Splošno deklaracijo človekovih pravic. Da imamo takšno deklaracijo, se nam zdi v bolj razvitih delih sveta nekako samoumevno, hkrati pa nihče več ne ve, kaj v njej piše. Po drugi strani je dejstvo, da se marsikje, tudi v državah, ki so članice OZN, človekove pravice ne spoštujejo. Spomnimo se zato najprej, kaj v Deklaraciji piše. Njena preambula razloži, zakaj so jo sprejeli. »Ker pomeni priznanje prirojenga človeškega dostojanstva vseh članov človeške družbe in njihovih enakih in neodtujljivih pravic temelj svobode, pravičnosti in miru na svetu; – ker sta zanikanje in teptanje človekovih pravic pripeljala do barbarskih dejanj, žaljivih za človeško vest,

in ker je bila stvaritev sveta, v katerem bi imeli vsi ljudje svobodo govora in verovanja in v katerem ne bi živeli v strahu in pomanjkanju, spoznana za najvišje prizadevanje človeštva; – ker je nujno potrebno, da se človekove pravice zavarujejo z močjo prava, da človek ne bi bil prisiljen zatekati se v skrajni sili k uporabi zoper tiranijo in nasilje; – ker je nujno potrebno pospeševati razvoj prijateljskih odnosov med narodi; – ker so ljudstva Združenih narodov ponovno potrdila svojo vero v temeljne človekove pravice in dostojanstvo in vrednost človekove osebnosti, v enakopravnosti moških in žensk in se odločila, da bodo podpirala družbeni napredek in ustvarjanje boljših življenjskih pogojev v večji svobodi; – ker so se vse države članice zavezale, da bodo, v sodelovanju z Združenimi narodi, pospeševale splošno in resnično spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin; – ker je skupno razumevanje teh pravic in svoboščin največjega pomena za popolno uresničitev te zaveze. / Generalna skupščina razgláša to Splošno deklaracijo človekovih pravic kot skupen ideal vseh ljudstev in vseh narodov z namenom, da bi vsi organi družbe in vsi posamezniki,

vedno v skladu s to Deklaracijo, pri pouku in vzgoji razvijali spoštovanje teh pravic in svoboščin ter s postopnimi državnimi in mednarodnimi ukrepi zagotovili in zavarovali njihovo splošno in resnično priznanje in spoštovanje, tako med narodi držav članic samih, kakor tudi med ljudstvi ozemelj pod njihovimi oblastjo.« To je splošni uvod, sledi 30 členov. Znamenit je prvi: »Vsi ljudje se rodijo svobodni in imajo enako dostojanstvo in enake pravice. Obdarjeni so z razumom in vestjo in bi morali ravnati drug z drugim kakor bratje.« V zadnjih letih je posebej aktualen prvi odstavek 14. člena: »1. Vsakdo ima pravico v drugih državah iskati in uživati pribežališče pred preganjanjem. 2. Na to pravico se ni mogoče sklicevati v primeru pregona, ki dejansko temelji na nepolitičnih kaznivih dejanjih, ki so v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov.« Begunci imajo torej »človekovo pravico« poiskati pribežališče tudi v tako čednostnih državah, kot so potomke slavne Avstro-Ogrske: na Madžarskem in Hrvaškem, v Avstriji, na Slovaškem in v Sloveniji ... Splošna deklaracija človekovih pravic, ki bo 2018 stara že 70 let, je torej še kako aktualna, tudi v našem delu sveta.

Beseda leta: postfaktično

Združenje za nemški jezik (GfdS) že od 1971 izbira »besedo leta« – besedo, ki še posebej zaznamuje življenje v iztekajočem se letu. Lani so kot tako prepoznali besedo begunec, letos je zmagala beseda postfaktično, »postfaktisch«. Zakaj? Ker se politične in družbene razprave vse bolj vrtijo okoli čustev namesto okoli dejstev. Vedno več ljudi je zaradi odpora do »tistih na vrhu« pripravljenih ignorirati dejstva in sprejeti očitne laži. Na drugo mesto se je uvrstil »brexit«, na tretje pa silvestrska noč, Silvesternacht – zaradi množičnih napadov na ženske v Kölnu na večer 31. decembra 2015.

Stoletni Kirk Douglas

»Imel sem to srečo, da sem svojo sorodno dušo spoznal pred 63 leti, in prepričan sem, da sta mi najin čudovit zakon in večerna 'zlata urica' pogovorov pomagala preživeti vse mogoče.« To je ob svoji nedavni stoletnici izjavil legendarni filmski igralec Kirk Douglas. Povedal je tudi, kaj je zanj glavno zdaj: »Moja edina naloga je, da ostanem zdrav in spočit, da se bom lahko prikazal in bom očarljiv.« Malo, a vendarle veliko.



Na YouTubeu najdete spot »The 30 Articles of Human Rights«, v katerem 30 členov ponazarjajo otroci. Na sliki 20. člen o pravici do javnega zbiranja. / Foto: Wikipedija



Postfaktično: v politiki čustva pogosto pretehtajo dejstva.



Kirk Douglas v igri Let nad kukavičjim gnezdom, Broadway, 1963. Leta 1975 je v isti vlogi v filmu zaigral Jack Nicholson.

Slovenci v zamejstvu (358)

Gospodarstvo, priložnost sosednjih dežel

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi



Ker je bila izkušnja z lanskega srečanja dobra, sta generalni konzulat Republike Slovenije v Celovcu in Slovenska gospodarska zveza iz Celovca tudi letos povabila na predbožično oziroma prednovoletno srečanje predstavnike gospodarstva, gospodarskih združenj in podjetij z obeh strani meje ter zastopnike organizacij Slovencev na Koroškem. Srečanje je bilo v torek. V prostorih generalnega konzulata so se udeležencem pridružili visoki gostje: deželni glavar Koroške dr. Peter Kaiser, predsednik Gospodarske zbornice dežele Koroške Juergen Mandl in slovenski minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc. Slovenski generalni konzul Milan Predan je v pozdravu povedal, da so taka srečanja prijetna

in tudi koristna, saj je v gospodarstvu na obeh straneh meje še veliko neizkoriščenih priložnosti. Veseli ga, da slovensko gospodarstvo raste, da se povečuje zanimanje tujega kapitala za vlaganje v Slovenijo in da je tudi dežela Koroška uspešno premagala hude finančne težave preteklosti, kar bo vplivalo tudi na širitev čezmejnega sodelovanja. Predsednik Slovenske gospodarske zbornice iz Celovca Benjamin Wakounig, ki je članica koroške deželne zbornice, je poudaril, da postaja zbornica pomemben dejavnik v

gospodarskem sodelovanju na območju Alpe Jadran in da pomembno pomaga pri uspehu malim in srednjim podjetjem. Veseli ga, da se v to delo vključuje tudi urad slovenske vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu. Deželni glavar dr. Peter Kaiser, ki je del pozdravnega govora povedal v slovenščini, je dejal, da je dežela Koroška premagala najhujšo krizo po drugi svetovni vojni. Čezmejni projekti s Slovenijo dajejo rezultate, pri čemer je posebej omenil Geopark Karavanke in ponovno oživljanje območja Pece. Minister



Benjamin Wakounig, Milan Predan in dr. Peter Kaiser (od leve) na srečanju gospodarstvenikov na slovenskem generalnem konzulatu v Celovcu

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc je v torek začel z obiski Slovencev v Avstriji. V torek je bil v Celovcu. Včeraj je bil na Dunaju, danes pa bo obiskal še Gradec, kjer študira in živi precej Slovencev.

Gorazd Žmavc pa je dejal, da je manjšina važen dejavnik v čezmejnem sodelovanju, v katerem morajo imeti priložnost tudi mladi. Za kulturni program so poskrbeli trije mladi glasbeniki iz

Bilčovsa, učenci Slovenske glasbene šole na Koroškem Lena Kolter (violina) in kitarista Lara Ogris in Simon Boštjančič. Lena nadaljuje šolanje na glasbenem konservatoriju v Celovcu.

Pogovor

Da ne bi dobili namenskega helikopterja, nočem niti pomisliti

Uroš Lampič, dr. med.

Vojska in policija v skladu z uredbo Evropske komisije nimata ustreznih plovil za izvajanje prevozov Helikopterske nujne medicinske pomoči (razen policija enega), zato bo treba do konca leta 2017 najti rešitev z najemom ali nakupom ustreznih helikopterjev, opozarja vodja HNMP Brnik Uroš Lampič.

SIMON ŠUBIC

Enota Helikopterske nujne medicinske pomoči (HNMP) na Brniku je bila vzpostavljena kot dopolnilo zemeljskim oblikam nujne medicinske pomoči, saj je pomoč iz zraka približno trikrat hitrejša od prevoza z reševalnim vozilom in pacientu nudi udobnejši prevoz, zato je enota ključnega pomena za posredovanje v primerih možganskih in srčnih kapi, ob poškodbah hrbtenice, glave ... Prvega decembra je HNMP praznovala desetletnico rednega delovanja, potem ko je v okviru pilotskega projekta začela delovati že 16. julija 2003. Pred slabimi desetimi leti je koncesijo za opravljanje primarnih helikopterskih reševalnih prevozov prejela Avto-moto zveza Slovenije (AMZS), ki je v sodelovanju z zasebnim podjetjem Flycom prevoze opravljala z namenskim reševalnim helikopterjem, a že po dveh mesecih je AMZS zaradi birokratskih zapletov in neobjave mednarodnega razpisa za helikoptersko reševanje svoj helikopter prizemljal, prevoze pa sta začasno prevzeli policija in vojska. Začasn ukrep se je tako podaljšal že na deset let. Letos je bila za HNMP vesela novica odprtje druge helikopterske baze na mariborskem letališču v novembru, z novim pravilnikom o HNMP, ki je v pripravi, naj bi končno bilo omogočeno delovanje združene ekipe gorskih reševalcev in HNMP, njihovo delo naj bi kmalu olajšal tudi dispečerski center, še vedno pa ostaja veliko vprašanje, kdaj bo HNMP spet imel na razpolago namenski helikopter. O teh vprašanjih smo se ob desetletnici njihovega rednega delovanja pogovarjali z Urošem Lampičem, vodjo enote HNMP na Brniku, ki je organizirana pri Osnovnem zdravstvu Gorenjske (OZG) oziroma pri Zdravstvenem domu Kranj.

HNMP na Brniku je poskusno začela delovati julija 2003, redno pa od 1. decembra 2006. Koliko intervencij ste v tem času opravili in katere prevladujejo?

»V 13 letih in pol smo do 1. decembra letos opravili

3228 intervencij, torej okrog 250 letno. Približno polovica naših pacientov je nenadno obolelih, druga polovica je poškodovancev.«

Kateri dogodek se vam je v dobrih 13 letih delovanja HNMP še posebej vtisnil v spomin?

»Mogoče bi omenil primer iz leta 2011, ko smo v nekem spletu okoliščin pomagali GRS, ker je bila ta zasedena. Osebi, ki je bila praktično že skoraj mrtva zaradi anafilatične reakcije, smo z ustreznimi zdravili in ukrepi pomagali. Gospa se je tedaj pripravljala na odpravo v tuja gorstva, kar je potem brez kakršnihkoli posledic tudi izvedla.«

Koliko zdravnikov in reševalcev trenutno deluje na Brniku? Ali jih je zadosti oziroma ali imate težave s pridobivanjem medicinskega osebja za delo v HNMP?

»V bazi na Brniku je trenutno 26 članov, od tega petnajst zdravnikov in enajst reševalcev. Število članov je zadostno, težav s kadrom nimamo, saj je povpraševanja za delo kar nekaj.«

Kako sicer poteka aktivacija oziroma delo zdravnikov v HNMP?

»Zdravnik prejme klic za intervencijo in skupaj z zdravnikom, ki pokliče, se odločita, ali je pomoč potrebna, kar v večini primerov je, in potem si vsi želimo, da informacije, ki jih prejmemo od prvega zdravnika, tudi držijo. Potem ekipa HNMP nadgradi, kar je potrebno za oskrbo pacienta, in ga odpelje v bolnišnico.«

Kako ste zadovoljni z opremo?

»Medicinska oprema je dobra. Kot veste, smo pred leti v svoje delo dodali tudi prenosni ultrazvok, kar pomeni, da lahko diagnostično in terapevtsko bistveno hitreje ukrepamo že na terenu.«

Z novim pravilnikom se vzpostavlja pravna podlaga za delovanje mešane ekipe HNMP in gorske reševalne službe, kar je vaša dolgotrajna želja. Kakšne prednosti prinaša mešana ekipa? Ali to



Uroš Lampič, dr. med., vodja Helikopterske nujne medicinske pomoči na Brniku / Foto: Gorazd Kavčič

terja dodatna usposabljanja zdravnikov HNMP?

»Prednosti združene ekipe HNMP in Gorske reševalne zveze Slovenije (GRZS), v kateri bi poleg zdravnika in reševalca HNMP deloval še gorski reševalec letalec, bi bila v tem, da bi vse dni v letu lahko posredovali tudi tam, kjer pristanek helikopterja ni mogoč in se je do pomoči potrebnega treba spustiti z vitlom in ga je mogoče v helikopter na tak način tudi vkrati. Za tak način delovanja so potrebna dodatna usposabljanja članov HNMP iz varnega gibanja v gorah in helikopterskega reševanja z uporabo vitle. Nekateri so to že opravili, nekateri na tak način delujejo že v GRZS, ostale pa usposabljanja še čakajo.«

Predvidevam torej, da je uigranost različnih služb pri helikopterskem reševanju zelo pomembna ...

»Brez tega bi bila vprašljiva varnost. Če se ne bi tako dobro poznali iz usposabljanj in rednega dela, bi bistveno težje varno opravljali svoje delo. Uigranost različnih ekip je kar zelo pomembna.«

Letos je bila vendarle vzpostavljena tudi druga

helikopterska baza v Mariboru. Kaj ste z njo pridobili?

»Prebivalci severovzhodnega dela Slovenije so z njo dobili predvsem enake možnosti helikopterskega reševanja, kot so na voljo drugim.«

Kako pogosto ste doslej sploh leteli v severovzhodni del Slovenije? Ali zdaj obstaja še kakšna »črna točka«, kjer se HNMP ne izvaja?

»Ker na severovzhodu Slovenije zaradi oddaljenosti od edine baze na Brniku nismo bili časovno učinkoviti, v tem delu države praktično nismo reševali, morda skupaj okrog petkrat letno. Še vedno pa je nekaj območij s slabo cestno infrastrukturo in precej oddaljenih od ustrezne bolnišnice, od koder zdravniki ne aktivirajo HNMP iz različnih razlogov. Ob uvedbi dispečerskega sistema zdravstva takih predelov, od koder nas nikoli ne aktivirajo, ne bo več, saj bo helikopter aktiviran hkrati z ostalimi intervencijskimi službami, če bodo izpolnjeni dispečerski kriteriji.«

Ali bi bilo torej za optimalno delovanje HNMP treba odpreti še kakšno helikoptersko bazo in kje?

»Za optimalno pokritost Slovenije in hiter dostopni

čas do pacienta bi bila potrebna še ena baza v Postojni.«

V pripravi je pravilnik za HNMP. Na katere težave ste opozorili ministrstvo?

»Opozorili smo predvsem na to, kar je trenutno najbolj pomembno, torej da je helikopterska flota prevoznikov večinoma stara, poleg tega pa večinoma ne izpolnjujejo zahtev, ki jih določa uredba komisije EU 965/2012, šlo naj bi za spričevalo o plovnosti helikopterjev EASA. Razlag te uredbe je veliko, zato je ministrstvo za zdravje letos na sestanek povabilo predstavnika Agencije za civilno letalstvo, ki je povedal, da oba prevoznika, vojska in policija, v skladu z omenjeno uredbo nimata ustreznih plovil za izvajanje prevozov za potrebe HNMP, razen policija enega, tako da bo treba do konca leta 2017 najti novo rešitev ali z najemom ali nakupom ustreznih helikopterjev. Gre za namensko plovila, podobno kot so namenska tudi reševalna vozila, ki so varna in imajo ustrezna pritrilna mesta za aparature in pacienta.«

Obstoječi helikopterji torej ne morejo biti namenski?

»Ne, obstoječi helikopterji niso namenski reševalni helikopterji. Policijski AB 212/412 so stari med 30 in 40 let, vojaški le nekoliko mlajši in niso certificirani za te vrste prevozov, čeprav so npr. helikopterji tipa Bell 212/412 zelo uporabni in prostorni. Zato bo, kot kaže, treba pridobiti namenski helikopter, kar izvajalcu prevozov HNMP prinese tudi ustrezen certifikat.«

Koliko namenskih helikopterjev pa bi potrebovali?

»Tri helikopterje za dve bazi, saj je ob načrtovanih in nenačrtovanih servisih treba imeti tudi nadomesten namenski helikopter. Zavedam pa se, da bo to težko izvedljivo.«

Kaj se bo potem zgodilo, če vam do konca leta 2017 ne priskrbijo namenskega reševalnega helikopterja?

»Ne vem, na to nočem niti pomisliti.«

»Še vedno je nekaj območij s slabo cestno infrastrukturo in precej oddaljenih od ustrezne bolnišnice, od koder zdravniki ne aktivirajo HNMP iz različnih razlogov. Ob uvedbi dispečerskega sistema zdravstva takih predelov, od koder nas nikoli ne aktivirajo, ne bo več, saj bo helikopter aktiviran hkrati z ostalimi intervencijskimi službami, če bodo izpolnjeni dispečerski kriteriji.«

Pogovor

Ne delajmo se, da se nas ne tiče

Mateja Kolečnik

Prešernovo gledališče je s tremi nagradami za dramo Pred upokojitvijo na letošnjem Borštnikovem srečanju zabeležilo enega največjih uspehov v svoji zgodovini. Z najboljšo režijo v slovenskih gledališčih se bo eno leto ponašala režiserka Mateja Kolečnik.

IGOR KAVČIČ

Nagrad in priznanj za svoje delo tako doma kot v tujini ste sicer že vajeni. V kakšnem razmišljanju pa vas je našla tokratna nagrada z ansambлом Prešernovega gledališča? Ste podoživeli trenutke, ko je bila lani jeseni predstava pripravljena za premiero?

»Tu se moram vrniti nekoliko nazaj. Prešernovo gledališče je za mojo kariero, za moj razvoj gledališkega režiserja izjemno pomembno. Umetniška vodja Marinka Postrak mi je vedno ponudila besedila, ki jih sama sebi nikoli ne bi dala režirati. Tako obstaja kar nekaj predstav v mojem opusu, za katere vem, da so bili mejniki in jih imam izjemno rada, pa nikoli niso prišle na Borštnikovo srečanje. Push up 1-3 in Revizor sta dve izmed njih. Ko sem prejela nagrado, sem bila neskončno vesela, da mi je uspelo s predstavo, ki je zame zelo pomembna, in z gledališčem, ki je v mojem režijskem življenju odigralo močno vlogo. Z majhno, komorno predstavo smo odnesli kar tri nagrade – za režijo, vizualno podobo in glavno žensko vlogo.«

Ste si predstavo ogledali tudi na Borštnikovem srečanju v Mariboru?

»Ne.«

Običajno tudi ne vidite premiernih uprizoritev predstav, ki jih režirate. Zakaj se ne pustite igralcem ob koncu predstave pripeljati na oder pred publiko?

»Ne, svojih premier res ne gledam. Običajno si ogledam predpremiere, da vidim, kje publika najbolj 'grabi'. Moje delo se sicer deli na tri tretjine. Prva je tisto, kar se zgodi v stiku med mano in mojimi sodelavci, torej avtorsko ekipo in igralci, tretja tretjina pa so gledalci. Nikoli ne moremo predvideti, kako bodo gledalci videli predstavo. Če to lahko predvidiš, v principu postaneš le še obrtnik. Zato gledam odprte predstave pred premiero, ker lahko še interveniram. Premiera in vse predstave kasneje, predvsem na teh, za nas pomembnih festivalih, pa so zame absolutno prevelik stres, saj se ne morem kar zaleteti na oder in ustaviti igre. Ne morem kričati na igralce, da je zanič, naj gredo še enkrat. Če vidim, da

gre med predstavo nekaj narobe, se mi ustavi srce. Zato je bolje, da me ni tam. Zame in predvsem za ljudi, ki bi z mano sedeli v vrsti.«



Mateja Kolečnik / Foto: osebni arhiv

Slišim, da ste do igralcev zelo zahtevni, od njih zahtevate popolno predanost, pri delu ne popuščate ... V zasedbo drame Pred upokojitvijo ste očitno dobili prave igralce?

»Vem, da sem težak človek in zahtevna režiserka. Moje delo je moje življenje in z leti nimam absolutno nobene tolerance več do ljudi, ki jim je delo v gledališču samo služba oziroma nuja, zato da imajo socialno varnost. V tem smislu sem z leti vedno bolj pasja. Tudi zato, ker sem sama na svobodi in vem, kako moraš biti fit, kako moraš sam sebe z leti vedno natančneje ostriti in biti do sebe neizprosni, zato da sploh še dobiš delo.«

V Kranju pa je tako, da ker gre za majhen ansambel, ki igra zelo raznorodno in širok program, so njegovi člani igralsko vedno v formi, v smislu, da lahko zelo hitro prepoznajo režiserjevo poetiko. Koliko hitro stopijo v to poetiko, pa je seveda vprašanje neke kemije, ki jo imamo med seboj, in njihovega osebnega igralskega okusa, koliko jih to, kar delamo, vznemirja. Zanimivo pri predstavi Pred upokojitvijo je, da smo se nekako srečali ljudje, ki bi pogojno lahko sodili v isto generacijo. Vsi smo stari med petdeset in petinpetdeset let in počasi vemo, da je obisk pri zdravniku romanje, in tudi že razumemo to, kar se v drami velikokrat ponavlja, da je bilo 'včasih drugače'. To je replika, pri kateri vem, kaj stoji za njo. Tisto, kar je bilo zanimivo v tej ekipi, je bilo to, da smo počasi razumeli, kaj je

ta obsesivni krog, ki ga tečejo liki, krog med preteklostjo in sedanostjo, in ta neskončna nevroza, ki se iz tega sproža. Danes jim ni dobro, zato se

zatekajo v spomin in v neki ritual, ki ga delajo iz bivšega. To počnemo vsi kandidati za mlajše upokojence. V tem obsesivnem krogu med spominom, tistim, kar je bilo v redu, in današnjim časom, tistim, kar ni v redu, to pot čemo z veliko jeze. Zdaj je to še jeza, z leti bo to samo še žalost ali pa sentiment.«

Bernhardova drama govori o nekem preteklem času v Nemčiji, ki je v ljudeh pustil posledice. Gre za nacizem in življenje po njem, ko akterji svoje početje v preteklosti še vedno opravičujejo, da jih je družbeni ustroj prisilil v to.

»Igro je napisal Avstrijec in Avstrija za razliko od Nemčije nikoli ni razčistila s svojim nacizmom. Bernhard je pisal dramo za nemško gledališče po naročilu zelo intrigantnega intendanta v času, ko so se v Nemčiji odvijali sodni procesi proti skupini Baader-Menhof. Tem radikalnim levičarjem je sodil bivši član SS-a. Ta segment, lik ženske na invalidskem vozičku, ki jo brat in sestra imenujeta 'naša teroristka', je pri nas popolnoma umanjkal, ker pred tem nismo poznali konteksta. Avtor v besedilu obravnava tako s fašizmom kot z radikalnim levičarstvom in terorizmom. Pri nas segment nacizma oziroma fašizma mnogo bolje razumemo. Mislim, da je fašizem možen šele v tistem trenutku, ko spodobni bogaboječiči malomeščani zaprejo vrata svojega varnega stanovanja in se delajo, da se jih tisto, kar je zunaj, ne tiče. Podobno se pojavlja zdaj z vprašanjem

sirskih beguncev. Ko se v družbi vzpostavi klima, ko je najbolj sprejemljiva reakcija to, da se delaš, da tega ne vidiš, smo en korak do fašizma.

Kaj povezuje posameznika in družbo? O tem zelo natančno govori besedilo, ko osrednji lik, sodnik in nekdanji šef koncentracijskega taborišča, govori, da je samo izpolnjeval svojo nalogo. Ko ima človek, ki je bil sposoben početi grozodejstva, za svoje početje tako legitimno opravičilo, češ 'samo izpolnjeval sem svojo dolžnost', takrat pa smo že na robu konca neke civilizacije.«

Gre tudi za odnose znotraj družine. Kdo torej vodi igro, sistem ali posameznik, ki sistem pravzaprav gradi?

»Fašizem v tem besedilu podpirajo spodobni meščani, ne podivjani ljudje. Tu je še ta 'freudovska razpoka', v tej družini je vse narobe, brat in sestra sta celo v incestu, mlajša sestra je bila teroristka. Kot otroci so živeli brez mamine in očetove ljubezni, starši jih niso imeli radi, zato je večina stvari, ki jih počnejo, rezultat neke globoke negotovosti. Ta problem osvetli tudi logiko zagovarjanja velike ideje, pri čemer je vseeno, za kateri izmed gre. Govorim o potrebi posameznika, da se skozi nekaj tretjega počuti večjega, kot se sam intimno počuti. Zakaj je torej neki fašizem možen? Zato, ker če pripadam tako veliki ideji, kar naenkrat dobim moč in opravičilo, da lahko kaznujem in pobijem tisto, kar pravzaprav zavidam.«

Drama je izjemno aktualna. Spreleti nas srh v prerokbi »ti časi, ki se bodo vrnili«. Je danes njeno sporočilo, naj bomo pozorni, da se zgodovina ne bo ponovila?

»Absolutno. Populizem, ki ga danes živimo, ni več demokracija, ampak samo še populizem, s katerim odpiramo možnost, da lahko na svoj kamen stopijo norci. In jim bomo sledili samo zato, ker imajo eno tako noro energijo. Nevarno je, ko nehaš poslušati besede, ampak gledaš samo njegovo prepričanje in ne vidiš, da je človek patološki narcis, lažni vec, sociopat in egocentrik. Dober dan, Trump. Sicer pa imamo vse to zelo blizu in ne tako daleč nazaj.«

Usmeritev Prešernovega gledališča je nastavljanje

ogledala družbi. Je to ena izmed vlog sodobnega gledališča?

»Mislim, da bi morali biti Kranjčani ponosni tako na gledališče kot nase kot publiko. Kranjska publika je zame zagotovo ena najboljših v državi. Pravi fenomen je, kako gledalci znate sprejemati in razumeti različne avtorske poetike. Mislim, da sta – že dolga leta Marinka Postrak, zadnja leta pa tudi direktorica Mirjam Drnovšček – uspeli ubrati pogumno pot angažiranega in umetniškega gledališča, ki ne hrani samo z zabavo ali razburja s šokom. Zato ne le jaz, ampak tudi moji kolegi režiserji, radi hodimo režirati v Kranj. To je gledališče, ki ne podcenjuje niti ustvarjalcev niti publike. Mogoče se v Kranju premalo zavestate, kako dobro gledališče imate.«

Veljate za eno naših redkih režiserk, ki dela celo več v tujini kot doma, zadnja leta vse bolj režirate v Nemčiji, v Münchnu, Chemnitzu, Berlinu ...

»Delati v tujini je izziv in muka hkrati. Živeti s kovčki v najetih stanovanjih, v neki sredini, ki je ne poznaš, se te ne tiče in te ne boli niti ne veseli, to ni kakšna posebna zabava. Po drugi strani je velik izziv priti v veliko gledališko hišo, v kateri vzporedno s tabo delajo ljudje in režiserji, na katerih prestave si se nekoč vozil osem ur z vlakom v Berlin ali še kam drugam ... Kar je v tujini drugače, in občutek imam, da z vsakim letom bolj, je razkorak v produkcijskih sredstvih. Pred desetimi leti še ni bilo tako. Vse velike javne kulturne institucije (gledališča, opere, filharmonije, velike galerije), ki ogromno stanejo in ne morejo obstajati, če niso na državnem proračunu, so bile v Nemčiji ob nastopu recesije deležne več denarja. Pri nas pa se država na vse kriplje trudi, da bi javni sektor v kulturi potihlo zadušila, ne da bi o tem pojasnila svoje politično stališče. Naj malo crkne tam v kotu, da nihče ne bo opazil in nam ne bo treba reči, da ga bomo zadušili, ker ga ne potrebujemo. Za odprto stališče je treba prevzeti odgovornost, kar v Sloveniji zelo težko naredimo. V slovenskem javnem življenju so redki tisti, ki so prevzeli odgovornost za svoja dejanja. Tega športa ne gojimo. To me razjezi vsakič posebej, ko pridem nazaj domov.«

»Vem, da sem težak človek in zahtevna režiserka. Moje delo je moje življenje in z leti nimam absolutno nobene tolerance več do ljudi, ki jim je delo v gledališču samo služba oziroma nuja, zato da imajo socialno varnost. V tem smislu sem z leti vedno bolj pasja.«

MULTIKULTI

Šport, ljubezen in kosilnica

Vreni je svojo ljubezen dobesedno ugledala na sosednjem vrtu, ko je bila na obisku pri prijateljici v Bohinjski Bistrici. Marko je namreč tisti večer kosil trato pred domačo hišo. Danes Vreni in Marko živita v Bohinjski Bistrici, imata sinčka Teda, pričakujeta pa že drugega otroka.

ALENKA BRUN

Pravzaprav je Verena švicarsko ime, nam razloži nasmejana Avstrijka, ki se pred dvema letoma preselila k svojemu Marku Kolmanu v Bohinjsko Bistrico. Prijateljci in bližnji jo ljubkovalno kličejo Vreni. Marko je kleni Bohinjec, ki je tesno povezan s kolesarskim parkom Vogel. Pravzaprav je glavni aktivist na področju gorskokolesarskega dogajanja v Bohinju. In za downhill oziroma spust s kolesom je navdušil tudi svojo Vreni.

Vreni Prenner prihaja iz Spodnje Avstrije, okrožja oziroma planote Hohe Wand, ki po njenih besedah spominja na našo Pokljuko. Je pa kakšnih štirideset kilometrov oddaljena od Dunaja. Njeni starši imajo v lasti gostilno, je edinka, a kljub temu je nikoli niso 'tiščali' v gostinstvo. Ko je vpisala srednjo šolo, je izbrala takšno z več športnimi predmeti. »Tako je vse bolj zabavno,« je smeje povedala Avstrijka, ki jo šport in življenje, ki je z njim povezano,

navdušujeta že od malega. Predvsem smučanje. Približno do petnajstega leta ga je tudi intenzivno trenirala in celo nekaj malega tekmovala. Njen mlajši bratranec pa se je nekega dne odločil, da bo treniral judo, in da ne bi na treninge hodil sam, je šla Vreni z njim. Izkazalo se je, da ji tudi judo leži. »Trenirala sem ga skoraj 14 let in tudi tu sem bila dobra. Morda celo boljša kot v smučanju. Vendar je bilo profesionalno ukvarjanje z dvema športoma in še šola kar malo preveč...« Sploh je bila rojena v krajih, kjer so ji bile smuči položene že v zibko. Vendar od njenih staršev ni nihče ravno športno naravnani. »Mama ima raje glasbo.« Vreni razloži, da jo je za smučanje navdušil stric. Kasneje je opravila vse mogoče izpite za poučevanje smučanja, celo trenerka je lahko. Tako je v priljubljenem in kar mondenem avstrijskem smučišču Flachau poučevala smučanje in tam spoznala še eno učiteljico smučanja, Slovenko Elijabeto, ki jo je povabila, naj

jo kdaj obiše v Bohinju. »Po sezoni sem bila dva meseca prosta in sem jo poklicala in rekla, da pridem.« Ostala je teden dni – in to je bil njen prvi obisk Slovenije. »Neki večer sva na vrtu pili pivo in klepetali, na sosednjem pa je Marko kosil travo ... Vendar kot se spominjam, takrat nisva veliko govorila. Potem sva se povezala na Facebooku, a je minilo kar nekaj časa, preden sva se ponovno srečala.« Vmes je šla Vreni še v Avstralijo, kjer je eno sezono poučevala smučanje, nato je eno preživela še v Flachauu, nakar je ugotovila, da je najbolje, da se kar 'na fiksno' dogovorita, kdaj bi se dobila, sicer bo spet minilo leto dni ... In tu se začne njuna zgodba. Najprej sta imela zvezo na daljavo, potem sta se odločila, da se Vreni preseli k njeemu, v Slovenijo. Njenih domačih to ni presenetilo, saj je vedno rada potovala, bila aktivna, pa tudi okolja, v katerem je Vreni odrasčala, pravi, ni nikoli zares vzljubila. Okoli sebe potrebuje gore, hribe, razgibano naravo.



Vreni Prenner se je v Bohinj preselila iz Spodnje Avstrije.

Danes imata Vreni in Marko 16-mesečnega Teda, kmalu pa bo družinica večja še za enega člana. Kljub nosečnosti je 31-letna Vreni polna energije in si hitro najde zaposlitev. Sicer je v Avstriji zaključila šolo za oblikovanje prostora in opreme, najprej delala v arhitekturnem biroju, a je pisarno kmalu zamejala za smuči in snežni

Flachau, sedaj pa se je vrnila k notranjemu opremljanju. Trenutno se ukvarja s projektom v Avstriji in pravi, da ji tedenska vožnja čez mejo ne predstavlja težav.

Vreni je v Bohinjski Bistrici všeč. Tudi ljudje so super. Kako pa kaj slovenščina? »Včasih slovensko razumem več, včasih manj, pogovorno pa je precej težje. Z Markom

se pogovarjava angleško pa tudi nemško, s Tedom pa on slovensko, jaz nemško. Prva njegova beseda je bila 'ejga', trenutno je najbolj priljubljena bager, sem ter tja uporabi besedo mama, besedo ati pa sicer pozna, ampak uporablja papa. So pa knjige, ki jih skupaj gledava in listava, v slovenščini in sama tudi na ta način spoznavam slovenski jezik.«

Slovenščina je tudi njihov jezik

Konec novembra so v Mohorjevo hišo v Celovcu povabili nemško govoreče Korošice in Korošce, ki so se naučili slovenščine in dokazali, da učenje našega jezika za nemško govoreče ni nemogoč podvig.

JOŽE KOŠNJEK

Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza iz Celovca sta od leta 1988 naprej posameznikom iz večinskega nemškega naroda, ki so si posebej prizadevali za uveljavitev slovenske narodne skupnosti na Koroškem, podeljevala Einspielerjevo nagrado. Letos nagrada ni bila podeljena. Vedno več je namreč posameznikov, ki bi si jo zaslužili in bi bili lahko po krivici spregledani. Spomin na znamenitega koroškega Slovence iz Sveč Andreja Einspielerja (1813–1888), zagovornika pravic Slovencev ter enega od ustanoviteljev Mohorjeve družbe, je bil ohranjen tudi letos, vendar v drugačni obliki. V Mohorjevo hišo so bili povabljeni posamezniki, ki so odraščali v nemškem in v nekaterih primerih do Slovencev tudi sovražnem okolju, pa so se zaradi ljubezni, poklica, radovednosti, duhovne širine ter spoštovanja do jezika sosedu odločili za učenje slovenščine.



Rdeč nagelj za tiste, ki so izbrali tudi slovenščino za svoj jezik. / Foto: Neža Rozman

Takih ljudi ni malo in precej od njih jih je ta večer prišlo v Celovec na dejanje spoštovanja in zahvale.

»Andrej Einspieler je vedel, da brez nemško govorečih prijateljev ne bo trajne rešitve za slovensko govoreče. Nekaj podobnega počenjam tudi danes, ko želimo nagovoriti in vključiti v svoje delo nemško govoreče sodeželane,« je povedal predsednik Narodnega sveta koroških

Slovencev dr. Valentin Inzko. »Vemo, da se moramo za jezikovno in narodno zavest truditi sami. Vi nam lahko obtem stojite ob strani. Nekateri hodite z nami to pot že desetletja in delite z nami naša čustvovanja. Z nami prepevate naše pesmi, z nami gledate na našo zgodovino in nam pomagata ustvarjati prijetno in domače ozračje medsebojnega spoštovanja. Hkrati ste ohranili svojo identiteto. To

ni prebežništvo ali asimilacija, ampak solidarnost. S slovenskim svetom se vam v določeni meri odpira cel slovenski svet. Z nami tako pomagata graditi mostove med obema narodoma in njihovima miselnima svetovoma. Tega duha, te širine in te odprtosti pri nas na Koroškem potrebujemo v čim večji meri,« je v čast Korošicam in Korošcem, ki so se naučili slovenščine, povedal predsednik

»Nagovorjeni in povabljeni ste tudi vsi, ki imate slovenske korenine, pa vam vaši predniki iz raznih razlogov niso več posredovali znanja svoje materinščine, zdaj pa jih odkrivajte in se želite sami spet bolje povezati z nami ter to želite tudi za svoje otroke,« je dejal Janko Krištof.

Krščanske kulturne zveze Janko Krištof.

Nekateri povabljeni so pripovedovali svoje zgodbe o srečanju s slovenščino in njenem učenju. Traudi Rudolf iz Pliberka je otroška pedagoginja in je bila rojena v nemški družini v Labotski dolini/Lavantal. Ker je prišla v slovensko okolje v Podjunu, se je želela naučiti slovenščine. Uspelo ji je in danes vodi otroško pevsko skupino Novum. Tudi župnik v Kotmari vasi v Rožu Michael Joham do študija v Salzburgu o Slovencih ni vedel veliko. Tu se je prvič srečal z njimi, po prihodu na Koroško pa so bili njegovi farani tudi Slovenci. Lotil se je učenja njihovega jezika. Slovenci morajo v cerkvi slišati božjo besedo in prepevati v svojem

jeziku. To je osnovna kultura dvojezičnosti v Cerkvi, v kateri se le tako vsak počuti kot doma. Čudovito se mu zdi, da nemško govoreči v cerkvenem zboru brez predsodkov prepevajo slovenske pesmi. Svojo slovensko »jezikovno« pot je pripovedovala učiteljica Emi Wiegele iz Zahomca. Ingrid Zablatnik iz Bilnjova v Rožu je med študijem na Dunaju spoznala bodočega moža, koroškega Slovence Miha Zablatnika. Njeni domači nad poroko s Korošcem niso bili navdušeni. Ingrid je vztrajala in se tudi zaradi potrpežljivosti moža in njegove mame Ane brez prisile naučila slovensko. Tudi hčerkin mož je Nemeč in se je tudi naučil slovenščine. Srečna je, da ji vnuki rečejo: Babi, govori slovensko!

Na robu

Ljubezen, ki se je je treba bati, 2. del

Streznitev

MILENA MIKLAVČIČ

usode



»Beseda je dala besedo in skozi pogovor smo ugotovile, da ima vsaka od nas doma kakšno 'sranje'. Če ne s partnerjem, pa s 'ta starimi'. Potem ko smo se odprle druga drugi, sem se bolje počutila. Nikakor pa mi ni bilo všeč, ker me niso razumele, da si Tineta še zmeraj želim nazaj. Ubogala sem jih le, ko so mi predlagale, naj od nje- ga izterjam preživnino ...«

Brigita potem nadaljuje: »Pa mi za denar ni bilo toliko mar kot za to, da ga bom spet videla. Če mi je ob mesecu zmanjkalo, so mi pomagali njegovi starši. Šla sem na center za socialno

delo, spisala goro papirja za preživnino, a v prazno. Čez čas izvem, da je Tine brezposeln. Pravočasno se je zavaroval pred plačevanjem preživnine. Presenetila me je tudi novica, da je žensko v leopardjih hlačah zapustil, da ima že novo partnerko. Ta je bila očitno bolj družinska, saj ga je pregovorila, da enkrat mesečno vzame hčerko k sebi. Te zahteve sem se zelo ustrašila. Toliko pri pameti sem pa še bila, da sem vedela, da je Tine lahko sladek kot med, že čez pet minut pa je bil tistega, ki ga je objemal, pripravljen tudi ubiti.«

Vseeno je Tine dosegel, da je hčerko vsake štirinajst dni vzel k sebi. Spočetka je bila deklica nad novim okoljem zelo navdušena. Očka ji je kupoval darila, čevlje, obleke in igrače. Kje je dobil kot nezaposlen denar, Brigiti ni povedal. Ko ga je vprašala, ji je zabrusil, naj bo tiho, da je ne bo enkrat na gobec.

»Brez hčerke sem se počutila čisto izgubljeno. Sedela sem doma pred televizorjem in gledala na uro, kdaj se bo vrnila. Potem pa je nanoslo, da sem se zblizala z moškimi, ki je bil celo Tinetov daljni sorodnik. Bil mi je zelo všeč, saj ni nikoli povzdignil glasu. Kmalu me je začel obiskovati v stanovanju. Spodbujal me je, naj Tineta prisilim, da bo vzel

hčerko k sebi za kaj več kot le ob koncu tedna. To mi ni bilo všeč. Ko je videl, da ga ne ubogam, je užaljeno zaloputnil z vrati in odšel. Brez nje- ga mi je bilo še bolj dolgčas kot prej. Poklicala sem ga po telefonu in ga prosila, da se pobotava. 'Od tebe je odvisno,' mi je na kratko odgovoril. Kaj mi je kazalo drugega, kot da sem naslednjič predlagala Tinetu, naj hčerka ostane pri njem vsaj teden dni. Zlagala sem se mu, da grem v bolnišnico na neki poseg. Zelo slabe volje je pristal. Imela sem grozno slabo vest, a kaj, ko me je Miha zelo privlačil. Ugodila sem mu, ko je od mene zahteval, naj mu pomagam odplačevati kredit za avto. Nisem mu mogla reči ne, saj me je vsako jutro, da mi ni bilo treba iti z mestnim avtobusom, peljal v službo. Potem me je prepričal, da se bo preselil k meni, da bo to za oba ceneje, svoje stanovanje pa bo dal v najem študentom. Bila sem v devetih nebesih! Žal ne za dolgo. S hčerko je zelo grdo ravnal. Brez razloga jo je vlekel za lase ali pa jo zapiral v kopalnico ter jo strašil, da bodo prišli ponjo policisti. Postajala sem vedno bolj živčna. Znašla sem se med dvema ognjema in nisem vedela, kaj naj storim. Za povrh je še Tine izvedel, da sem mu lagala. Ne-koč je vdrl v stanovanje in z

Mihom sta se stepla kar sredi kuhinje. Spet sem morala iti na zagovor k svoji socialni delavki. Tine me je zatožil, da živim z nekdanjim zapornikom. Prisezem, da tega nisem vedela! Miha je imel za seboj pestro življenje ... Odločila sem se, da ga pustim, a kaj, ko ga nisem mogla spraviti iz stanovanja. Spet sem se preselila k Tinetovim staršem. Žal le za kratek čas, saj smo se na smrt sprli, ko so me slišali, da sem kričala na hčerko. Nisem vedela, kje se me glava drži. Sodelavke so mi sicer dajale moralno oporo, me tolažile, da bo vse še dobro, a jim nisem verjela. Vsak dan je bilo slabše! Potem sem ugotovila, da sem tudi noseča. Kako se je to moglo zgoditi, se mi ni niti sanjalo. Miha me je prepričeval, da je imel v mladosti neko spolno bolezen, po kateri je menda postal neplo- den. Poklicala sem ga in mu povedala, kako in kaj, seveda pa dodala, da bo moral tudi sam prevzeti odgovornost. Na ves glas se je začel krotati. V komaj nekaj mesecih, kar sem ga spoznala, mi je življenje postavil na glavo! Tinetovi starši so mi odrekli gostoljubje. Vnučkinjo bi obdržali, mene pa ne. Trmasto sem dvignila glavo in se preselila nazaj k Mihi. Kaj mi je pa preostalo drugega?!«

Kadar me ni Miha psihično izsiljeval z molkom, je nad mano kričal Tine. Hčerka, ki je bila zraven, tega sicer ni razumela, a so jo vseeno ponoči tlačile nočne more. Vzgojiteljice v vrtcu so prav tako tarnale, da se je deklica spremenila. Ko bi znala govoriti, kdo ve, kaj

vse bi ubogi otrok povedal ... Brigita se je končno odločila, da je splav edina rešitev. Ne more imeti še enega otroka, pa če bi ga še tako rada imela ...

»Zdravnica mi je pri pregledu odkrila nekakšne ciste na jajčnikih. Ni ji bilo jasno, kako sem lahko sploh zanosila. Ko sem šla domov, mi je namignila, da bi bilo prav, če bi spremenila svoje življenjske navade. Verjetno je mislila, da se bom zaradi izgube otroka kaj sekirala. Pa se nisem. Res se nisem! Oddahnilo se mi je, da se mi bolj ni moglo. Hčerka je bila spet pri Tinetovi mami. Ker sem imela nedosegljiv telefon, jo je poklicala vzgojiteljica iz vrtca. Miha jo je sredi zime prinesel v vrtec samo v jopici. Ubožica je dobila grdo vnetje ušes. Tinetova mama mi ni hotela odpreti vrat, ko sem prišla ponjo. Kar z balkona mi je povedala, da sem jo razočarala, da je mislila, da sem kaj boljša od njene- ga sina. 'Vse bi ti odpustila, le tega, da si slaba mati, ti ne morem,' mi je še zabrusila. V Mihovem objemu sem upala, da se bom pomirila, a se nisem. Dobro razpoloženje po vrnitvi iz bolnišnice ni trajalo dolgo. Miha mi je povedal, da je na internetnem portalu spoznal žensko in da se seli k njej. Padla sem na kolena pred njim in ga prosila, naj tega ne stori, da brez njega ne morem živeti. Na srečo je vmes posegla usoda: ker sva imela takoj po splavu spolne odnose, sem začela krvaveti. Ponovno sem se znašla v bolnišnici. Menda

zadnje minute, ne vem, ker sem bila že v nezavesti ...«

Še dobro, da je sploh ostala živa. Pogosto je jokala, saj ni bilo nikogar, ki bi jo obiskoval. Krivila je ves svet, niti pomislila ni, da je za svoje težave največ kriva sama. Kolegica iz službe ji je šla toliko na roko, da se je do pomladi preselila k njej. Petdeset evrov, kolikor ji je dajala za stanovanje, ni bilo veliko, več je Brigiti pomenila njena družba.

»Bila sem čisto na tleh, imela sem neke vrste poporodno depresijo, verjetno zaradi splava. Vsaj tako so mi rekli. Tine se ni več oglašil, menda je spet živel z novo žensko, tudi o Mihi ni bilo ne duha ne sluha. Prišel je le tedaj, ko sem na banki storinirala trajnik, s katerim sem mu plačevala pol obroka za avto. Kolegica ni mogla verjeti, ko sem ji pripovedovala, kaj vse sem v zadnjih nekaj mesecih doživela. Butasto se ji je zdelo, ko sem omenila, da sem zelo težko brez moškega. Od mene je bila komaj kakšno leto mlajša, a je trdila, da raje ostane sama, kot da se veže s podobno barabo, kot sta bila Tine in Miha. Nisem mogla razumeti, da sva si tako različni.«

Brigita bi, tako pravi, še talvala od enega moškega do drugega, če je ne bi ginekologinja postavila pred zid z besedami, da njena cista na jajčnikih ni bila ravno nedolžna.

»Ljudje običajno potrebujejo leta, da dozori. Pri meni so zadostovali tedni,« je odkrito dodala in stisnila hčerko k sebi.

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Ivan Krizoston Švegel je ohranil Bled Slovencem

PETER COLNAR



Stric Ivana Krizostona Švegla, diplomat, gospodarstvenik in politik Jožef Schwegel, ki je priimek zapisoval tudi kot Švegel, je bil eden najvplivnejših ljudi v Avstro-Ogrski monarhiji. S svojim vplivom je pomagal tudi drugim Blejcem, na primer članom »general-ske rodbine« Žemva iz Gorij, seveda pa tudi svojemu nečaku. Očitno je že v njegovem času veljala ena od desetih človeških zapovedi pesnika Janeza Menarta: Spoštuj rodbinske in druge zveze, ker le po njih se kam pride.

Diplomat in politik Ivan Krizostom Švegel (tudi Schwegel), ki se je rodil 17. decembra 1875 v Zgornjih Gorjah. Spoštoval je rodbinske, seveda pa je neverjetno uspešno življenjsko pot

dosegel tudi s pomočjo svoje velike nadarjenosti. Leta 1919 je kot član jugoslovanske delegacije in v osebnem stiku s predsednikom ZDA Woodrowom Wilsonom (njemu v čast je preimenoval svoj grad Grimščice pri Bledu v Wilsonio) in njegovimi sodelavci na pariški mirovni konferenci zagovarjal pripadnost Blejskega kota Jugoslaviji in pri tem uspel. Seveda je imel za seboj, tudi z njimi, že dolgo vrsto življenjskih poklicnih zvez.

Rodil se je posestniku Martinu Šveglu (po domače pri Balohu) in Ani, rojeni Jan. Osnovno šolo je obiskoval v Gorjah, nato se je šolal v Beljaku, gimnazijo delal v Terezijanišču na Dunaju, kjer je v letih 1892–1897 študiral na Orientalni akademiji, istočasno pa tudi

pravo. Leta 1897 je promoviral v Innsbrucku.

Leta 1898 je bil konzularni ataše v praksi pri okrajnem sodišču in avstrijskem trgovinskem muzeju na Dunaju, leta 1899 pri generalnem konzulatu v Chicagu, kjer je bil v letih 1900–1902 tudi vicekonzul in predstojnik ter podkonzul v Pittsburgu.

Leta 1904 je bil načelnik pri generalnem konzulatu v Zürichu, 1905 podkonzul v Capetownu v Južni Afriki, leta 1906 vicekonzul v Solunu. Leta 1907 je bil gospodarski poročevalec v New Yorku, leta 1909 začasni konzul v Montrealu in kmalu prvi poklicni konzul za zahodno Kanado v Winnipegu.

Po prekinitvi diplomatskih zvez med ZDA in Avstrijo se je spomladi leta 1917 vrnil v domovino in na Ohridskem jezeru poveljeval zadnjemu ostanku do končnega umika avstrijskih sil. Vsekakor je imel zvez dovolj.

Leta 1926 je bil v Washingtonu član jugoslovanske komisije za urejevanje vojnih dolgov. Leta 1927 je na Radičevo željo kandidiral za poslanca na programu Hrvaške republikanske kmečke stranke in bil izvoljen kot edini nehrvat. Leta 1930 je na povabilo kralja stopil v Živkovičovo vlado kot minister brez listnice, v letih 1931–1933 pa je bil ponovno poslanik v Buenos Airesu. Ko se je upokojil, se je naselil in živel na svojem posestvu na Bledu, kjer je umrl 5. februarja 1962.

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- V Dorfarjah pri Škofji Loki se je 12. 12. 1760 rodil pravnik Tomaž Dolinar. Na Dunaju je poučeval pravo na Orientalni akademiji in Terezijanski viteški akademiji ter na univerzi.
- Ljubljanski škof Lamberg je 15. 12. 1465 posvetil oltar v Marijini cerkvi na Blejskem otoku.
- Dne 15. 12. 1846 so izšle Poezije dr. Franceta Prešerna.
- V Bohinjski Bistrici se je 15. 12. 1905 rodil organizator smučarskega športa Tomaž Godec.

S prstki, ja, s prstki

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*



Prazniki so pred vrati. Na mizi kup voščilnic, seveda še nepopisanih. Sklep, ki si ga zadam vsak december, napisati voščilnice pred Lucijo ... leta star vic! Dobro bi bilo, če bi se navadila, da se ročno izdelane začnejo delati, preden zagori prva adventna svečka. Saj bi bilo veliko bolj preprosto, da vse napišem na lepa voščila, a kaj, ko sem trmasta. Da ne govorim o mizi! Lepila, vsi mogoči mini okraski, čipke, okrasni lepilni trakovi. Danes v trgovinah za kreativnost dobiš vraga in pol! Če se mi kakšna posebno dobro posreči, je kot darilce. Slaba stran – izguba časa, dobra stran – preišljevanja in spomini na naslovnik. Samo sekundnega lepila nikar. Lani sem imela levice kot bi bila dvoprstnež! Še ena dobra stran – ta čas, ko se kaj suši, lahko listaš po receptih. Ta dva sta še za mimogrede. Pa še s prstki se lahko je.

Polpetke z meto brez mesa

Za 4 osebe potrebujemo: 500 g mešanih stročnic: bel fižol, čičerka, leča; 1 lovorov list, 1 strok česna, 1 majhno čebulo, 2 jajci, 2 žlici sesekljane sveže mete, 1–2 žlici drobtin, 2 žlici moke, poper, olje za cvrenje.

Stročnice zvečer namočimo, najbolje vsako posebej, ker je dolžina kuhanja različna. Zjutraj vodo odlijemo, pristavimo fižol in damo v vodo še en lovorov list. Stročnice dodajamo k fižolu po navodilu. Ko so stročnice kuhane, jih dobro odcedimo in zdrobimo z vilicami, sekjalnik ni primeren.

Česen in čebulo sesekljamo. Jajci ubijemo v skledo in dodamo česen, čebulo, stročnice in meto (če nimamo sveže, vzamemo posušeno). Solimo in popramo in dodamo drobtine, če masa ni dovolj čvrsta.

Z žlico zajamemo testo, oblikujemo polpetke in jih povaljamo v moki. Olje segrejemo na 165–170° in cvremo na vsaki strani 3–4 minute. Odcedimo na papirnati brisači. Ponudimo z orehovo pomako.

Orehova pomaka

Za 4 osebe potrebujemo: 2 stroka česna, 50 g orehovih jedrc, 50 g drobtin, 50 mg čiste zelenjavne juhe, 50 ml limoninega soka, 1 žlica oljčnega olja, sol, pol žličke sladke paprike.

Česen olupimo in stremo. Orehe, česen, drobtine, zelenjavno juho, feferon in limonin sok damo v mikser in zmiksamo. Prilijemo oljčno olje, solimo in po okusu začini.

Pomako lahko hranimo v hladilniku tri dni.

Goveje kroglice na nabodalu

Za 9 nabodal potrebujemo: za nabodala: 2 čebuli, 600 g zmlatega govejega mesa, 2 žlici ostre gorčice, 1 žlica paradiznikove mezge, pol žličke origana, sol, poper;

za nadev: 4 majhne vložene zelene feferone (pekoče ali nepekoče), 90 g fete, 9 zelenih oliv, polnjenih s papriko ali sardelami,

9 lesenih nabodal, olje za cvrenje.

Čebulo olupimo in drobno sesekljamo. Zmešamo z mesom, gorčico in paradiznikovo mezgo. Feferone zrežemo na primerne koščke (če so pekoči, uporabimo rokavice), fetu zrežemo na 9 enakih koščkov. Iz mase oblikujemo 27 kroglic – 9 kroglic napolnimo s polnjenimi olivami, 16 pa s fetu in feferoni. Na eno nabodalo damo eno kroglico s polnjeno olivo in dve kroglici s fetu in feferonom. Nabodala ocvremo v olju, ogretem na 170°. Enkrat jih obrnemo in damo na servirni krožnik. Lahko jih ponudimo s solato ali kakšnim čatnijem.

Teknejo tople ali hladne.

Pa dober tek!

Vaš razgled



V ospredju jezdec na konjih, za njimi zapravljiček z uglednimi gosti in vaščani v narodnih nošah, zatem starodobni avtomobil pa traktor in za njim množica pešcev ... Ta veseli konvoj se je vil minuli teden skozi Olševek, kjer so nedavno dobili novo komunalno ureditev, cesto, pločnik, javno razsvetlavo in še kaj. V manjših krajih vse to ni samoumevno kot v mestih, zato se znajo vaščani ob takih priložnostih še posebej veseliti. D. Ž. / Foto: Tina Dokl



Nesposobnost in razkošno življenje kralja, nepravilna družbena delitev in neenotnost družbenih slojev so v 18. stoletju privedli do radikalnih družbenih sprememb. Geslo iz obdobja francoske revolucije Svoboda, enakost, bratstvo (liberté, égalité, fraternité) pa je preživelo revolucijo in ostaja aktualno tudi danes. Za svoj slogan so ga izbrali tudi poslanci in svetniki Združene levice v Škofji Loki in ga vidno izpisali nad izložbena okna svoje pravkar odprte pisarne. D. Ž. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (360)

Moj Dunaj

MIHA NAGLIČ

»Dunaj ni le ena najstarejših naselbin Srednje Evrope, središče kulture, sedež nekaterih pomembnih mednarodnih političnih organizacij, glavno mesto Avstrije in nekdanja rezidenca mogočne habsburške monarhije – Dunaj je veliko več. Dunaj je harmonično prelivanje Vzhoda in Zahoda. Je slika tradicije in umetnosti, napolnjene z lepoto in brazgotinami preteklosti. Je lepa neskončna melodija raznovrstnih tonov. Je mesto glasbe, sanj in psihe. Je mesto, kjer se visoka kultura dostojanstveno preteklosti skladno spaja s sedanostjo. Dunaj je mesto, ki je od nekdanj bogatilo duše vseh priseljencev, tudi Slovencev. / Ni čudno,

da je ravno v tem mestu, ki je mešanica različnih kultur in narodnosti in kjer se srečujeta atlantsko in celinsko podnebje, Sigmund Freud ustanovil psihoanalizo. Ta je bila na prelomu iz 19. v 20. stoletje odločilna za razvoj posebne umetniške vrste – jugendstila. Omenjeno vrsto so po eni strani oblikovale elegantna estetika, tankočutna dekoracija in funkcionalnost, po drugi strani pa erotika, drznost, provokacija. Takrat je Dunaj v svojem razvoju dosegel najvišjo stopnjo kulture. / Ob burnem modernem literarnem gibanju epohe fin de siècle (Stefan Zweig, Karl Kraus, Arthur Schnitzler, Joseph Roth, Hugo von Hofmannsthal, Hermann Broch, Hermann Bahr, Peter Altenberg,

Robert Musil itd.) je revolucionarna poduhovljenost tistega časa zacvetela tudi v pisanju Ivana Cankarja (1876–1918) z Vrhniko. Z impresivno kritično predstavitvijo tedanje socialne problematike je Cankar s svojo drugačnostjo dopolnil svetovno uspešno dunajsko literaturo, ki je takrat nastajala predvsem v kavarnah Herrenhof, Griensteidl in Central. Osredotočen je bil na proletarski 16. okraj (Ottakring), v katerem je z občasnimi prekinitvami stanoval deset let (do leta 1909) pri šiviljski družini Löffler na Lindauergasse 26, kjer ima zdaj spominsko ploščo. Tam je napisal večino svojih dramskih in prozskih del. Skoraj vsa so bila prevedena v nemški jezik. Po njem se imenuje tudi

ulica na Dunaju v 22. okraju – Cankarstraße.« (Str. 9–10)

Po sledih slovenskega in univerzalnega Dunaja – tak je podnaslov te odlične knjige Mojca Gätz, ki je več kot vodnik. Ko ga prebiram, se spomnim, kako sva svoj čas s fotoreporterjem Gorazdom Šinikom več dni križarila po mestu in nato v novoletnem Gorenjskem glasu 30. 12. 1994 (št. 103) na sedmih straneh objavila intervju z našo veleposlanico dr. Katjo Boh in reportažo Dunaj in Gorenjci njegovi ... Dunaj pa je še vedno tam in vabi. Trebuh vzemite s seboj.

Mojca Gätz, Moj Dunaj, Mohorjeva, Celovec, 2016, 376 strani, 34,90 evra, www.mohorjeva.com





razpredrilo

GG

HELENA SE VRAČA NA JESENICE

Glasbena diva Helena Blagne bo na najdaljšo noč v letu nastopila na rodnih Jesenicah, kjer v Gledališču Toneta Čufarja Jesenice pripravlja ekskluzivni gala silvestrski koncert. S tem se vrača na domači oder, na katerem je prvič stala kot deklica in že takrat požela dolg aplavz ...

Urša Peternel

Obljubljaj odlični koncert z največjimi uspešnicami s pridihom klasične pop opere.

Kakšen bo program silvestrskega koncerta na Jesenicah?

»Recimo, da bo to koncert v duhu globalizacije (smeh) ... Danes se žanri mešajo na vse strani in v vse smeri. Pop in klasika sta seveda še vedno ločeni glasbeni zvrsti, ampak včasih je pomembno rušiti meje. Menim, da mi je v času kariere s svojimi sodelovanji in predvsem koncertnimi programi resnično uspelo premakniti meje glasbene izraznosti, zase in za svoje poslušalce. Koncert bo tako nekakšna retrospektiva mojih največjih uspešnic s pridihom klasične pop opere. S tem vedno zaključim svoje koncerte in ker je moja publika poznavalka dobre glasbe, se temu primerno tudi vedno odzove: z ovacijami.«

S kakšnimi občutki sicer prihajate nastopat na rodne Jesenice? Tu ste kot dvanajstletna deklica sploh prvič stali na odru Prvega glasu Gorenjske, kajne?

»Vedno poudarjam, da so zame Jesenice najlepše mesto na svetu, saj so vendar moje, rodne. Na Jesenicah me vežejo najlepši spomini na rosko mladost in seveda tudi na svoje prve glasbene uspehe. In res je – tu sem prvič okusila, kaj pomeni



Helena Blagne pravi, da so zanjo Jesenice najlepše mesto na svetu.

dolg, zelooooo dolg aplavz. In od takrat naprej ne spim več mirno ...«

Kakšna so sicer vaša silvestrovanja – najdaljšo noč v letu verjetno po navadi živite na odru?

»Od svojega šestnajstega leta silvestrovo dočakam na odru. Izjema je bilo edino leto 1998, ko sem rodila sina.«

Za vami je eden lepših koncertov v vaši glasbeni karieri, to je koncert v Operi. Kakšni so občutki zdaj po koncertu?

»To je bil izjemno čuteč in zahteven koncert tako v glasbenem kot tudi v interpretativnem smislu. Publiki sem

»Glasba je čarobnost, je magija, ki pride v trenutku, v navdihu. Ni proizvodnja, temveč stvar srca in je eno najlepših in najčistejših čustev, kar jih človek premore.«

ponudila tako pop kot klasično izvedbo svojih uspešnic, odlomke iz oper svetovno priznanih skladateljev, kot sta Puccini in Verdi. Skratka, retrospektivo vsega, kar sem bila v preteklosti in kamor bi šla rada v prihodnosti ...«

Ali za leto 2017 lahko svojim zvestim oboževalcem obljubite kaj posebnega, nove skladbe, ploščo, koncerte?

»Poleg glasbenega odra sem ves čas aktivna tudi na gledaliških deskah. Leta 2008 sem tako sodelovala v predstavi Bakhantke v režiji Vita Tauferja, glasbo je napisal Saša Lošič, potem sem bila del predstave Najstarejša obrt

v Ptujskem gledališču ... Z odlično Zvezdano Mlakar na pomlad naslednje leto startava z novo gledališko predstavo, za katero sem prepričana, da bo uspešnica. Nato me marca ponovno čaka nastop s svetovno priznanim zborom Dunajski dečki v Cankarjevem domu in v SNG Maribor, sledi turneja čez lužo, nov album, koncert v Skopju pa v zagrebški koncertni dvorani Vatroslav Lisinski ... Kar pa se tiče ustvarjanja glasbe in vsega v zvezi z njo, po navadi ne delam prevelikih planov, kajti glasba je čarobnost, je magija, ki pride v trenutku, v navdihu. Ni proizvodnja, temveč stvar srca in je eno najlepših in najčistejših čustev, kar jih človek premore. Način, kako se glasbenik predstavlja publiku, je zelo pomemben. Moje vodilo je bila vedno iskrenost. In tako želim tudi nadaljevati.«

Rogue One: Zgodba Vojne zvezd

Cineplex v Kranju je gostil ekskluzivno predpremiero nove epske pustolovščine Rogue One: Zgodba Vojne zvezd. Na zaprti projekciji za povabljenе goste, ki so film ogledali prvi v Sloveniji, je bilo tudi nekaj znanih Slovencev. Povabljenе goste sta po rdeči preprogi pospremila slavna lika Vojne zvezd Darth Wader in Stormtrooper, družbo pa sta jima tokrat delala dva prestižna avtomobila znamke Lexus. Profesionalni vizažistki sta poskrbeli za štiri srečne izbranke, ki so poleg predpremierne ogleda filma Rogue One prejele tudi ekstravagantno 'star wars' ličenje. Pred začetkom filma je moderator Uroš Bitenc razveselil še nekaj srečnežev v dvorani, po ogledu filma je sledila zabava. Predpremierne projekcije znanstvenofantastične stvaritve iz Lucasfilma so največje oboževalce Vojne zvezd razveselile že 14. decembra v vseh Cineplexovih kinodvoranah, na redni spored pa je film prišel včeraj.

CINEPLEX NAŠ SVET KINA. OD LETA 1967.

LADIESNIGHT

22. DECEMBER, OB 20.00

V SODELOVANJU Z Lady

VSTOPNICE SO ŽE V PRODAJI!

JAMES FRANCO BRYAN CRANSTON

MARSIKATEREGA DRUGEGA FANTA BI LAHKO IZBRALA NJEGOVA HČI...

ZAKAJ RAVNO ON?

V KINIH CINEPLEX OD 22.12.



HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA



Oven (21. 3.–21. 4.)
Skrbelo vas bo finančno stanje, saj ste v zadnjem času preveč zapravljali. Pred vami so pozitivne spremembe, a kljub temu vas bo obremenjevalo tisoč različnih misli. Ostanite zvesti svojim sanjam in trdno hodite proti cilju.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Obeta se vam obdobje osebne sreče. Na čustvenem področju se pripravite na dobre spremembe, ki vam lahko zelo spremenijo življenje. Poslovno se nikar toliko ne obremenjujte, saj ne bo tako tragično, kot bo videti na prvi pogled.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Premagali boste vsa svoja načela, ki so vam bila v glavnem le v škodo, ne pa v korist, kot ste verjeli. Sreča v ljubezni vam bo dala samozavesti, s tem pa se vam marsikaj spremeni na bolje. Vedno več časa boste posvetili romantiki.

Rak (22. 6.–22. 7.)
O nekem dogodku si boste naredili svojo predstavo, a vse bo veliko bolj preprosto, kot ste si mislili. Konfliktu, ki se ga bojite, se boste izognili na eleganten način. V ljubezni imate vse v redu, in glejte, da tako tudi ostane.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Občutek izčrpanosti vas bo opozoril, da ste pretiravali in da je skrajni čas, da se umirite in malo izprežete. Prepričani v poslovnem krogu se boste spretno izogibali in to brez nasvetov in raznega vmešavanja sodelavcev. Preseñetijo vas novice.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Čustveno boste preobremenjeni in prijetno zmedeni. Vsega tega, kar se vam bo dogajalo, do sedaj niste bili navajeni. Nikoli ne reci nikoli oziroma nikoli ni prepozno. Tega se boste še kako zavedali, vse v prijetnem smislu, seveda.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Cel teden boste letali okrog in reševali različne stare zadeve. Videli boste, da je bi ves pretekli strah zaman, saj se bo vse dobro rešilo. Na delovnem mestu se vam obetajo spremembe in končno se odpira možnost za napredovanje.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Bolj ali manj se boste v tem tednu posvečali domačim zadevam. Ne gre samo za skupna hišna opravila, lahko je tudi izlet v okolico ali potovanje v tujino. Gre za to, da potrebujete bližino ljudi, ki jih imate radi. Kar je edino prav.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Počutili se boste osamljeno in dvomili boste o vsakem svojem dejanju, ki ga boste naredili v tem tednu. Taki in podobni občutki bodo hitro minili. Glede strani prijateljstva boste malce razočarani in šokirani ter nevede s tem postavljeni pred dejstvo.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Kljub raznim bremenom boste imeli dovolj energije, da boste za vse našli pravo rešitev. Tudi čas bo pokazal svoje in mirne duše se boste lahko sprostiti. Premišljevanje o dopustu bo obrodilo sadove in kmalu se vam obeta potovanje.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Iskali boste izhode in se uspešno izognili vsem sporom, ki vam bodo v tem tednu prišli na pot. S starimi prijatelji boste znova navezali stike in prav veselo bo v vaši družbi. Prazna denarnica vas tokrat ne bo spravila v slabo voljo.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Način življenja in tudi razmišljanje – vse se vam bo postavilo na glavo. Veliko stvari bo dobilo nov smisel, saj boste videli z drugačnimi očmi. Vse, kar je črno, se bo spremenilo v belo, vse, kar je slabega, bo postalo dobro.



TA JE DOBRA

Pretežko so dvigovali

Politik obišče vojaško bolnišnico, kjer mu predstavijo dvanajst mladeničev, ki so vsi dobili kilo. Politik se začudi: »Ne razumem, kako ste vsi zboleli ravno za kilo?«
»Komandir nam je naročil, naj vržemo v zrak tank.«

Se vidiva

Družinski pogovor:
»Draga, kaj ko bi si privoščila en lep vikend?«
»Prav imaš. Dajva si ga!«
»No, prav. Potem pa se vidiva v ponedeljek!«

Trije sledilci

Nimam Twitterja, zato naokrog hodim z megafonom in razglašam, kaj delam in kaj se mi je zgodilo čez dan. Za zdaj imam tri sledilce. Mislim, da sta dva policista, eden pa psihiater.

V temi črnogorske diskoteke

Pride fant k dekletu: »A bi šla plesat?«
»Bi.«
»Potem pa vstani in pojdi plesat, da bom jaz lahko sedel.«

Mihec išče mamo

Mali Miha v gneči izgubi svojo mamo. Končno sreča policista in ga vpraša:
»Ali ste mogoče videli kakšno mamo brez mene?«

Božji darovi

Bog je dal ženskam dar govora, vendar je moškim pozabil dati dar poslušanja.

LAŽJI SUDOKU

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|-----|
| 8 | 4 | 9 | 1 | | 6 |
| | 3 | | 7 | 5 | 4 |
| | | | 6 | 2 | |
| 9 | 8 | | | 4 | |
| | | 8 | 3 | 9 | |
| | 6 | | | | 5 9 |
| | 3 | 5 | 8 | | |
| 1 | 8 | 4 | | 2 | |
| 4 | | 7 | 1 | 3 | |

Rešitev:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 5 | 8 | 2 | 1 | 7 | 6 | 9 |
| 1 | 9 | 6 | 7 | 2 | 4 | 8 |
| 4 | 6 | 8 | 9 | 1 | 7 | 5 |
| 6 | 1 | 7 | 9 | 5 | 2 | 3 |
| 9 | 5 | 7 | 8 | 6 | 1 | 2 |
| 8 | 2 | 1 | 4 | 9 | 5 | 7 |
| 5 | 8 | 7 | 1 | 2 | 9 | 3 |
| 6 | 1 | 9 | 2 | 7 | 5 | 8 |
| 2 | 8 | 5 | 9 | 7 | 1 | 4 |

TEŽJI SUDOKU

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 7 | | | 5 | 9 | 2 |
| | 8 | | 4 | | | |
| 2 | 3 | | | | | 8 |
| | 5 | | 9 | | | |
| 7 | | | 8 | | | 6 |
| | | | 4 | | 1 | |
| | 4 | | | 2 | | 7 |
| | | | 3 | | 5 | |
| 6 | 2 | 1 | | | | 9 |

Rešitev:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 5 | 8 | 2 | 1 | 7 | 6 | 9 |
| 1 | 9 | 6 | 7 | 2 | 4 | 8 |
| 4 | 6 | 8 | 9 | 1 | 7 | 5 |
| 6 | 1 | 7 | 9 | 5 | 2 | 3 |
| 9 | 5 | 7 | 8 | 6 | 1 | 2 |
| 8 | 2 | 1 | 4 | 9 | 5 | 7 |
| 5 | 8 | 7 | 1 | 2 | 9 | 3 |
| 6 | 1 | 9 | 2 | 7 | 5 | 8 |
| 2 | 8 | 5 | 9 | 7 | 1 | 4 |

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.



NAGRADNA KRIŽANKA



Majhno še nikoli ni bilo tako veliko!

Izkoristite izjemno decembrsko ponudbo vozil Volkswagen po čisto majčkeneh cenah! Veliki prihranki do 2.500 EUR, bon za financiranje do 1.500 EUR in bon staro za novo v višini 500 EUR.



Za več informacij o ponudbi se obrnite na našega prodajnega svetovaleca.

Volkswagen

Emisije CO₂: 180–82 g/km. Kombinirana poraba goriva: 7,8–3,4 l/100 km. Emisijska stopnja: EURO 6. Emisije NO_x: 0,0733–0 g/km. Število delcev: 0,0099–0 x 10¹¹. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanem koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Akcija velja za vozila letnik 2016 na zalogi in za vsa nova naročila do 31.12.2016. Akcija ne velja za modela Beetle in Touareg ter za električna in hibridna vozila. *Višina prihranka je odvisna od modela. **Bonus v obliki znižanja maloprodajne cene vozila v vrednosti do 1.500 EUR z DDV velja v primeru hkratnega financiranja/najema vozila preko družbe Porsche Leasing SLO d.o.o. in permanentnega Porsche kasko zavarovanja vozila preko Porsche Versicherungs AG, podružnica v Sloveniji, ki je del skupine Porsche Finance Group Slovenia pod pogoji akcije VWBON17. Več na www.porscheleasing.si. Slike so simbolne.

Avtohiša Vrtač, d. o. o., Kranj

Delavska cesta 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si



1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW TIGUAN
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW POLO
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 4. januarja 2017, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

| | | | | | |
|----|----|----|----|----|----|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | |

| SESTAVIL: F. KALAN | KASTRI- RANEC | TORBA | GRAD PRI MORAVCAH | AVST. PO- ROČEVALNA AGENCIJA (KRATICA) | RDEČA MRAVLJA, ROSICA | ITAL. NO- GOMETNI KLUB | NICOLE KIDMAN | ATEST | OBČUTEK (STAR.) | JEČA | MESNA JED Z RIŽEM V LISTIH ZELJA |
|---|--|---|--|--|---|---|--|---|--|-------------------------------|--|
| NAŠA IGRALKA (K. C.) | | | | | | | | | 9 | | |
| ZDRAVLJE- NJE Z ZA- BADANJEM IGEL V TELO | | | | | | 16 | | | | | |
| TELESNA SLA | 3 | | | | | | HLAPLJIVA TEKOČINA RUS. BALE- RINA (NINA) | | | | |
| ZVOK | | | | PIŠKOT KONEC POLOTOKA (MANJŠ.) | | | | | SAMARJU INDJANSKA SKUPNOST V MEHIKI | | |
| RENATO VUGRINEC | | | REDKOST BIVŠA SMUČARKA HROVAT | | | | | | | | |
| OSTRIVEC | | | | | POTOMEC BELCA IN CRNKE V AMERIKI | PARADIŽ | | | | KOVINSKI DENAR, KOVANEC | MANDATNA KAZEN |
| REKA V OSREDNJI AZIJI | | | | | 6 | BRITANSKI GLASBENIK SREDNJE- VEŠKA PRIPRAVA | | | | | |
| GORENJSKI GLAS | NAČIN SESKOKA S TELO- VADNEGA ORODJA | REČNA RIBA GL. MESTO ARMENIJE | | | | | | DOLINA NAŠ PISATELJ (IVAN) | | | |
| ELEMENT SEKANJA | | 13 | | NASELJE PRI RADOV- LJICI JUŽNOAME- RIŠKI GRM | | | | | | | |
| VULKAN V SUNDSKEM PRELIVU | | | | | | | | | EVGEN BERGANT KEM. ELE- MENT (Y) | 15 | |
| RENIJ | | | TRAVA ČETRTE KOŠNJE POSADKA | | | | | | | | |
| ČVEKANJE | | | | | VOJAŠKA ZVEZA GL. MESTO SENEGALA | | | | | GLEDA- LIŠKA OPREMA | NAŠ MA- TEMATIK IN FIZIK (FRANCE) |
| ČOPAST PAPAGAJ | | | 10 | | | | REŽISER JOVANOVIČ DIVJI ČLOVEK | | | | |
| PEVKA FRECE | | | | AM. REŽISER (ROBERT) DEL FOTO- APARATA | | | | | | | |
| GORENJSKI GLAS | TROP | KELTSKI PREBIVALCI ŠKOTSKE GORA V BOSNI | | | | | | JELKA (NAREČNO) PISATELJ INGOLIČ | | 17 | |
| VRSTA, SORTA | | | | | | VILI AMERSEK KNJIGA Z ZEMLJEVIDI | | | NIKELJ SOSEDJE SLOVAKOV | | |
| ROBERT ERJAVEC | | | NAŠA PEVKA (ROMANA) PTIČIJ DRUŽINE DROZGOV | | | | | | 1 | | |
| PEVKA MAROLT | | | 14 | | GALERIJA V LONDONU ZVEZDA V ORLU | | | | | OSMI INTERVAL | LETUVIŠČE JUŽNO OD OPATJE |
| PRI VRENJU SADNEGA SLADKORJA NASTAL ALKOHOL | | | | | | | | | | | |
| GLAD | | | | | | | ETNOLOG KURET GOVORNIK, PRIDIGAR | | | | |
| MAKE- DONSKO KOLO | 5 | | | JAPONSKI VULKAN STAROGR. PEVEC | | | | PESNIK ZUPANČIČ | TOMAŽ VNUK TELESNA IGRA Z GIBI | | |
| ALDRICH ATBASAR EJIDO KIRSANOVA VAJ | DRAG KAMEN | AMERIŠKI KITARIST (STEVE) LASTOVKA | | | | | BOŽJE- POTNIK GLASBENI ZNAK | | | | |
| IZBIRA MED DVEMA MOŽ- NOSTMA | | | | | | | | 4 | | | |
| PLEMENSKI STAREŠINA V MAROKU | | | 2 | | TUREK, OSMAN | | | | | | |
| VIKTOR SAVNIK | | | IGLASTO DREVO | PRIPADNICA ARIJSKE RASE | HUMORIST GASPERIČ PEVKA ALEKSIČ | | | | | RT NA OGNJENI ZEMLJI | VOJAŠKI VPAD NA TUJE OZEMLJE |
| MESTO V KAZAH- STANU | | | | | | | | BANJA PRILOGA JEDEM Z ZARA | | | |
| AMERIŠKA IGRALKA (DEMI) | | | | | | DELOVNA VNEMA | REKA V ŠVICI, AAR ŽELEZNIŠKI VAGON | | | | 11 |
| RUMENA ALPŠKA CVETICA | | | | | | | | | EMIL SPRUK KRAJ PRI OPATJI | | |
| RUDI ISTENIČ | | | | PLAST V PREMOGU EVITA PERON | 8 | | | | | | |
| TELIČEK | | | | | | GOROVJE V MJANMARU | | | | 7 | |
| KUHINJSKI ELEMENT | 12 | | | | | PORAST | | | | | |

DRUŽABNA KRONIKA

SLAŠČICE ZA DOBER NAMEN

Pollakov salon v Trziškem muzeju je v ponedeljek gostil sedaj že peto dobrodelno dražbo prazničnih slaščic. Izkupiček so namenili upokojencem in otrokom v Trziču in okolici, ki potrebujejo pomoč, dražbo pa je ponovno vodil David Ahačič.

Alenka Brun

Uvodne 'besede' v dražbo so prepuštili glasbi učencev Glasbene šole Trzič, potem pa so prisotne pozdravile predstavnice organizatorjev dražbe: direktorica Trziškega muzeja Jana Babšek, članica Rotary kluba Trzič Naklo Jelena Jukič Wilfan in Tea Gasser iz Lions kluba Bled Golf. Razložile so tudi, komu bodo letos namenili izkupiček dražbe. Prisotne so nagovorili še: obe predsednici klubov, lionistka Karmen

Vidmar in rotarijka Janka Planinc, ter trziški župan Borut Sajovic, ki je bil vesel, da je sladka dražba ravno na dan, ko praznuje tudi Občina Trzič.

Vedno nasmejani David Ahačič je že takoj opazil, da je letos slaščic veliko. Proti koncu dražbe je primaknil celo svojo: spekel je namreč praznični kruh, imenovan vrtanek, in v šali hitro dodal da 'za njegov okus ne odgovarja.' Piškote, sladko okrasje za božično jelko, različne potice in pravi praznični kruh za dražbo so prispevali še Društvo podeželskih žena Svit Trzič, Mestna kavarna, Slaščičarstvo Cerkevnik,

Slaščičarstvo Ma-ja Podlublje in posamezniki iz Trziča. Izvedeli smo tudi, da je trziška flika pogača s kislometano in kumino, tokratna pa je bila delo domačinke Jožice Koder. Županov med je šel za med, za največjo vsoto – dobrih sto evrov – pa se je prodala orehova potica. Kot najmlajša med pekovski mojstricami je tokrat prispevala svojo dobrodelno potico Pija Japelj. Na koncu so organizatorji zbrali nekaj več kot 2100 evrov. Izkupiček dražbe bodo namenili dečku z motnjo v razvoju, ki potrebuje komunikator za lažje sporazumevanje; kupili bodo letni vozovnici za

avtobus za dva otroke, dijakka iz dveh družin ter paket hrane za študentko, ki študira v Ljubljani in prihaja iz družine s štirimi otroki; radi bi plačali vsaj del računa za dvizžno ploščad za 21-letno študentko, ki ima cerebralno paralizo in je na invalidskem vozičku, saj bi ji s tem pomagali do večje samostojnosti v domačem okolju; radi bi tudi pokrili vsaj del stroškov prevoza z reševalnim vozilom iz Trsta do Ljubljanskega kliničnega centra mlade teakwondoistke, ki se je jeseni na tekmi v Italiji huje poškodovala. Del zneska pa želijo nameniti še akciji Starejši starejšim.



Tea Gasser (Lions klub Bled Golf), Jelena Jukič Wilfan (Rotary klub Trzič Naklo) in Jana Babšek (Trziški muzej)



Marinka Damjan in Mirjana Pipan, nekdanja in sedanja predsednica Društva podeželskih žena Svit Trzič



Predsednici Rotary kluba Trzič Naklo in Lions kluba Bled Golf Janka Planinc in Karmen Vidmar / Foto: Tina Dokl



David Ahačič je bil tudi letos v vlogi dražitelja sladkih dobrot izvrsten. / Foto: Tina Dokl



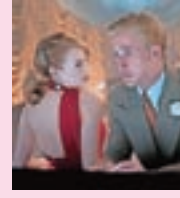
Lionist Marko Gospodjinački je bil uspešen tudi pri dražbi Davidovega posebnega kruha. / Foto: Tina Dokl



Pija Japelj je za dobrodelnost sicer pekla s svojo babico, na fotografiji pa je z Dani Meglič. / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Muzikal Dežela La La začel zmagovalni pohod



Na podelitvi nagrad ameriških kritikov je kar osem nagrad prejel muzikal **Dežela La La**. Za najboljšega glavnega igralca so razglasili Caseyja Afflecka, in sicer za vlogo v filmu Manchester by the Sea, najboljša ženska igralka v glavni vlogi v filmu Jackie pa je postala Natalie Portman. Najboljša komedija Deadpool je prejela še nagradi za najboljšo moško in žensko vlogo, film Prihod pa so razglasili za najboljšega v žanru znanstvene fantastike.

Košarkar spet na zdravljenju



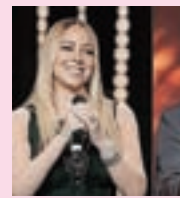
Lamar Odom (37), nekdanji zvezdnik NBA, je leto dni po skoraj usodnem predoziranju zopet pristal na zdravljenju. Košarkar se je prostovoljno prijavil na tridesetdnevno preventivno zdravljenje, saj se ne želi vrniti na stara pota. »Ni podlegel starim razvadam, le zavedati se je začel, kako pomembno je zanj, da ne zabrede,« je povedal vir. Košarkar se je pred kratkim ločil od Khloe Kardashian, kmalu pa ga bomo lahko gledali v resničnostnem šovu, kjer bo glavna tema njegovo okrevanje.

Poslovil se je Alan Thicke



Star devetinšestdeset let je zaradi posledic srčne kapi umrl kanadski igralec **Alan Thicke**. Srčni napad je po poročanju tujih medijev sprožil prevelik napor pri igranju hokeja s svojim devetnajstletnim sinom. Upokojeni igralec je bil znan predvsem po vlogi v seriji Growing Pains, sicer pa je zaigral tudi v serijah Kako sem spoznal vajino mamo ter Polnejša hiša. Leta 1977 je bil nominiran za emmyja za vlogo v seriji The Barry Manilow Special.

Mariah in Lionel bosta združila moči



Superzvezdnika **Mariah Carey (46)** in **Lionel Richie (67)** se marca prihodnje leto odpravljata na skupno turnejo po severni Ameriki. Oba sta petkratna prejemnika grammyja, na turneji pa se bosta predstavila s svojimi največjimi hiti. Richie je med drugimi znan po pesmih Endless Love, Lady, Hello, Say You, Say Me, Mariah pa po uspešnicah Fantasy, Always Be My Baby, Hero in We Belong Together.



Simpatična devetnajstletna Kranjčanka **Neja Bobič** nabira znanje na Fakulteti za socialno delo. Prosti čas posveča risanju ter branju, pomirjajo pa jo sprehodi v naravi. V novo leto bo vstopila v družbi dobrih prijateljev na idilični slovenski obali. / Foto: Gorazd Kavčič

TELICO ČB, 9 mesecev brejo, pašno, in 10 dni stare bikce in teličke, ČB, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647 16004454

TELIČKO simentalčko, staro 10 dni, tel.: 041/608-686 16004474

KUPIM

BIKA, težkega od 300 do 500 kg, mesne pasme, tel.: 031/387-021 16004432

BIKCA simentalca, težkega 130 do 180 kg, tel.: 041/935-596 16004436

BIKCA simentalca, starega do 14 dni, tel.: 04/53-31-280, 041/692-736 16004453

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIMO kuharja v prijetnem kolektivu za nedoločen čas. Makarončki, d.o.o., Celovška 249, LJ, tel.: 040/218-203 16004409

UNIVERZALNA Logistika, d.o.o., Zbilje 4c, Medvode, zaposli več avtomobilih za popravilo tovornih vozil, tel.: 041/691-784, g. Proj Matevž 16004479

IŠČEM

IŠČEM DELO – varstvo našega otroka v Radovljici, sem ljubeča in zanesljiva, tel.: 031/575-703 16004412

VOKALNO-instrumentalni duo vam pričara vzdušje na praznovanju, obletnici, ..., tel.: 031/325-654 16004469

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Trzin, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komariki, markize, www.asteriks.net 16004225

ODKUP HRASTOVE HLODOVINE PRAČLO (KAMN) 041 420 111 AIDA d.o.o., Prekopa 3, Vrnsko

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741 16004227

EKOCLEAN, d.o.o., Podljubelj 259, Trzin nudi čiščenje in razrez cistern ter filtracijo olja! Pleskanje stanovanj in stopnišč, tel.: 041/989-987 16004226

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 16004223

IŠČEM

IŠČEM izkušenega gradbenega delavca, tel.: 031/374-706 16004470

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE raznovrstne, zanimive ponudbe, z vse države, različnih starosti. Mnogo je samskih fantov, gospodov ... Hitra spoznavanja, 031/836-378, www.zau.si 16004229

IZGUBLJENO, NAJDENO

V OKOLICI TUŠ PLANETA V KRANJU SE SE NAŠLI KLJUČI. POKLIČITE PO tel.: 031/630-102 16004404

RAZNO

PRODAM

BOŽIČNE hiške za jasli, izdelane iz naravnih materialov, tel.: 041/202-089 16004462

ČEBELARSKO obleko komplet + klobuk in brezrokavnik, št. 54, tel.: 051/222-797 16004451

JEDILNI pribor v kovčku, za 12 oseb, z nekaj prtov, cena 70 EUR, Kranj, tel.: 031/624-509 16004446

LESENE skodle, dim. 1 x 10 x 80, za 100 m² strehe in kombiniran mizarški stroj Ledinek, cena po dogovoru, tel.: 041/824-406 16004473

NOVO volneno odejo, za polovično ceno, primerna za mrzle noge in revmo, tel.: 04/25-22-876, 040/312-887 16004413

OVČKE, kosmate, prava volna, vel. 7 x 6 in 6 x 5 cm, za jaslice, cena po dogovoru, tel.: 040/232-490 16004418

STISKALEC pločevink, cena 25 EUR, in fiksne vilice za bale, cena 170 EUR, tel.: 041/255-636 16004424

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faksu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglas@g-glas.si

Gorenjski Glas

Solza, žalost, bolečina te zbudila ni, a ostala je tišina, ki močno boli. (T. Pavček)

ZAHVALA

V 87. letu se je od nas poslovila draga mama

PAVLA ZEVNIK

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom in sorodnikom za vso pomoč, prav tako pa tudi vsem prijateljem in znancem.

Žalujoči vsi njeni
Poženik, Mengeš, Podnart, december 2016



ZAHVALA

V 78. letu nas je po kratki in hudi bolezni zapustil naš dragi

ANTON JANC

p. d. Kukovčev Tonček iz Sp. Besnice

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo dežurni službi Kranj, osebju bolnišnice Golnik, dr. Lopuhovi, dr. Horženovi, Slavici za vso skrb in nego ter sestri Martini. Hvala tudi nosačem, gasilcem, pevcem, zvonarjem, g. župniku in pogrebni službi Navček za lepo opravljeno pogrebno slovesnost. Hvala vsem, ki ste našega Tončka pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči: žena Neža, sestri Francka in Tončka z družinama
Besnica, Pangršica, 11. decembra 2016



Na obali življenja se je ustavil čas. Življenje je priplulo v končni pristan. V daljavi zvonovi. Boleči glasovi.

OSMRTNICA

V 76. letu je svojo življenjsko pot sklenila

ANA MARKELJ

rojena Pogačar, z Rečice pri Bledu, upokojena učiteljica Osnovne šole Bled

Od drage pokojnice se bomo poslovili v soboto, 17. decembra 2016, ob 14. uri na pokopališču na Bledu. Žara bo na dan pogreba v tamkajšnji mrliški vežici.

Žalujoča sinova Gregor in Blaž z družinama



Sporočamo žalostno vest, da nas je v 84. letu zapustila draga mama

ANGELA KURALT

Černetova Angelca iz Žabnice

Od nje se bomo poslovili danes, v petek, 16. decembra 2016, ob 15. uri na pokopališču v Žabnici. Žara pokojnice bo na dan pogreba od 9. ure dalje v tamkajšnji mrliški vežici.

Žalujoči: sin Franci in hči Bernarda z družinama

OSMRTNICA

ZAHVALA

Pošle so ti moči, zaprla si oči, zdaj spokojno spiš, a v naših srcih še živiš.

V 84. letu starosti nas je tiho zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

MARIJA PREVODNIK

iz Brodov

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem, sodelavcem, skratka vsem, ki ste se poslovili od nje, zanjo molili in darovali sveče ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Lepa hvala g. župniku in pogrebni službi za lepo opravljen obred.

Žalujoči: hčeri Mija in Andreja z družinama



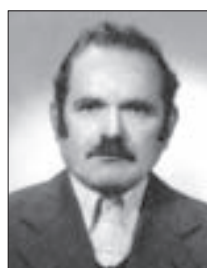
ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustil naš dragi ata, brat, stric, dedek in pradedek

FRANC TUŠAR

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjene sveče in cvetje. Posebna zahvala osebju Infekcijske klinike v Ljubljani, gospodu Antonu Fajdigi za opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Akris ter pevcem. Hvaležni smo vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi



Solza, žalost, bolečina te zbudila ni, tiha, nema je gomila, kjer počivaš ti.

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, prababica, sestra in teta

VIDA DOLŽAN

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vsa izrečena sožalja, podarjene rože in sveče. Zahvala gospodu župniku Jožetu Klunu za lepo opravljen obred, pogrebni službi Navček in pevcem. Posebna zahvala dr. Aleksandru Stepanoviču, sestri Mari, partonažni sestri Cvetki in bolnišnici Golnik.

Vsi njeni



ZAHVALA

V 73. letu nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, ded, brat in stric

TONE POLAK

s Šenturške Gore

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem za darovane sveče in izrečena sožalja. Vsem in vsakomur še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi

ANKETA

Za odstavitev
tehten razlog

VILMA STANOVNIK

Te dni je potekalo kar nekaj polemik in pomislekov glede uzakonitve možnosti odpoklica županov še pred iztekom mandata. O tem smo spraševali tudi tokratne naključne sogovornike.

Foto: Tina Dokl



Stane Štern z Letenc:

»Nič ne bi bilo narobe, če bi imeli zakon, ki bi omogočal, da se župana lahko odpokliče. Seveda bi moral biti za to res tehten razlog, ne pa prekršek, kot ga je na primer storil kranjski župan.«



Primož Kregar z Golnika:

»Teško je na prvo žogo presoditi, kdaj župan dela dobro in kdaj slabo, zato bi bilo treba za odstavitev imeti pravi razlog. V kakšnem primeru bi bil zakon prav rešitev, kdaj pa morda tudi ne.«



Metka Preželj iz Bohinjske Bistrice:

»Prav bi bilo, da bi imeli možnost župana odpoklicati v primerih, ko kaj dela narobe. Zlasti takrat, ko krši zakone ali se mu dokaže korupcija.«



Vesna Jezeršek iz Gorenje vasi:

»Ko mandat nastopi nov župan, ga velikokrat še čaka reševanje napačnih odločitev iz preteklosti. Zato mu je treba dati vsaj dve leti priložnosti, da se izkaže.«



Majda Zadnik iz Kranja:

»Če župan dela dobro, kot naš sedanji župan, mislim, da ni potrebe za tak zakon. Če bi delal škodo občini, pa sem za to, da bi ga bilo moč odstaviti tudi pred iztekom mandata.«

Najstarejši martinar

Alojz Noč iz jeseniške Podmežakle je zadnji od tistih železarjev, ki so svojo celotno delovno dobo delali v martinarni. Pred dnevi je praznoval osemdeseti rojstni dan.

URŠA PETERNEL

Jesenice – »Bil sem vse, od graparja do topilca. Celo delovno dobo, vseh 36 let, ostalo je beneficirana doba, sem delal v martinarni,« pripoveduje Alojz Noč, nekdanji martinar, zadnji še živeči med tistimi, ki so »v martinu« delali vso delovno dobo. Noč je pred dnevi praznoval osemdeseti rojstni dan. Rodil se je leta 1936 v Podmežakli, »v hiši, v kateri sem bil rojen in iz katere me bodo odpeljali«, pravi, ko obuja spomine na življenje, ki ga je najbolj zaznamovalo prav delo v jeseniški železarni. Martinar je bil že njegov stari oče, v železarni je življenje tragično, v delovni nesreči leta 1947, izgubil tudi njegov oče. Ker mu je mama umrla na porodu, sta Alojza vzgajala stari oče in stara mama, ki sta ga vpisala na metalurško šolo. Postal je livar in takoj po šoli je prišel



Alojz Noč, zadnji od tistih, ki so v martinarni delali celotno delovno dobo.

v železarno. »Ko so nas razdelili po železarni, sem prišel v martinarno. Ta me je zmeraj navduševala, imel pa sem tudi dobrega delovodjo, Podmežakarja Stan-ka Razingerja, ki je skrbel

zame. In potem sem v martinarni delal vseh 36 let, vmes sem šel edino k vojakom, v Gevgeliji sem bil tri leta graničar.« Takoj po odsluženju vojaščini pa spet nazaj – »v martinu.« Kljub težkemu delu, vročini, prahu, me je zmeraj vleklo samo v martinarno. Tam so bili kot ena velika družina, skupaj so se smejali, »lumpali« ... Upokojil se je po 36 letih delovno dobe, takrat so se obratili v jeseniški železarni

že ustavljali. A tudi v poklju še vedno spremlja, kaj se dogaja na Jesenicah, pogosto obišče tudi Gornjesavski muzej Jesenice, kjer obuja spomine na delo v železarni. Rad tudi bere, vrsto let je bil lovec, še zdaj gre rad v naravo, kjer se usede na kak štor, si prižge pipo in sanjari o mladosti. Z ženo Cilko sta skupaj že 53 let. »Doma imava vrt, malo ji pomagam, malo jo jezim ...« pravi šegavo.

Martinarna so rekli jeklarni, v kateri je bilo sedem Siemens-Martinovih peči. Zgradili so jo leta 1890, delo v njej pa je veljalo za najtežje, najbolj nevarno in umazano. Peči so ustavili leta 1988 in obrat do leta 1995 porušili. Na tem mestu je danes trgovski center.

vremenska napoved

Nadaljevalo se bo suho vreme. Več sonca bo v visokogorju, po nižinah pa bo predvsem danes precej nizke oblačnosti, ki bo lahko segala do sredogorja.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK



-2/1 °C

SOBOTA

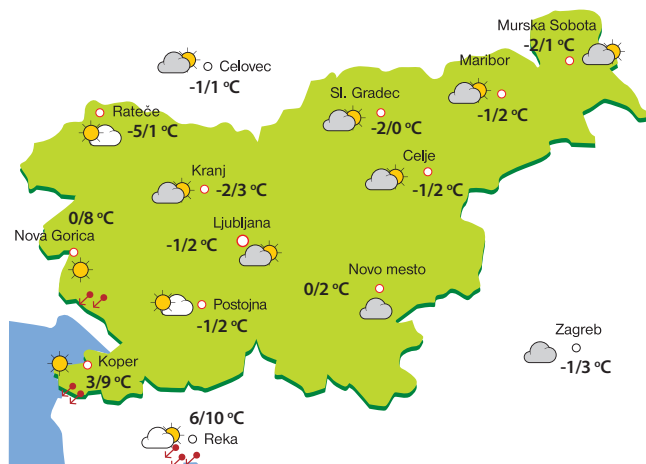


-4/1 °C

NEDELJA



-7/3 °C

Obvezno označevanje
hranilne vrednosti živil

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Doslej je bilo označevanje hranilne vrednosti predpakiranih živil prostovoljno, od torka, 13. decembra, dalje pa je po evropski uredbi o zagotavljanju informacij na živilih potrošnikom postalo obvezno. Izjema so obrtno proizvedena predpakirana živila, ki jih v okviru svoje živilske dejavnosti dajejo na trg posamezniki, posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, in mikro družbe, pri tem pa je pogoj, da jih dobavljajo končnemu potrošniku. Živila, ki so bila proizvedena pred 13. decembrom, bodo tudi brez obvezne označitve hranilne vrednosti lahko ostala na trgu do poteka roka uporabnosti.

Obvezno označevanje hranilne vrednosti predpakiranih živil je koristno za potrošnike, saj so s tem dobili podatke o energijski vrednosti ter o količini skupnih in nasičenih maščob, ogljikovih hidratov, sladkorjev, beljakovin in soli. »V idealnem

primeru bi hranilna vrednost živila morala temeljiti na laboratorijskih analizah več serij živila, vendar so tovrstne analize precej velik finančni zalogaj. Prav zato zakonodajca dopušča, da proizvajalci hranilno vrednost lahko izračunajo glede na sestavo živila in količino sestavin oziroma jih povzamejo po podatkih iz literature,« pravi dr. Anita Kušar z Inštituta za nutricionistiko in ob tem opozarja, da morajo biti proizvajalci pri izračunu hranilne vrednosti zelo previdni, saj pri morebitnem nadzoru velja uradna laboratorijska analiza in ne sme biti odstopanj. »Žal med obveznimi podatki ne bo podatka o količini prehranskih vlaknin, navajanje tega bo še vedno prostovoljno,« dodaja dr. Igor Pravst z inštituta in navaja, da prebivalci Slovenije zaužijejo eno tretjino manj vlaknin, kot je priporočljivo. Še posebej veliko vlaknin je v zelenjavi in polnozrnatih izdelkih, obojega pa v Sloveniji pojemo premalo.

Avtobus iz Kranja na Kravec

Kranj – Zavod za turizem in kulturo Kranj tudi letos skupaj s podjetjem Alpetour organizira avtobusni prevoz iz Kranja do smučišča Kravec. Smučalimbus, kot so ga poimenovali, vozi od četrta do nedelje, med božično-novoletnimi prazniki in zimskimi počitnicami pa vsak dan. Odhod iz Kranja je ob 8.30, nazaj pa ob 16.20. V času božično-novoletnih počitnic bo dodatna vožnja ob 7.20 iz Kranja in ob 15. uri nazaj. Avtobusna povezava bo potekala do konca smučarske sezone, do 19. marca 2017, in je namenjen vsem, ki želijo biti glede prevoza brez skrbi. Vstop na avtobus je brezplačen s smučarsko vozovnico, ki si jo lahko zagotovite v Turističnem-informacijskem centru na Glavnem trgu 2 ter na glavni avtobusni postaji v Kranju, poleg dobite še kupon za brezplačni čaj na smučišču. Brez smučarske vozovnice je cena prevoza 2,70 evra.

Božično-novoletna razstava v graščini

Spodnje Duplje – Dijaki Biotehniškega centra Naklo – Srednja šola in KTD pod Krivo jelko po včerajšnjem odprtju božično-novoletne razstave v graščini Duplje vabijo na ogled še danes, jutri in v nedeljo od 16. do 18. ure, vse do 4. januarja pa tudi ob predhodnem dogovoru z Matjažem Mauserjem, lastnikom graščine Duplje.